

משניות סדר קדשים

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת ונשלמה פרים שפֿתֿנוּ לִפְ"ק

הוצאת חטף-סגול
2025

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דְבַר תְּקֻלָּה עַל יְדֵי וְלֹא אֶכְשֶׁל
בְּדַבֵּר הִלְכָּה וַיִּשְׁמַח בִּי חֲבִירִי וְלֹא אֹמֵר עַל טְהוֹר טָמֵא וְלֹא עַל
טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל מִתֵּר אֶסוּר וְלֹא עַל אֶסוּר מִתֵּר וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבִירִי
בְּדַבֵּר הִלְכָּה וַאֲשַׁמַּח בָּהֶם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה:
גַּל עֵינֵי וַאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הִנְנִי רוֹצֶה לְלַמֹּד כְּדֵי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יִשְׁרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוא וּשְׂכִינְתִּיהָ בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימוּ וְיֵהִי נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה
יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

משניות סדר קדשים

יש בו י"א מסכתות וזהו סדורן

א זבחים יד פרקים · ב מנחות יג פרקים · ג חולין
יב פרקים · ד בכורות ט פרקים · ה ערכין ט פרקים ·
ו תמורה ז פרקים · ז כריתות ו פרקים · ח מעילה ו פרקים ·
ט תמיד ז פרקים · י מדות ה פרקים · יא קנים ג פרקים ·
בין הכל צ"א פרקים:

ויש מסדרים קנים קודם מדות והכל עולה בקנה אחד

מסכת זבחים

יום יח

פרק א

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן כְּשָׂרִים אֶלָּא שְׁלֹא עָלוּ
לְבָעָלִים לְשֵׁם חֻבָּהּ חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחֲטָאתָּ.
הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ וְהַחֲטָאתָּ בְּכָל זְמַן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף
הָאֲשָׁם הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ וְהַחֲטָאתָּ וְהָאֲשָׁם בְּכָל זְמַן אָמַר
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַחֲטָאתָּ בָּאָה עַל חֲטָא וְהָאֲשָׁם בָּא עַל
חֲטָא מָה חֲטָאתָּ פְסוּלָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה אִף הָאֲשָׁם פְּסוּל
שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ:

ב יוֹסִי בֶן חוּנִי אוֹמֵר הַנִּשְׁחָטִים לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם חֲטָאתָּ
פְּסוּלִין שֶׁמַּעֲזוֹן אָחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר שֶׁחֲטָן לְשֵׁם גְּבוּהָ מֵהֶם
כְּשָׂרִין לְשֵׁם נִמּוּד מֵהֶם פְּסוּלִין בִּיצַד קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים
שֶׁשֶׁחֲטָן לְשֵׁם קִדְּשִׁים קָלִים פְּסוּלִין קִדְּשִׁים קָלִים
שֶׁשֶׁחֲטָן לְשֵׁם קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים כְּשָׂרִין הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשִׂיר
שֶׁשֶׁחֲטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים כְּשָׂרִין וּשְׁלָמִים שֶׁשֶׁחֲטָן לְשֵׁם
בְּכוֹר וּלְשֵׁם מַעֲשִׂיר פְּסוּלִין:

ג הַפֶּסַח שֶׁשֶׁחֲטוֹ בַּשְּׁחִירָתָּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְכַשִּׁיר כָּאֵלּוּ נִשְׁחַט בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בֶּן בִּתְרִיא
פוֹסֵל כָּאֵלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָאַרְבָּעִים אָמַר שֶׁמַּעֲזוֹן בֶּן עֲזַאי
מְקַבֵּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זִקְנִים בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ

רבי אלעזר בן עזריה בישיבה שכל הזבחים הנאכלים
שנזבחו שלא לשמן בשרין. אלא שלא עלו לבטלים לשם
חובה. חוץ מן הפסח ומן החטאת. ולא הוסיף בן עזאי
אלא העולה. ולא הודו לו חכמים:

י הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. קבל והלך וזרק
שלא לשמן. או לשמן ושלא לשמן. או שלא לשמן
ולשמן. פסולין. כיצד לשמן ושלא לשמן. לשם פסח
ולשם שלמים. שלא לשמן ולשמן. לשם שלמים ולשם
פסח. שהזבח נפסל בארבעה דברים. בשחיטה. ובקבול.
ובהלוף. ובזריקה. רבי שמעון מכשיר בהלוף. שהיה רבי
שמעון אומר אי אפשר שלא בשחיטה. ושלא בקבלה.
ושלא בזריקה. אבל אפשר שלא בהלוף. ששוחט בצד
המזבח וזרק. רבי אליעזר אומר המהלך במקום שהוא
צריך להלך המחשבה פוסלת. ובמקום שאינו צריך
להלך. אין המחשבה פוסלת:

פרק ב

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁקִּבֵּל דָּמֶן זֶרֶאֱוִי טָבוּל יוֹם מִחֹסֶר בְּגָדִים
 מִחֹסֶר כַּפּוּרִים שְׁלֹא רָחַץ יָדָיו וְרָגְלָיו עָרַל טָמֵא
 יוֹשֵׁב עוֹמֵד עַל גִּבִּי כָּלִים עַל גִּבִּי בְּהֵמָה עַל גִּבִּי חֲבֵרוֹ
 פָּסֵל קִבֵּל בְּשִׂמְאֵל פָּסֵל רַבִּי שִׁמְעוֹן מִכְשִׁיר נִשְׁפָּךְ עַל
 הָרֶצֶפָה וְאַסְפּוֹ פָּסוּל נִתְּנוֹ עַל גִּבִּי הַכֶּבֶשׂ שְׁלֹא כִנְגַד
 הִסּוֹד נָתַן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטָּן לְמַעַל וְאֶת הַנִּתְּנִין לְמַעַל
 לְמִטָּן אֶת הַנִּתְּנִים בַּפְּנִים בַּחוּץ וְאֶת הַנִּתְּנִים בַּחוּץ
 בַּפְּנִים פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת:

בִּשְׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶחַ לְזֶרוֹק דָּמוֹ בַּחוּץ לְהִקְטִיר אֶת
 אֲמוּרָיו בַּחוּץ אוֹ מִקְצַת אֲמוּרָיו בַּחוּץ לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ
 בַּחוּץ אוֹ כִּזִּית מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ אוֹ לֶאֱכֹל כִּזִּית מֵעוֹר
 הָאֵלֶּיהָ בַּחוּץ פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת לְזֶרוֹק דָּמוֹ לְמַחֵר אוֹ
 מִקְצַת דָּמוֹ לְמַחֵר לְהִקְטִיר אֲמוּרָיו לְמַחֵר אוֹ מִקְצַת
 אֲמוּרָיו לְמַחֵר לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ לְמַחֵר אוֹ כִּזִּית מִבְּשָׂרוֹ
 לְמַחֵר אוֹ לֶאֱכֹל כִּזִּית מֵעוֹר הָאֵלֶּיהָ לְמַחֵר פָּגוּל וְחִיבִין
 עָלָיו כֶּרֶת:

גֵּזֶה הַכָּלֵל כָּל הַשְׁוֹחֵט וְהַמִּקְבֵּל וְהַמְּהַלֵּךְ וְהַזֹּרֵק לֶאֱכֹל
 דָּבָר שֶׁדָּרְכוֹ לֶאֱכֹל לְהִקְטִיר דָּבָר שֶׁדָּרְכוֹ לְהִקְטִיר חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת חוּץ לְזִמְנוֹ פָּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
 כֶּרֶת וּבִלְבָד שִׁיקָרֵב הַמִּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ:

י כיצד קרב המתיר במצותו. שחט בשתיקה. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק בשתיקה. או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו. זה הוא שקרב המתיר במצותו. כיצד לא קרב המתיר במצותו. שחט חוץ למקומו. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק חוץ למקומו. או ששחט וקבל וזרק והלך חוץ למקומו. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק שלא לשמן. או ששחט קבל והלך וזרק שלא לשמן. זה הוא קרב המתיר במצותו:

ה לאכול כזית בחוץ וכזית למחר. כזית למחר וכזית בחוץ. כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר. כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת. אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום. פגול וחיבין עליו כרת. ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן. פסול ואין בו כרת. וחכמים אומרים זה וזה פסול ואין בו כרת. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית בשר. שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

פרק ג

כָּל הַפְּסוּלִין שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁחִיטָתָן בְּשָׂרָהּ שֶׁהִשְׁחִיטָה
בְּשָׂרָהּ בְּנָשִׁים וּבַעֲבָדִים וּבִטְמָאִים אֲפִילוּ בְּקֹדֶשׁ
קֹדָשִׁים וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִהְיוּ טְמָאִים נֹוגְעִים בַּבֶּשֶׂר לְפִיכָךְ
הֵם פּוֹסְלִים בְּמַחֲשָׁבָה וְכֵלֶן שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ
וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ יִחְזוֹר הַבֶּשֶׂר וְיִקְבֹּל:

^ב קִבֵּל הַבֶּשֶׂר וְנָתַן לַפְּסוּל יִחְזִיר לַבֶּשֶׂר קִבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן
לְשִׁמְאֻלוֹ יִחְזִיר לִימִינוֹ קִבֵּל בְּכָלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן בְּכָלִי חוּל.
יִחְזִיר לְכָלִי קֹדֶשׁ נִשְׁפָּךְ מִן הַכָּלִי עַל הָרֶצֶפָה וְאַסְפּוּ
בֶּשֶׂר נָתַנוּ עַל גִּבֵּי הַכֶּבֶשׂ שֶׁלֹּא כִּנְגַד הִיסוּד נָתַן אֶת
הַנֶּתֶנִּין לְמִטָּה לְמַעְלָה וְאֶת הַנֶּתֶנִּין לְמַעְלָה לְמִטָּה אֶת
הַנֶּתֶנִּין בַּפָּנִים בַּחוּץ וְאֶת הַנֶּתֶנִּין בַּחוּץ בַּפָּנִים אִם יֵשׁ
דָּם הַנֶּפֶשׁ יִחְזוֹר הַבֶּשֶׂר וְיִקְבֹּל:

^ג הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דֶּרְכוֹ לֶאֱכֹל
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דֶּרְכוֹ לְהַקְטִיר בֶּשֶׂר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר
פוֹסֵל לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ לֶאֱכֹל וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ
לְהַקְטִיר פָּחוֹת מִכֹּזֶיֶת בֶּשֶׂר לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זֵית וּלְהַקְטִיר
כַּחֲצִי זֵית בֶּשֶׂר שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצִּטְרָפִין:

^ד הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח לֶאֱכֹל כֹּזֶיֶת מִן הָעוֹר מִן הָרֶטֶב מִן
הַקֶּפֶה מִן הָאֵלֶּל מִן הָעֲצָמוֹת מִן הַגִּידִים מִן הַטְּלָפִים
מִן הַקֶּרְנִים חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ חוּץ לְמִקְוָמוֹ בֶּשֶׂר וְאֵין חֲבִיבִין
עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא:

ה' השוחט את המקדשין. לאכול שליל או שליא בחוץ.
לא פגל. המולק תורים בפנים. לאכול ביציהם בחוץ. לא
פגל. חלב המקדשין וביצי תורים. אין חייבין עליהן משום
פגול ונותר וטמא:

י' שחטו על מנת להניח את דמו ואת אמוריו למחר.
או להוציאן לחוץ. רבי יהודה פוסל. וחכמים מכשירין.
שחטו על מנת לתנו על גבי הכבש שלא כנגד
היסוד. לתן את הנתנין למטן למעלן. ואת הנתנין
למעלן למטן. ואת הנתנין בפנים בחוץ. ואת הנתנין
בחוץ בפנים. שיאכלוהו טמאים. שיקריבוהו טמאים.
שיאכלוהו ערלים. שיקריבוהו ערלים. לשבר עצמות
הפסח. ולאכול ממנו נא. לערב דמו בדם פסולין כשר.
שאין המחשבה פוסלת. אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו.
והפסח והחטאת שלא לשמן:

פרק ד

בית שמאי אומרים כל הנתנין על מזבח החיצון. שאם
נתנן מתנה אחת כפר. ובחטאת שתי מתנות. ובית
הלל אומרים אף חטאת שנתנה מתנה אחת כפר. לפיכך
אם נתן הראשונה כתקונה. ואת השנייה חוץ לזמנה כפר.
נתן את הראשונה חוץ לזמנה. ואת השנייה חוץ למקומה.
פגול וחיבין עליו כרת:

^ב כָּל הַנִּתְּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁאִם חָסַר אַחַת מִן
הַמִּתְּנוֹת לֹא כָפַר לְפִיכָד אִם נָתַן כָּלן כְּתֻקָּנוֹ וְאַחַת שֶׁלֹּא
כְּתֻקָּנָה פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת:

^ג אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. הַקֶּמֶץ.
וְהַלְבוּנָה. וְהַקֶּטֶרֶת. וּמִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כַּהֵן מִשִּׁיחַ.
(וּמִנְחַת נִסְכִּים) וְהֶדֶם. וְהַנִּסְכִּים הַבָּאִים בְּפָנֵי עֶצְמָן. דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אֵף הַבָּאִים עִם הַבְּהֵמָה. לֹזֵג
שֶׁמֶן שֶׁל מִצֹּרֶעַ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִין חִיבִים עָלָיו מִשּׁוּם
פְּגוּל. וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל. שְׂדֵם
הָאֵשׁ מִתִּירוֹ. וְכָל שֵׁישׁ לוֹ מִתִּירִים בֵּין לָאֵדָם בֵּין לַמִּזְבֵּחַ.
חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל:

^ד הָעוֹלָה דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ. וְעוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
עוֹלֹת הָעוֹף דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ. חֲטָאת הָעוֹף
דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַכֹּהֲנִים. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשְׂעִירֵי
הַנִּשְׂרָפִים. דָּמָן מִתִּיר אֶת אֵימורֵיהֶן לִיקָרֵב. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כָּל שֶׁאִינוֹ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן כְּשֶׁלָּמִים. אִין חִיבִין
עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל:

^ה קֹדֶשִׁי עוֹבְדֵי אֱלִילִים. אִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל
נוֹתֵר וְטָמֵא. וְהַשּׁוֹחֲטֵן בַּחוּץ פֶּטוּר. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי
יוֹסִי מַחֲיִב. דְּבָרִים שֶׁאִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. חִיבִים
עָלֵיהֶם מִשּׁוּם נוֹתֵר. מִשּׁוּם טָמֵא. חוּץ מִן הֶדֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן

אומר בדבר שֶׁדָּרְכָן לְהֵאכֵל. אֲבָל כְּגוֹן הָעֵצִים וְהַלְבוֹנָה
וְהַקִּטְרֶת אֵין חִיבִין עָלֵיהֶן מְשֹׁם טְמֵאָה:

י לֵשֶׁם שֶׁשָּׂה דְבָרִים הַזֶּבַח נִזְבַּח. לֵשֶׁם זֶבַח. לֵשֶׁם זֹבַח.
לֵשֶׁם הֵשֶׁם. לֵשֶׁם אִישִׁים. לֵשֶׁם רֵיחַ. לֵשֶׁם נִיחֹחַ. וְהַחֲטָאֵת
וְהָאֶשֶׁם לֵשֶׁם חֲטָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֵף מִי שֶׁלֹּא הָיָה בְּלִבּוֹ
לֵשֶׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ כָּשֶׁר. שֶׁהוּא תָּנָאִי בֵּית דִּין. שֶׁאֵין
הַמַּחֲשֶׁבֶה הוֹלֵכֶת אֵלָּא אַחֵר הָעוֹבֵד:

פרק ה

אֵיזָהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זִבְחִים. קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפוֹן.
פֶּר וְשֹׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים. שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפוֹן.
וְקָבוֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׂרֵת בַּצֶּפוֹן. וְדָמָן טָעוֹן הִזְיָה עַל בֵּין
הַבָּדִים. וְעַל הַפְּרֻכָּת. וְעַל מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן
מִעֲפֻכֶּת. שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח
הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן לֹא עֵכָב:

ב פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשֹׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפוֹן.
וְקָבוֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׂרֵת בַּצֶּפוֹן. וְדָמָן טָעוֹן הִזְיָה עַל הַפְּרֻכָּת.
וְעַל מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן מִעֲפֻכֶּת. שִׁירֵי הַדָּם
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן
לֹא עֵכָב. אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשָׁן:

ג חֲטָאוֹת הַעֲבוּר וְהִתְחִיד. אֵלּוּ הֵן חֲטָאוֹת הַעֲבוּר. שְׁעִירֵי
רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים. וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת. שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפוֹן. וְקָבוֹל

דָּמֶן בְּכָלִי שֶׁרַת בְּצִפּוֹן. וְדָמֶן טָעוֹן אַרְבַּע מִתְּנוֹת עַל
אַרְבַּע קֶרְנוֹת. בֵּיצֵד עָלָה בִּכְבֹּשׁ וּפְנָה לְסוּבָב. וּבֹא לוֹ
לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. מִזְרָחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מְעֲרָבִית.
מְעֲרָבִית דְּרוֹמִית. שִׁירֵי הַדָּם הֵיחָ שׁוֹפֵךְ עַל יֶסוֹד דְּרוֹמִית.
וְנֹאכְלִין לַפָּנִים מִן הַקֶּלְעִים. לְזִכְרֵי כְהוֹנָה. בְּכָל מֵאֵכֶל.
לְיוֹם וּלְלֵילָה עַד חֲצוֹת:

ד' הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קִדְשִׁים. שְׁחִיטָתָהּ בְּצִפּוֹן. וְקָבוּל דָּמָה
בְּכָלִי שֶׁרַת בְּצִפּוֹן. וְדָמָה טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
וּטְעוֹנָה הַפֶּשֶׁט וְנִתְּוַח. וְכָלִיל לְאִשִּׁים:

ה' זִבְחֵי שְׁלָמִי צָבוּר וְאַשְׁמוֹת. אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת. אֲשֶׁם
גִּזְלוֹת. אֲשֶׁם מְעִילוֹת. אֲשֶׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה. אֲשֶׁם נָזִיר.
אֲשֶׁם מְצוֹרֵעַ. אֲשֶׁם תָּלוּי. שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן. וְקָבוּל דָּמֶן
בְּכָלִי שֶׁרַת בְּצִפּוֹן. וְדָמֶן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
וְנֹאכְלִין לַפָּנִים מִן הַקֶּלְעִים. לְזִכְרֵי כְהוֹנָה. בְּכָל מֵאֵכֶל.
לְיוֹם וּלְלֵילָה עַד חֲצוֹת:

ו' הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קִדְשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם
בְּעֶזְרָה. וְדָמֶן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֹאכְלִין בְּכָל
הָעִיר. לְכָל אָדָם. בְּכָל מֵאֵכֶל. לְיוֹם וּלְלֵילָה עַד חֲצוֹת.
הַמּוֹרֵם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם. אֵלּא שֶׁהַמּוֹרֵם נֹאכֵל לַכֹּהֲנִים.
לְנָשִׁיהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְעִבְדֵיהֶם:

ז' שְׁלָמִים קִדְשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בְּעֶזְרָה.
וְדָמֶן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר.

לְכֹל אָדָם בְּכָל מֵאֵכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד הַמִּזְבֵּחַ
מֵהֶם בְּיוֹצֵא בָהֶם אֵלָא שֶׁהַמִּזְבֵּחַ נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לְנִשְׂיָהֶם
וְלַבְּנֵיהֶם וְלַעֲבָדֵיהֶם:

הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קָלִים שְׁחִיטָתָן בְּכָל
מָקוֹם בַּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוֹן מִתְּנָה אַחַת וּבִלְבָד שִׁיתָן כְּנֶגֶד
הַיִּסּוֹד שְׁנֵה בְּאֵכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר
לְכֹל אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר בְּכָל מֵאֵכָל לִשְׁנֵי יָמִים
וְלַיְלָה אֶחָד הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא בַּיְלִילָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
אֵלָא עַד חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא לְמִנּוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא
צֵלִי:

פרק ו

קָדָשִׁי קָדָשִׁים שֶׁשְׁחָטָן בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
כָּאֵלוֹ נִשְׁחָטוּ בְּצִפּוֹן רַבִּי יוֹסִי בֵּר יהוּדָה אוֹמֵר
מִחֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלִצִּפּוֹן כְּצִפּוֹן מִחֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלִדְרוֹם
כְּדְרוֹם הַמִּנְחוֹת הֵיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מָקוֹם בַּעֲזָרָה וְנֶאֱכָלִין
לַכֹּהֲנִים מִן הַקִּלְעִים לְזִכְרֵי כְהוֹנָה בְּכָל מֵאֵכָל לַיּוֹם וְלַיְלָה
עַד חֲצוֹת:

חֲטָאת הָעוֹף הֵיטָה נַעֲשִׂית עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מִעֶרְבִית
בְּכָל מָקוֹם הֵיטָה כְּשֶׁרָה אֵלָא שְׂזָה הִיא מְקוֹמָה שְׁלֹשָׁה
דְּבָרִים הֵיטָה אוֹתָהּ הַקֶּרֶן מְשַׁמֶּשֶׁת מְלֻמָּטָן וְשְׁלֹשָׁה
מְלֻמָּעָלִין מְלֻמָּטָן חֲטָאת הָעוֹף וְהַגָּשׁוֹת וְשִׁירֵי הַדָּם:

מִלְמַעַלָן נִסּוּד הַמִּים וְהַיֵּין. וְעוֹלֹת הָעוֹף כְּשֶׁהִיא רַבָּה
בַּמִּזְבֵּחַ:

א כָּל הָעוֹלִין לַמִּזְבֵּחַ עוֹלִין דֶּרֶךְ יָמִין. וּמְקִיפִין וְיוֹרְדִין דֶּרֶךְ
שְׂמָאל. חוּץ מִן הָעוֹלָה לְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ. שֶׁהֵיוּ עוֹלִים
וְחוֹזְרִים לָעֵקֶב:

ד חֲטָאת הָעוֹף בִּיצַד הָיְתָה נַעֲשִׂית. הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ.
מִמּוֹל עֶרְפָּהּ. וְאֵינוֹ מִבְּדִיל. וּמִזָּה מִדָּמָה. עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה מִתְמַצֶּה עַל הַיִּסּוּד. אֵין לַמִּזְבֵּחַ אֵלָּא דָּמָה.
וְכֹלָה לְכַהֲנִים:

ה עוֹלֹת הָעוֹף בִּיצַד הָיְתָה נַעֲשִׂית. עָלָה בַּכֶּבֶשׂ וּפָנָה
לְסוּבָב. בָּא לוֹ לְקַרֵּן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. הָיָה מוֹלֵק אֶת
רֹאשָׁהּ מִמּוֹל עֶרְפָּהּ וּמִבְּדִיל. וּמִמַּצָּה אֶת דָּמָה עַל קִיר
הַמִּזְבֵּחַ. נָטַל אֶת הָרֹאשׁ. וְהִקִּיף בֵּית מְלִיקְתּוֹ לַמִּזְבֵּחַ.
וּסְפָּגוּ בַּמֶּלֶח. וְזָרְקוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים. בָּא לוֹ לַגּוֹף. וְהִסִּיר
אֶת הַמְּרָאָה וְאֶת הַנוֹצָה. וְאֶת בְּנֵי מַעֲיִם הַיּוֹצְאִים עִמָּה.
וְהִשְׁלִיכֵן לְבֵית הַדִּשָּׁן. שֶׁסֶּע וְלֹא הִבְדִּיל. וְאִם הִבְדִּיל כְּשֶׁר.
וּסְפָּגוּ בַּמֶּלֶח. וְזָרְקוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים:

ו לֹא הִסִּיר לֹא אֶת הַמְּרָאָה. וְלֹא אֶת הַנוֹצָה. וְלֹא אֶת
בְּנֵי מַעֲיִם הַיּוֹצְאִים עִמָּה. וְלֹא סְפָּגוּ בַּמֶּלֶח. כָּל שֶׁשָּׁנָה
בָּהּ מֵאַחֵר שֶׁמַּצָּה אֶת דָּמָה כְּשֶׁרָה. הִבְדִּיל בַּחֲטָאת. וְלֹא
הִבְדִּיל בָּעוֹלָה. פָּסַל מַצָּה דָם הָרֹאשׁ וְלֹא מַצָּה דָם הַגּוֹף.
פָּסוּלָהּ מַצָּה דָם הַגּוֹף. וְלֹא מַצָּה דָם הָרֹאשׁ כְּשֶׁרָה:

חטאת העוף שְׁמֶלֶקָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ מִצָּה דָּמָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּהּ אוֹ לְשִׁמָּה וְשְׁלֹא לְשִׁמָּה אוֹ שְׁלֹא לְשִׁמָּה וְלְשִׁמָּה
 פְּסוּלָה עוֹלֹת הָעוֹף בְּשָׂרָהּ וּבִלְבָד שְׁלֹא עָלְתָה לְבַעֲלִים
 אֶחָד חטאת העוף וְאַחַד עוֹלֹת הָעוֹף שְׁמֶלֶקָן וְשִׁמְצָה
 דָּמָן לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדָּרְכוּ לֶאֱכֹל לְהִקְטִיר דָּבָר שֶׁדָּרְכוּ
 לְהִקְטִיר חוּץ לְמִקְוָמוֹ פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת חוּץ לְזִמְנוֹ
 פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת וּבִלְבָד שֶׁיִּקְרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו
 בִּיצֵד קָרֵב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו מֶלֶק בְּשִׁתִּיקָהּ וּמִצָּה הֵדֶם
 חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ שְׁמֶלֶק חוּץ לְזִמְנוֹ וּמִצָּה הֵדֶם בְּשִׁתִּיקָהּ
 אוֹ שְׁמֶלֶק וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְזִמְנוֹ זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמִּתֵּיר
 בְּמִצְוֹתָיו בִּיצֵד לֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו מֶלֶק חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ שְׁמֶלֶק חוּץ לְזִמְנוֹ
 וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְמִקְוָמוֹ (אוֹ שְׁמֶלֶק וּמִצָּה אֶת הֵדֶם חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ) חטאת העוף שְׁמֶלֶקָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ וּמִצָּה דָּמָה
 חוּץ לְזִמְנָהּ אוֹ שְׁמֶלֶקָה חוּץ לְזִמְנָהּ וּמִצָּה דָּמָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּהּ אוֹ שְׁמֶלֶקָה וּמִצָּה דָּמָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ זֶה הוּא
 שְׁלֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו לֶאֱכֹל בְּזִית בַּחוּץ וּבְזִית
 לְמַחֲרָ בְּזִית לְמַחֲרָ וּבְזִית בַּחוּץ כִּחְצִי זִית בַּחוּץ וּכְחָצִי
 זִית לְמַחֲרָ כִּחְצִי זִית לְמַחֲרָ וּכְחָצִי זִית בַּחוּץ פָּסוּל וְאִין
 בּוֹ כֶּרֶת אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכֶּלֶל אִם מִחֻשְׁבֶּת הַזִּמָּן
 קִדְּמָה לְמִחֻשְׁבֶּת הַמָּקוֹם פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְאִם
 מִחֻשְׁבֶּת הַמָּקוֹם קִדְּמָה לְמִחֻשְׁבֶּת הַזִּמָּן פָּסוּל וְאִין בּוֹ
 כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה וְזֶה פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת לֶאֱכֹל

בַּחֲצִי זֵית וְלֹהֶקְטִיר בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר־שֵׂאִין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה
מִצֵּטְרָפִין:

פרק ז

חֲטָאֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּהּ בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת בְּשָׂרָהּ בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם עוֹלָה
בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חֲטָאֹת בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה
פְּסוּלָה עֲשָׂאָה לְמַעֲלָה בְּמַעֲשֵׂה כָלֶם פְּסוּלָה:

ב עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמַעֲלָן בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה
בְּשָׂרָהּ בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חֲטָאֹת בְּשָׂרָהּ וּבְלֶבֶד שְׁלֹא
עָלְתָה לְבָעָלִים בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם עוֹלָה בְּמַעֲשֵׂה
חֲטָאֹת לְשֵׁם חֲטָאֹת פְּסוּלָה עֲשָׂאֵן לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה כָלֶן
פְּסוּלָה:

ג וְכָלֶן אֵינָן מְטַמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה וּמוֹעֲלִין בָּהֶן חוּץ
מִחֲטָאֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת:

ד עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוֹעֲלִין בָּהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ אִמֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מָה אִם חֲטָאֹת שֵׂאִין
מוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה בְּשִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָהּ מוֹעֲלִין בָּהּ עוֹלָה
שְׁמוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה בְּשִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָהּ אֵינוֹ דִּין שְׁיִמְעֵלוּ
בָּהּ אִמֵּר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא אִם אִמְרָת בַּחֲטָאֹת שִׁשְׁנָה

אֶת שְׁמָה לְשֵׁם עֹלָהּ. שֶׁכֵּן שָׁנָה (אֶת) שְׁמָה לְדָבָר שֵׁישׁ
 בּוֹ מְעִילָה. תֹּאמַר בְּעֹלָה שֶׁשָּׁנָה אֶת שְׁמָה לְשֵׁם חֲטָאת.
 שֶׁכֵּן שָׁנָה אֶת שְׁמָה לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה. אָמַר לוֹ רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר וְהָרִי קִדְּשִׁי קִדְּשִׁים שֶׁשִּׁחֲטָן בְּדָרוֹם וְשִׁחֲטָן לְשֵׁם
 קִדְּשִׁים קָלִים יוֹכִיחוּ. שֶׁכֵּן שָׁנָה אֶת שְׁמֵן לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ
 מְעִילָה. וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. אֵף אֶתָּה אַל תִּתְּמָה עַל הָעֹלָה.
 שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁשָּׁנָה אֶת שְׁמָה. לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה
 שֶׁיִּמְעְלוּ בָּהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא. אִם אִמְרַתְּ בְּקִדְּשִׁי
 קִדְּשִׁים שֶׁשִּׁחֲטָן בְּדָרוֹם וְשִׁחֲטָן לְשֵׁם קִדְּשִׁים קָלִים. שֶׁכֵּן
 שָׁנָה אֶת שְׁמֵן לְדָבָר שֵׁישׁ בּוֹ אֶסּוּר וְהִתֵּר. תֹּאמַר בְּעֹלָה.
 שֶׁשָּׁנָה אֶת שְׁמָה בְּדָבָר שֶׁכָּלוּ הֵתֵר:

ה' מֶלֶךְ בְּשִׁמְאֵל אוֹ בְּלִילָה. שֶׁחֲט חֹלִין בַּפָּנִים. וְקִדְּשִׁים
 בַּחוּץ אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה. מֶלֶךְ בְּסַפִּין. מֶלֶךְ
 חֹלִין בַּפָּנִים. וְקִדְּשִׁים בַּחוּץ. תּוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן. וּבְגִי
 יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן. שֶׁיֵּבֶשׁ גִּפָּה. וְשִׁנְסָמִית עֵינָה. וְשִׁנְקָטָעָה
 רִגְלָה. מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. זֶה הַכֹּל כֹּל שֶׁהִיא פְּסוּלָה
 בְּקִדְּשׁ. אֵינָה מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. לֹא הִיא פְּסוּלָה
 בְּקִדְּשׁ. מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. וְכָל הַפְּסוּלִים שֶׁמִּלְקוֹ.
 מְלִיקְתָן פְּסוּלָה. וְאֵינָן מְטַמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה:

י מֶלֶךְ וְנִמְצָא טְרֵפָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵינָה מְטַמְּאָה
 בְּבֵית הַבְּלִיעָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מְטַמְּאָה בְּבֵית
 הַבְּלִיעָה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה
 שֶׁהִיא מְטַמְּאָה בְּמַגֵּעַ וּבְמִשָּׁא. שְׁחִיטָתָה מְטַהֶרֶת

את טרפתה מטמאתה. נבלת העוף שאינה מטמאה
במגע ובמשא. אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת
את טרפתה מטמאתה. מה מצינו בשחיטתה שהיא
מכשרתה באכילה. ומטהרת את טרפתה מטמאתה. אף
מליקתה שהיא מכשרתה באכילה. תטהר את טרפתה
מטמאתה. רבי יוסי אומר דיה בנבלת בהמה. שחיטתה
מטהרה. אבל לא מליקתה:

פרק ח

כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור
הנסקל. (אפילו אחד ברבוא.) ימותו כלם. נתערבו
בשור שנתעבדה בו עבירה. או שהמית את האדם. על פי
עד אחד. או על פי הבעלים. ברובע ובנרבע ובמקצה
ובנעבד ובאתנן ובמחיר ובכלאים ובטריפה וביוצא דפן.
ירעו עד שישתאבו. וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן
מאותו המין. נתערב בחולין תמימים. ימכרו החולין
לצרכי אותו המין:

^ב קדשים בקדשים מין במינו. זה יקרב לשם מי שהוא.
וזה יקרב לשם מי שהוא. קדשים בקדשים מין בשאינו
מינו. ירעו עד שישתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן
ממין זה. ובדמי היפה שבהן ממין זה. ויפסיד המותר
מביתו. נתערבו בבכור ובמעשר. ירעו עד שישתאבו.

וַיֹּאכְלוּ בַּבֶּכֹר וּכְמַעֲשֵׂר. הַכֹּל יִכּוּלִין לְהִתְעַרֵּב. חוּץ מִן
הַחֲטָאִת וְהָאֲשָׁם:

ג אֲשָׁם שְׁנַתְעַרְב בְּשִׁלְמִים. (יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבוּ.) רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר שְׁנֵיהֶם יִשְׁחָטוּ בַּצִּפּוֹן. וַיֹּאכְלוּ בַּחֲמֹז
שְׁבֵהָן. אָמְרוּ לוֹ אֵין מְבִיאִים קֳדָשִׁים לְבֵית הַפֶּסוּל.
נִתְעַרְבוּ חֲתִיכוֹת בַּחֲתִיכוֹת. קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים בְּקֳדָשִׁים
קָלִים. הַנֶּאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד בְּנֶאֱכָלִים לְשְׁנֵי יָמִים. יֹאכְלוּ
בַּחֲמֹז שְׁבֵהָן:

ד אֲבָרֵי חֲטָאִת שְׁנַתְעַרְבוּ בְּאֲבָרֵי עוֹלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
יִתֵּן לְמַעַלְן. וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת בֶּשֶׂר הַחֲטָאִת מְלַמֵּעַלְן. כָּאֵלוֹ
הוּא עֵצִים וְחֻכְמִים אוֹמְרִים תַּעֲבֹר צוּרְתָן. וַיֵּצֵא לְבֵית
הַשְּׂרָפָה:

ה אֲבָרִין בְּאֲבָרֵי בְּעָלִי מוֹמִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. אִם קָרַב
רֹאשׁ אֶחָד מֵהֶן. יִקְרְבוּ כָּל הָרֹאשִׁין. כָּרְעוּ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן.
יִקְרְבוּ כָּל הַכָּרְעִים. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אֲפִילוֹ קָרְבוּ כָּלֵם.
חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן. יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה:

ו דָּם שְׁנַתְעַרְב בְּמִים. אִם יֵשׁ בּוֹ מֵרָאֶה דָּם כְּשֶׁר. נִתְעַרַּב
בֵּינָן. רוֹאִין אוֹתוֹ כָּאֵלוֹ הוּא מִים. נִתְעַרַּב בְּדָם בְּהֶמָּה אוֹ
בְּדָם חִיָּה רוֹאִין אוֹתוֹ כָּאֵלוֹ הוּא מִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם:

י' נִתְעַרַב בְּדָם פְּסוּלִין. יִשְׁפֹךְ לְאַמָּה. בְּדָם תִּמְצִית יִשְׁפֹךְ
לְאַמָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשִּׁיר. אִם לֹא נִמְלֹךְ וְנָתַן כָּשֶׁר:

ח' דָּם תְּמִימִים בְּדָם בְּעָלֵי מוּמִין. יִשְׁפֹךְ לְאַמָּה. כּוֹס
בְּכוֹסוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר קָרַב כּוֹס אֶחָד. יִקְרְבוּ כָּל
הַכּוֹסוֹת. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֲפִילוּ קָרְבוּ כָּלם חוּץ מֵאֶחָד
מֵהֶן. יִשְׁפֹךְ לְאַמָּה:

ט' הַנִּתְנֵן לְמִטָּה שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנִתְנֵן לְמִעֵלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר יִתֵּן לְמִעֵלָה. וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הַתַּחֲתוֹנִים לְמִעֵלָה.
כְּאִלוּ הֵן מִים. וַיִּחְזֹר וַיִּתֵּן לְמִטָּה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יִשְׁכְּבוּ
לְאַמָּה. וְאִם לֹא נִמְלֹךְ וְנָתַן כָּשֶׁר:

י' הַנִּתְנֵן מִתְּנָה אֶחָת שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנִתְנֵן מִתְּנָה אֶחָת. יִנָּתְנוּ
מִתְּנָה אֶחָת. מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתֵּן אַרְבַּע יִנָּתְנוּ מִתֵּן אַרְבַּע.
מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתְּנָה אֶחָת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִנָּתְנוּ בְּמִתֵּן
אַרְבַּע. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יִנָּתְנוּ בְּמִתְּנָה אֶחָת. אָמַר לוֹ
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בֵּל תִּגְרַע. אָמַר לוֹ רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בֵּל תּוֹסִיף. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
לֹא נֶאֱמַר בֵּל תּוֹסִיף. אֲלֵא כִּשְׁהוּא בְּעֶצְמוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ לֹא נֶאֱמַר בֵּל תִּגְרַע. אֲלֵא כִּשְׁהוּא בְּעֶצְמוֹ. וְעוֹד
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כִּשְׁנִיתָ עֲבַרְתָּ עַל בֵּל תּוֹסִיף. וְעִשִּׂיתָ
מַעֲשֵׂה בִידָךְ. וְכִשְׁלֹא נָתַתָּ עֲבַרְתָּ עַל בֵּל תִּגְרַע. וְלֹא
עִשִּׂיתָ מַעֲשֵׂה בִידָךְ:

א" הַנִּתְּנִים בַּפָּנִים שֶׁנִּתְּעָרְבוּ בַּנִּתְּנִין בַּחוּץ יִשְׁפְּכוּ לָאֲמָהּ.
 נָתַן בַּחוּץ וַחֲזָר וְנָתַן בַּפָּנִים כָּשֶׁר בַּפָּנִים וַחֲזָר וְנָתַן בַּחוּץ
 רַבִּי עֲקִיבָא פּוֹסֵל וַחֲכָמִים מְכַשִּׁירִין שֶׁהִיא רַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹמֵר כָּל הַדָּמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בַּהִיכָל פְּסוּלִין וַחֲכָמִים
 אוֹמְרִים חֲטָאת בְּלִבָּד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵף הָאֲשָׁם.
 שֶׁנֶּאֱמַר בַּחֲטָאת וְכֹאשָׁם:

ב" חֲטָאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָה בְּשָׁנִי כּוֹסוֹת יֵצֵא אֶחָד מֵהֶן לַחוּץ.
 הַפָּנִימִי כָּשֶׁר נִכְנָס אֶחָד מֵהֶן לַפָּנִים רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי
 מְכַשִּׁיר בַּחֲצִיזוֹן וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין אָמַר רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי
 מָה אִם בַּמָּקוֹם שֶׁהִמְחִשְׁבָּה פּוֹסֵלֶת בַּחוּץ לֹא עָשָׂה אֶת
 הַמְּשׁוֹאֵר כִּיּוֹצֵא מָקוֹם שֶׁאֵין הִמְחִשְׁבָּה פּוֹסֵלֶת בַּפָּנִים.
 אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה אֶת הַמְּשׁוֹאֵר כִּנְכָּנס נִכְנָס לְכַפֵּר
 אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא כַּפֵּר פָּסֵל דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר רַבִּי שִׁמְעוֹן
 אוֹמֵר עַד שֶׁיִּכַּפֵּר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הִכְנִיס שׁוֹגֵג כָּשֶׁר
 כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין שֶׁנִּתְּנוּ עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ לֹא הִרְצָה
 הַצִּיץ אֶלָּא עַל הַטֵּמֵא שֶׁהַצִּיץ מִרְצָה עַל הַטֵּמֵא וְאֵינוֹ
 מִרְצָה עַל הַיּוֹצֵא:

פרק ט

הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻעַ אָמַר כָּל
הָרָאוּי לְאֲשִׁים אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. שֶׁנֶּאֱמַר הִיא
הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ. מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה
לְאֲשִׁים. אִם עָלְתָה לֹא תֵרֵד. אֵף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רְאוּי
לְאֲשִׁים אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אָמַר כָּל הָרָאוּי
לְמִזְבֵּחַ. אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. שֶׁנֶּאֱמַר הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה
עַל הַמִּזְבֵּחַ. מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְמִזְבֵּחַ אִם עָלְתָה
לֹא תֵרֵד. אֵף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רְאוּי לְמִזְבֵּחַ. אִם עָלָה
לֹא יֵרֵד. אֵין בֵּין דְּבָרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל לְדְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻעַ
אֶלָּא הַדָּם וְהַנֶּסֶכִּים. שֶׁרַבֵּן גַּמְלִיאֵל אָמַר לֹא יֵרְדוּ. וְרַבִּי
יְהוֹשֻעַ אָמַר יֵרְדוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר וְהַנֶּסֶכִּים
פְּסוּלִין. הַנֶּסֶכִּים כָּשֶׁרִין וְהַזֶּבֶחַ פְּסוּל. אֶפִּילוּ זֶה זֶה
פְּסוּלִין. הַזֶּבֶחַ לֹא יֵרֵד וְהַנֶּסֶכִּים יֵרְדוּ:

ב וְאִלוּ אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ. הֵלֵן. וְהִטְמָא. וְהִיּוֹצֵא. וְהַנֶּשֶׁחַט
חוּץ לְזִמְנוֹ. וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ. וְשֶׁקִּבְלוּ פְּסוּלִים וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר שֶׁנֶּשֶׁחַטָּה בְּלִילָה. וְשֶׁנֶּשֶׁפֶּד דָּמָה. וְשִׁיּוּצָא
דָּמָה חוּץ לְקִלְעִים. אִם עָלְתָה תֵרֵד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לֹא
תֵרֵד. שֶׁהִיא רְבִי שְׁמַעוֹן אָמַר כָּל שֶׁפְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ
מִקִּבְלוֹ. לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ. אֵין הַקֹּדֶשׁ מִקִּבְלוֹ:

ג אִלוּ לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ. הָרוּבֵעַ. וְהַנֶּרְבֵּעַ. וְהַמוֹקְצָה
וְהַנֶּעֱבֵד. וְהָאֶתְנָן. וְהַמִּחִיר. וְהַכִּלְאִים. וְהַטְּרֵפָה. וְיוֹצֵא דָפֶן.

וּבַעֲלֵי מוֹמִין רַבִּי עֲקִיבָא מְכַשִּׁיר בְּבַעֲלֵי מוֹמִין רַבִּי חֲנִנְיָא
סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר דּוֹחָה הִיא אָבָא אֶת בַּעֲלֵי מוֹמִין מֵעַל
גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ:

ד' כָּשֶׁם שָׂאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ כִּךְ אִם יֵרְדוּ לֹא יַעֲלוּ
וְכֵלֶן שָׁעָלוּ חַיִּים לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יֵרְדוּ עוֹלָה שְׁעָלְתָּהּ
חֲתָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֵּרֵד שְׁחָטָה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יִפְשִׁיט
וַיִּנְתַּח בַּמְקוֹמָה:

ה' וְאֵלּוּ אִם עָלוּ יֵרְדוּ בָּשָׂר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים וּבָשָׂר קִדְּשִׁים
קָלִים וּמוֹתֵר הָעֹמֵר וְשִׁתִּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים וְשִׁירֵי
מִנְחוֹת וְהַקֹּטֶרֶת הַצֹּמֵר שֶׁבְּרֹאשֵׁי כִבָּשִׁים וְהַשְּׁעָר
שֶׁבְּזֶקֶן תִּישִׁים וְהַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַקֶּרְנִים וְהַטְּלָפִים
בְּזֶמֶן שְׂאִין מִחֻבְרִין יַעֲלוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקֹּטֶר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל
הַמִּזְבֵּחַ פָּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְעֲשִׂיתָ עוֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר
וְהָדָם:

ו' וְכֹלֶם שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזִיר וְכֵן גִּחְלֹת
שֶׁפָּקְעָה מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אֲבָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי
הַמִּזְבֵּחַ קִדְּם לַחֲצוֹת יִחְזִיר וּמוֹעֲלִין בָּהֶן לְאַחֵר חֲצוֹת
לֹא יִחְזִיר וְאִין מוֹעֲלִין בָּהֶן:

ז' כָּשֶׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקֻדָּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ כִּךְ הַכֶּבֶשׂ מְקֻדָּשׁ
כָּשֶׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֶּבֶשׂ מְקֻדָּשִׁין אֶת הָרָאוּי לָהֶן כִּךְ
הַכֹּלִים מְקֻדָּשִׁין כָּלִי הַלַּח מְקֻדָּשִׁין אֶת הַלַּח וּמִדּוֹת
הַיָּבֵשׁ מְקֻדָּשׁוֹת אֶת הַיָּבֵשׁ אִין כָּלִי הַלַּח מְקֻדָּשִׁין אֶת

הַיֵּבֶשׁ. וְלֹא מִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ מִקְדָּשׁוֹת אֶת הַלֶּחֶם כְּלִי הַקֹּדֶשׁ
שֶׁנִּקְבּוּ. אִם עוֹשִׂים הֵם מַעֲיִן מְלֹאכְתָּן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהָיוּ
שְׁלָמִים. מִקְדָּשִׁים. וְאִם לֹא אֵין מִקְדָּשִׁים. וְכֻלָּם אֵין
מִקְדָּשִׁים אֶלָּא בִקְדָשׁ:

פרק י

כָּל הַתְּדִיר מִחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ. הַתְּמִידִין קוֹדֵמִין
לְמוֹסָפִין. מוֹסָפֵי שַׁבָּת קוֹדֵמִין לְמוֹסָפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ.
מוֹסָפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹדֵמִין לְמוֹסָפֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה. (שְׁנֶאֱמַר
מִלְבָּד עוֹלֶת הַבֶּקָר אֲשֶׁר לְעוֹלֶת הַתְּמִיד תַּעֲשֶׂה אֶת אֵלֶּה:

ב וְכָל הַמִּקְדָּשׁ מִחֲבִירוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ. דָּם חֲטָאת
קוֹדֵם לְדָם עוֹלָה. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצָּה. אֵיבָרֵי עוֹלָה קוֹדֵמִין
לְאֵמוּרֵי חֲטָאת. מִפְּנֵי שֶׁהֵן כָּלִיל לְאֵשִׁים. חֲטָאת קוֹדֵמֶת
לְאֵשִׁים. מִפְּנֵי שֶׁדָּמָה נָתַן עַל אַרְבַּע קֶרְנוֹת. וְעַל הַיִּסּוֹד.
אֲשֶׁם קוֹדֵם לַתּוֹדָה וְלֵאֵיל נְזִיר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָדְשִׁי
קָדְשִׁים. הַתּוֹדָה וְאֵיל נְזִיר קוֹדֵמִין לְשְׁלָמִים. מִפְּנֵי שֶׁהֵן
נֶאֱכָלִין לַיּוֹם אֶחָד וְטַעֲוִנִים לָחֶם. שְׁלָמִים קוֹדֵמִין לְבָכוֹר
מִפְּנֵי שֶׁהֵן טַעֲוִנִים מִתֵּן אַרְבַּע. וְסַמִּיכָה וְנִסְכִּים וְתִנּוּפֹת
חֲזָה וְשׁוֹק:

ג הַבָּכוֹר קוֹדֵם לַמַּעֲשֶׂר. מִפְּנֵי שֶׁקְדוּשָׁתוֹ מֵרַחֵם. וְנֶאֱכָל
לְכֹהֲנִים. הַמַּעֲשֶׂר קוֹדֵם לְעוֹפּוֹת. מִפְּנֵי שֶׁהוּא זָבַח. וַיֵּשׁ בּוֹ
קָדְשֵׁי קָדְשִׁים דָּמוֹ וְאֵמוּרָיו:

י העופות קודמין למנחות. מפני שהן מיני דמים. מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה. מפני שהיא באה על חטא. חטאת העוף קודמת לעולת העוף. וכן בהקדשה:

ה כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות. חוץ מאשם מצורע. מפני שהוא בא להכשר. כל האשמות שבתורה. באין בני שתיים. ובאין בכסף שקלים. חוץ מאשם נזיר. ואשם מצורע. שהן באין בני שנתן. ואינו באין בכסף שקלים:

י כשם שהן קודמין בהקרבתן. כך הן קודמין באכילתן. שלמים של אמש ושלמים של היום. של אמש קודמין. שלמים של אמש. וחטאת ואשם של היום. של אמש קודמין. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים החטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים:

י ובכלם הפהנים רשאים לשנות באכילתן. לאכלן צלויים. שלוקין ומבשלין. ולתת לתוכן תבלין חולין ותבלי תרומה. דברי רבי שמעון. רבי מאיר אומר לא יתן לתוכן תבלי תרומה. שלא יביא את התרומה לידי פסול:

ה אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה. אין אתה צריך לשאול מה הוא. אלא מותר רקיקי מנחות ישראל. ולוג שמן של מצורע. אם ראית שמן שהוא נתון על גבי האשים. אין אתה צריך לשאול מה הוא. אלא

מוֹתֵר רְקִיקֵי מִנְחוֹת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ. שְׂאִין
מִתְנַדְּבִים שְׂמֶן. רַבִּי טְרֵפוֹן אוֹמֵר מִתְנַדְּבִים שְׂמֶן:

פרק יא

דָּם חֲטָאת שֶׁנִּתְּזוּ עַל הַבֶּגֶד. הָרִי זֶה טָעוֹן כְּבוֹס. אִף
עַל פִּי שְׂאִין הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אֲלֵא בִּנְאֻכְלוֹת. שְׂנֵאָמֵר
בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ תֹּאכַל. אֶחָד הַנֶּאֱכָלֶת וְאֶחָד הַפְּנִימִית
טָעוֹנוֹת כְּבוֹס. שְׂנֵאָמֵר תּוֹרֶת הַחֲטָאת. תּוֹרָה אַחַת לְכָל
הַחֲטָאוֹת:

^א חֲטָאת פְּסוּלָה אֵין דָּמָה טָעוֹן כְּבוֹס. בֵּין שֶׁהָיָה לָהּ שַׁעַת
הַכָּשֶׁר. בֵּין שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה
לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. שְׁלֵנָה. וְשִׁנְטִמָּאת. וְשִׁינְצָאָה. וְאֵיזוֹ הִיא
שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. שְׁנִשְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה. וְחוּץ
לְמִקְמָה. וְשִׁקְבְּלוּ פְּסוּלִין. וְזָרְקוּ אֶת דָּמָה:

^א נִתְּזוּ מִן הַצֹּאֵר עַל הַבֶּגֶד אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. מִן הַקֶּרֶן
וּמִן הִיסוּד. אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. נִשְׁפָּךְ עַל הָרֶצֶפָה וְאֶסְפוֹ.
אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. (אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס) אֲלֵא הַדָּם שֶׁנִּתְקַבֵּל
בְּכָלִי. וְרָאוּי לְהִזְיָה. נִתְּזוּ עַל הָעוֹר. עַד שֶׁלֹּא הִפְשֵׁט. אֵינוֹ
טָעוֹן כְּבוֹס. מִשֶּׁהִפְשֵׁט טָעוֹן כְּבוֹס. דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף מִשֶּׁהִפְשֵׁט אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. אֵינוֹ טָעוֹן
כְּבוֹס אֲלֵא מָקוֹם הַדָּם. וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל טִמְאָה.
וְרָאוּי לְכְבוֹס:

י' אֶחָד הַבֶּגֶד. וְאֶחָד הַשֶּׁק. וְאֶחָד הָעוֹר. טְעוּגִין כָּבוֹס
בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. וְשִׁבִּירַת כָּלִי חָרָס בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. וּמְרִיקָה
וְשִׁטִּיפָה בְּכָלִי נְחֹשֶׁת בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. זֶה חֹמֶר בַּחֲטָאֵת.
מִקְדָּשֵׁי קָדָשִׁים:

ה' בֶּגֶד שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וּמִכָּבֶּסוּ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. קוֹרְעוּ וְנִכְנָס וּמִכָּבֶּסוּ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
כָּלִי חָרָס שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. נוֹקְבוּ וְנִכְנָס וּמִכָּבֶּסוּ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ:
י' כָּלִי נְחֹשֶׁת שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ
בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. פּוֹחֲתוֹ. וְנִכְנָס וּמוֹרְקוֹ
וְשׁוֹטְפוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ:

י' אֶחָד שֶׁבַשֵּׁל בּוֹ. וְאֶחָד שְׁעָרָה לְתוֹכוֹ רוֹתַח. אֶחָד
קָדָשֵׁי קָדָשִׁים. וְאֶחָד קָדָשִׁים קָלִים. טְעוּגִין מְרִיקָה
וְשִׁטִּיפָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קָדָשִׁים קָלִים אֵינָן טְעוּגִין
מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אִם בִּשַׁל בּוֹ מִתְחַלֵּת
הָרֶגֶל יִבְשַׁל בּוֹ אֶת כָּל הָרֶגֶל. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים עַד
זְמַן אֲכִילָה. מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. מְרִיקָה כַּמְרִיקַת הַכּוֹס.
וְשִׁטִּיפָה כַּשִּׁטִּיפַת הַכּוֹס. (מְרִיקָה בַּחֲמִין. וְשִׁטִּיפָה
בְּצוּגִין). וְהַשְּׁפוּד וְהָאֶסְכָּלָה מִגְעִילִין בַּחֲמִין:

ה' בִּשַׁל בּוֹ קָדָשִׁים וְחוֹלִין. אוֹ קָדָשֵׁי קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קָלִים.
אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּגוֹתֵן טַעַם. הֵרִי הַקָּלִים נֶאֱכָלִים כַּחֲמוּרִים.
וְאֵינָן טְעוּגִין מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. וְאֵינָן פּוֹסְלִין בְּמִגְעַת רִקִּיק

שֶׁנֶּגַע בְּרָקִיק וַחֲתִיכָה בַּחֲתִיכָה לֹא כָּל הָרָקִיק וְלֹא כָּל
הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרִין אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא מָקוֹם שֶׁבִּלְע:

פרק יב

טָבוֹל יוֹם וּמַחֲסֵר כַּפּוּרִים אֵינָן חוֹלְקִין בִּקְדָּשִׁים לֶאֱכֹל
לְעֶרֶב אֹנֶן נֹגַע וְאֵינוֹ מְקַרֵּב וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכֹל
לְעֶרֶב בְּעָלִי מוֹמִין בֵּין בְּעָלִי מוֹמִין
עוֹבְרִין חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין אֲבָל לֹא מְקַרֵּבִין וְכָל שְׂאֵינוֹ
רְאוּי לַעֲבוֹדָה אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבֶּשֶׂר וְכָל שְׂאֵין לוֹ בַּבֶּשֶׂר אֵין
לוֹ בַּעֲזָרוֹ אֲפִילוֹ טָמֵא בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים וְטָהוֹר בְּשַׁעַת
הַקָּטֵר חֲלָבִים אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבֶּשֶׂר שֶׁנֶּאֱמַר הַמְקַרֵּב אֶת
דָּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֶלֶב מִבְּנֵי אֶהְרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין
לְמִנָּה:

^ב כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בַּבֶּשֶׂרָה לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בַּעֲזָרָה
שֶׁנֶּאֱמַר עוֹלֹת אִישׁ עוֹלָה שְׁעֻלָּתָהּ לְאִישׁ עוֹלָה שֶׁנֶּשְׁחָטָה
שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא עֲלֻתָּהּ לַבְּעָלִים עוֹרָה
לַכֹּהֲנִים אֶחָד עוֹלֹת הָאִישׁ וְאֶחָד עוֹלֹת הָאִשָּׁה עוֹרוֹתֶיהָ
לַכֹּהֲנִים:

^ג עוֹרוֹת קֳדָשִׁים קָלִים לַבְּעָלִים וְעוֹרוֹת קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים
לַכֹּהֲנִים קָל וְחִמָּר מָה אִם עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בַּבֶּשֶׂרָה
זָכוּ בַּעֲזָרָה קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים שֶׁזָּכוּ בַּבֶּשֶׂר אֵינוֹ דִּין שִׁיזּבוּ
בַּעֲזָרָן אֵין מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ שְׂאֵין לוֹ עוֹר מִכָּל מָקוֹם:

י כָּל הַקֹּדָשִׁים שְׂאֲרַע בָּהֶם פָּסוּל קֹדֶם לְהַפְשִׁיטָן. אֵין
 עוֹרוֹתֵיהֶם לִכְהֻנָּה. לְאַחַר הַפְּשִׁיטָן עוֹרוֹתֵיהֶם לִכְהֻנָּה.
 אָמַר רַבִּי חֲנִינָא סָגַן הַכֹּהֲנִים מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר
 יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא מַדְבָּרִיו לְמַדְנֹו.
 שֶׁהִמְפִּשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר. וְנִמְצָא טְרֵפָה. שִׂיאֹתָו הַכֹּהֲנִים
 בְּעוֹרוֹ. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵין לֹא רָאִינוּ רָאִיָּה. אֱלֹא יוֹצֵא
 לְבֵית הַשְּׂרָפָה:

ה פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשִׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים. בְּזֶמֶן שֶׁהֵן נִשְׂרָפִין
 כְּמִצּוֹתָן. נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשֶׁן. וּמִטְמְאִין בְּגָדִים. וְאִם אֵין
 נִשְׂרָפִין כְּמִצּוֹתָן. נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה. וְאִינֶם מְטַמְּאִין
 בְּגָדִים:

י הָיוּ סוֹבְלִין אוֹתָן בְּמוֹטוֹת. יֵצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים חוּץ לְחוֹמַת
 הָעֶזְרָה. וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יֵצְאוּ. הָרִאשׁוֹנִים מְטַמְּאִין בְּגָדִים.
 וְהָאַחֲרוֹנִים אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. עַד שִׁיֵּצְאוּ. יֵצְאוּ אֵלֹו
 וְאֵלֹו. אֵלֹו וְאֵלֹו מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אֵלֹו
 וְאֵלֹו אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. עַד שִׁיֵּצֵת הָאוֹר בְּרֶבֶן. נִתְּד
 הַבָּשָׂר. אֵין הַשּׁוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים:

פרק יג

הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלָה בַחוּץ חֵיב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחֵיב עַל
הַעֲלִיָּה רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר שְׁחַט בַּפְּנִים
וְהַעֲלָה בַחוּץ חֵיב שְׁחַט בַחוּץ וְהַעֲלָה בַחוּץ פָּטוֹר שְׁלֹא
הַעֲלָה בַחוּץ אֶלָּא דְּבַר פָּסוּל אָמְרוּ לוֹ אֵף הַשּׁוֹחֵט בַּפְּנִים
וּמַעֲלָה בַחוּץ בֵּין שֶׁהוֹצִיאוּ פָּסְלוֹ:

ב טָמֵא שְׂאֵכֶל בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא וּבֵין קֹדֶשׁ טָהוֹר חֵיב רַבִּי
יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר טָמֵא שְׂאֵכֶל טָהוֹר חֵיב וְטָמֵא שְׂאֵכֶל
טָמֵא פָּטוֹר שְׁלֹא אֶכֶל אֶלָּא דְּבַר טָמֵא אָמְרוּ לוֹ אֵף טָמֵא
שְׂאֵכֶל טָהוֹר בֵּין שֶׁנִּגַּע בּוֹ טְמֵאָהּ וְטָהוֹר שְׂאֵכֶל טָמֵא
פָּטוֹר שְׂאִינּוּ חֵיב אֶלָּא עַל טְמֵאת הַגּוֹף:

ג חָמֵר בַּשְּׁחִיטָה מִבְּהַעֲלִיָּה וּבַהַעֲלִיָּה מִבַּשְּׁחִיטָה חָמֵר
בַּשְּׁחִיטָה שֶׁהַשּׁוֹחֵט לִהְיוֹט חֵיב וְהַמַּעֲלָה לִהְיוֹט
פָּטוֹר חָמֵר בַּהַעֲלִיָּה שְׁנַיִם שְׂאֵחָזוּ בְּסָבִין וְשִׁחְטוּ
פָּטוֹרִים אֲחָזוּ בְּאֶבֶר וְהַעֲלוּהוּ חֵיבִין הַעֲלָה וְחִזֹּר וְהַעֲלָה
וְחִזֹּר וְהַעֲלָה חֵיב עַל כָּל הַעֲלִיָּה וְהַעֲלִיָּה דְּבַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵינּוּ חֵיב אֶלָּא אֶחָת וְאֵינּוּ חֵיב עַד
שִׁיעֲלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶפִּילוּ הַעֲלָה עַל
הַסֵּלַע אוֹ עַל הָאֶבֶן חֵיב:

ד אֶחָד קֹדָשִׁים כְּשֶׁרִּין וְאֶחָד קֹדָשִׁים פָּסוּלִין שֶׁהִיָּה פָּסוּל
בְּקֹדֶשׁ וְהִקְרִיבּוּ בַחוּץ חֵיב הַמַּעֲלָה כַּזֵּית מִן הָעוֹלָה וּמִן
הָאִימורִין בַחוּץ חֵיב הַקֶּמֶץ וְהַלְבֹנָה וְהַקְטֹרֶת וּמִנְחַת

כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ. וּמִנְחַת נֹסֶכִין. שֶׁהַקָּרִיב
מֵאֶחָד מֵהֶן כֹּזֵית בַּחוּץ חֵיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד
שֶׁהַקָּרִיב אֶת כָּלֹו. וְכֻלָּם שֶׁהַקָּרִיב בַּפְּנִים. וְשִׁיר בִּהֶן כֹּזֵית
וְהַקָּרִיב בַּחוּץ חֵיב. וְכֻלָּם שֶׁחֲסְרוּ כָּל שֶׁהֵן וְהַקָּרִיב בַּחוּץ
פָּטוּר:

ה' הַמִּקְרִיב קִדְשִׁים וְאַמּוּרֵיהֶם בַּחוּץ חֵיב. מִנְחָה שְׁלֵא
נִקְמְצָה. וְהַקָּרִיבָה בַּחוּץ פָּטוּר. קִמְצָה וְחִזֵּר קִמְצָה
לְתוֹכָהּ. וְהַקָּרִיבָה בַּחוּץ חֵיב:

י' הַקֹּמֵץ וְהַלְבֹּנָה שֶׁהַקָּרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ חֵיב.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנִי. אֶחָד בַּפְּנִים
וְאֶחָד בַּחוּץ חֵיב. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבֹנָה שֶׁהַקָּרִיב אֶת אֶחָד
מֵהֶן בַּחוּץ חֵיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנִי.
אֶחָד בַּפְּנִים וְאֶחָד בַּחוּץ חֵיב. הַזֹּרֵק מִקְצַת דָּמִים בַּחוּץ
חֵיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף הַמְּנַסֵּף מִי חָג בַּחֲג בַּחוּץ חֵיב.
רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר שִׁירֵי הַדָּם שֶׁהַקָּרִיב בַּחוּץ חֵיב:

י' הַמוֹלֵק אֶת הָעוֹף בַּפְּנִים. וְהָעֵלָה בַּחוּץ חֵיב. מֶלֶק בַּחוּץ
וְהָעֵלָה בַּחוּץ פָּטוּר. הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בַּפְּנִים וְהָעֵלָה
בַּחוּץ פָּטוּר. שָׁחַט בַּחוּץ וְהָעֵלָה בַּחוּץ חֵיב. נִמְצָא דֶּרֶךְ
הַכָּשֵׁרוֹ מִבַּפְּנִים פָּטוּרוֹ בַּחוּץ. דֶּרֶךְ הַכָּשֵׁרוֹ בַּחוּץ פָּטוּרוֹ
בַּפְּנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל שֶׁחֵיבִין עָלָיו בַּחוּץ חֵיבִין עַל
כִּיּוֹצֵא בּוֹ בַּפְּנִים שֶׁהָעֵלָהוּ בַּחוּץ. חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בַּפְּנִים.
וּמַעֲלָה בַּחוּץ:

ח הַחֲטָאת שֶׁקָּבַל דָּמָה בְּכֹס אֶחָד. נָתַן בַּחוּץ וְחִזֹּר
וְנָתַן בַּפְּנִים. בַּפְּנִים וְחִזֹּר וְנָתַן בַּחוּץ חֵיב. שֶׁכֵּלּוּ רְאוּי
לָבוֹא בַּפְּנִים. קָבַל דָּמָה בְּשְׁנֵי כֹסוֹת. (נָתַן שְׁנֵיהֶם בַּפְּנִים
פָּטוּר). שְׁנֵיהֶם בַּחוּץ חֵיב. אֶחָד בַּפְּנִים וְאֶחָד בַּחוּץ פָּטוּר.
אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בַּפְּנִים. חֵיב עַל הַחִיצוֹן. וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר.
לָמָּה הִדְבֵּר דּוֹמָה לַמַּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְנֶאֱבְדָּה. וְהַפְּרִישׁ
אַחֲרֵת תַּחֲתֶיהָ. וְאַחֲרֵי כֵן נִמְצְאָה הָרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי שְׁתִּיָּהּ
עוֹמְדוֹת. שְׁחַט שְׁתִּיָּהּ בַּפְּנִים פָּטוּר. שְׁחַט שְׁתִּיָּהּ בַּחוּץ
חֵיב. אַחַת בַּפְּנִים וְאַחַת בַּחוּץ פָּטוּר. אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת
בַּפְּנִים. חֵיב עַל הַחִיצוֹנָה. וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת. כָּשֶׁם שֶׁדָּמָה
פוֹטֵר אֶת בִּשְׂרָה. כֵּן הוּא פּוֹטֵר אֶת בִּשְׂרׁ חֲבֵרְתָּהּ:

פרק יד

פָּרַת חֲטָאת שֶׁשְּׂרָפָהּ חוּץ מִגִּתָּהּ. וְכֵן שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח
שֶׁהִקְרִיבוּ בַּחוּץ פָּטוּר. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד לֹא הִבִּיאוּ. כָּל שְׂאִינוֹ רְאוּי לָבֹא אֶל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד. אִין חֵיבִין עָלָיו:

ב הָרוֹבֵעַ וְהַנֶּרְבָּע. וְהַמְקָצָה. וְהַנֶּעֱבֵד. וְהַאֲתָנָן. וְהַמְחִיר.
וְהַכֹּלְאִים. וְהַטְרֵפָה. וְיוֹצֵא דָפֶן. שֶׁהִקְרִיב בַּחוּץ פָּטוּר.
שֶׁנֶּאֱמַר לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי. כָּל שְׂאִינוֹ רְאוּי לָבֹא לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי.
אִין חֵיבִין עָלָיו. בְּעָלִי מוֹמִין בֵּין בְּעָלִי מוֹמִין קְבוּעִים. בֵּין
בְּעָלִי מוֹמִין עוֹבְרִים. שֶׁהִקְרִיב בַּחוּץ פָּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר בְּעָלִי מוֹמִין קְבוּעִין פָּטוּר. וּבְעָלִי מוֹמִין עוֹבְרִין.

עוֹבְרִין בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן. וּבְנֵי יוֹנָה
שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן. שֶׁהִקְרִיבֵן בַּחוּץ פֶּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר
בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן פֶּטוּר. וְתוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן בְּלֹא
תַעֲשֶׂה. אוֹתוֹ וְאֵת בָּנוּ וּמַחֲסֵר זֶמֶן פֶּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר הָרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל
שֶׁהוּא רָאוּי לְבֹא לְאַחֵר זֶמֶן. הָרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְאִין
בּוֹ כֶּרֶת. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים כָּל שֶׁאִין בּוֹ כֶּרֶת אִין בּוֹ בְּלֹא
תַעֲשֶׂה:

^א מַחֲסֵר זֶמֶן. בֵּין בְּגוֹפוֹ בֵּין בִּבְעָלָיו. אֵיזָה הוּא מַחֲסֵר
זֶמֶן בִּבְעָלָיו. הַזֵּב וְהַזָּבָה (וְיוֹלֶדֶת וּמַצֹּרֶע) שֶׁהִקְרִיבוּ
חֲטָאתָם וְאַשְׁמָם בַּחוּץ פֶּטוּרִין. עוֹלוֹתֵיהֶן וְשִׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ
חִיבִין. הַמַּעֲלָה מִבֶּשֶׂר חֲטָאת. מִבֶּשֶׂר אֶשֶׁם. מִבֶּשֶׂר
קֹדֶשִׁי קֹדָשִׁים. מִבֶּשֶׂר קֹדָשִׁים קָלִים. וּמוֹתֵר הָעֹמֵר.
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם. וְלֶחֶם הַפָּנִים. וְשִׁירֵי מִנְחֹת. הַיֹּצֵק. הַבּוֹלֵל.
הַפּוֹתֵת. הַמּוֹלֵחַ. הַמְּנִיף. הַמְּגִישׁ. הַמְּסַדֵּר אֶת הַשְּׁלֶחָן.
וְהַמְּטִיב אֶת הַנִּירוֹת. וְהַקּוֹמֵץ. וְהַמְּקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ פֶּטוּר.
אִין חִיבִין עָלָיו. לֹא מִשּׁוּם זָרוֹת. וְלֹא מִשּׁוּם טְמֵאָה. וְלֹא
מִשּׁוּם מַחֲסֵר בְּגָדִים. וְלֹא מִשּׁוּם רְחוּץ יָדִים וְרַגְלִים:

^ד עַד שֶׁלֹּא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן הָיוּ הַבָּמוֹת מוֹתָרוֹת. וְעִבּוּדָה
בְּבָכוֹרוֹת. מִשְׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן. נֶאֱסְרוּ הַבָּמוֹת. וְעִבּוּדָה
בַּכֹּהֲנִים. קֹדֶשִׁי קֹדָשִׁים נֶאֱכָלִים לַפָּנִים מִן הַקִּלְעִים.
קֹדָשִׁים קָלִים בְּכָל מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל:

ה באו לגלגל והתירו הבמות קדשי קדשים נאכלים לפני
מן הקלעים קדשים קלים בכל מקום:

י באו לשילה נאסרו הבמות לא היה שם תקרה אלא
בית של אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן והיא היתה
מנוחה קדשי קדשים נאכלים לפני מן הקלעים קדשים
קלים ומעשר שני בכל הרואה:

י באו לנזב ולגבעון התירו הבמות קדשי קדשים נאכלים
לפנים מן הקלעים קדשים קלים בכל ערי ישראל:

ח באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להם עוד
התר והיא היתה נחלה קדשי קדשים נאכלים לפני מן
הקלעים קדשים קלים ומעשר שני לפני מן החומה:

ט כל הקדשים שהקדישן בשעת אסור הבמות והקריבן
בשעת אסור הבמות בחוץ הרי אלו בעשה ולא
תעשה וחיבין עליהן כרת הקדישן בשעת התר הבמות
והקריבן בשעת אסור הבמות הרי אלו בעשה ולא
תעשה ואין חיבין עליהם כרת הקדישן בשעת אסור
הבמות והקריבם בשעת התר הבמות הרי אלו בעשה
ואין בהם בלא תעשה:

י אלו קדשים קרבין במשכן קדשים שהקדשו למשכן
קרבנות הצבור קרבין במשכן וקרבנות היחיד בבמה
וקרבנות היחיד שהקדשו למשכן יקרבו במשכן ואם

הַקָּרִיבֵן בַּבֶּמֶה פָּטוּר. מֵה בֵּין בֶּמֶת יָחִיד לְבֶמֶת צֶבֶר.
 סְמִיכָה. וְשִׁחִיטָה צָפוֹן. וּמִתֵּן סָבִיב. וְתִנּוּפָה וְהֶגְשָׁה. רַבִּי
 יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין מִנְחָה בַּבֶּמֶה. וְכִיהוֹן וּבִגְדֵי שָׂרֵת. וְכָלִי
 שָׂרֵת וְרִיחַ נִיחָח. וּמִחִיצָה בְּדָמִים. וְרַחוּץ יָדַים וְרִגְלַיִם.
 אֲבָל הַזֶּמֶן וְהַנּוֹתֵר וְהַטֵּמֵּא. שׁוֹיֵן בָּזָה וּבִזָּה: סליק

מסכת מנחות

פרק א

כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן. כְּשֵׁרוֹת. אֵלֶּא שְׁלֹא
עָלוּ לִבְעָלִים לְשֵׁם חֻבָּה. חוץ מִמִּנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת
קִנְאוֹת. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת שֶׁקִּמְצוּ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן.
נָתַן בְּכָלִי וְהִלָּךְ וְהִקְטִיר שְׁלֹא לְשֵׁמֶן. אוֹ לְשֵׁמֶן וְשְׁלֹא
לְשֵׁמֶן. אוֹ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן וְלְשֵׁמֶן פְּסוּלוֹת. בִּיצֵד לְשֵׁמֶן. וְשְׁלֹא
לְשֵׁמֶן. לְשֵׁם מִנְחַת חוּטָא. וְלְשֵׁם מִנְחַת נִדְבָה. אוֹ שְׁלֹא
לְשֵׁמֶן וְלְשֵׁמֶן. לְשֵׁם מִנְחַת נִדְבָה. וְלְשֵׁם מִנְחַת חוּטָא:

אֶחָד מִנְחַת חוּטָא. וְאֶחָד כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁקִּמְצוּ זֶרֶ אֲוֹנָן.
טְבוּל יוֹם. מְחַסֵּר בְּגָדִים. מְחַסֵּר כְּפוּרִים. שְׁלֹא רְחוּץ
יָדַים וְרַגְלִים. עָרַל טָמֵא יוֹשֵׁב. עוֹמֵד עַל גְּבִי כֵלִים. עַל
גְּבִי בַהֲמָה עַל גְּבִי רֶגֶל חֵבֶר פָּסֵל. קִמֵּץ בְּשִׁמְאֵל פָּסֵל.
בֵּן בְּתִירָא אוֹמֵר יַחְזִיר וְיַחְזוֹר וְיִקְמוֹץ בְּיָמִין. קִמֵּץ וְעָלָה
בִּידוֹ צָרוּר. אוֹ גֶרְגִיר מֶלֶח. אוֹ קָרַט שֶׁל לְבוֹנָה פָּסֵל.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ הַקִּמֵּץ הֵיתֵר וְהַחֲסֵר פָּסוּל. אֵיזָהוּ הֵיתֵר
שֶׁקִּמְצוּ מְבוֹרֵץ. וְחֲסֵר שֶׁקִּמְצוּ בְּרָאשֵׁי אֲצָבָעוֹתָיו. בִּיצֵד
הוּא עוֹשֶׂה. פּוֹשֵׁט אֶת אֲצָבָעוֹתָיו עַל פֶּס יָדוֹ:

אֶרְבֵּה שְׁמָנָה. וְחֲסֵר שְׁמָנָה. חֲסֵר לְבוֹנָתָה פְּסוּלָה. הַקּוֹמֵץ
אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שִׁירָיָה בַּחוּץ. אוֹ בַּיִת מִשִּׁירָיָה
בַּחוּץ. לְהִקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ. אוֹ בַּיִת מִקִּמְצָה בַּחוּץ. אוֹ
לְהִקְטִיר לְבוֹנָתָה בַּחוּץ. פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. לֶאֱכֹל שִׁירָיָה

למִמָּחָר אוּ כִּזְיִת מִשִּׁירֵיהָ לְמִמָּחָר. לְהִקְטִיר קִמְצָה לְמִמָּחָר אוּ
כִּזְיִת מִקִּמְצָה לְמִמָּחָר. אוּ לְהִקְטִיר לְבוֹנֶתָה לְמִמָּחָר. פֶּגוּל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל. כָּל הַקּוֹמֵץ וְהַנּוֹתֵן בְּכָלִי.
וְהַמְהִלֵּךְ וְהַמְקַטֵּיר. לֹאֲכֹל דֶּבֶר שֶׁדָּרְכוֹ לֹאֲכֹל. וְלִהְיוֹת
דֶּבֶר שֶׁדָּרְכוֹ לְהִקְטִיר. חוּץ לְמִקְוֵמוֹ פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת.
חוּץ לְזִמְנוֹ פֶּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וּבִלְבָד שֶׁיִּקְרַב הַמִּתֵּיר
בְּמִצּוֹתָיו. בִּיצֵד קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ לְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. אוּ שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ
וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר בְּשִׁתִּיקָה. אוּ שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן בְּכָלִי.
וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו:

ד' בִּיצֵד לֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. קִמֵּץ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. אוּ שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ.
וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. אוּ שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. מִנַּחֲת חוּטָא וּמִנַּחֲת
קִנְאוֹת שֶׁקִּמֵּץ שֶׁלֹּא לְשִׁמּוֹן. וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ
לְזִמְנוֹ. אוּ שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ. וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר
שֶׁלֹּא לְשִׁמּוֹן. אוּ שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא
לְשִׁמּוֹן. זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. לֹאֲכֹל כִּזְיִת
בַּחוּץ וְכִזְיִת לְמִמָּחָר. כִּזְיִת לְמִמָּחָר וְכִזְיִת בַּחוּץ. כַּחֲצִי זֵית
בַּחוּץ וְכַחֲצִי זֵית לְמִמָּחָר. כַּחֲצִי זֵית לְמִמָּחָר וְכַחֲצִי זֵית
בַּחוּץ. פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכֶּלֶל אִם
מִחֲשֶׁבֶת הַזֵּמֶן קִדְּמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם. פֶּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כֶּרֶת. וְאִם מִחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קִדְּמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַזֵּמֶן. פָּסוּל

וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אֹמְרִים זֶה וְזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת.
לֶאֱכֹל בַּחֲצִי זֵית וּלְהַקְטִיר בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר שֶׁאֵין אֲכִילָה
וְהַקְטָרָה מִצֵּטְרָפִין:

פרק ב

הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שִׁירָיָהּ אוֹ לְהַקְטִיר קִמְצָה
לְמַחֵר מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּזֶה שֶׁהוּא פָּגוּל וְחִיבִין
עָלָיו כֶּרֶת לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר פָּסוּל
וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אֹמְרִים פָּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת.
אָמְרוּ לוֹ מַה שָּׁנָא זֶה מִן הַזֵּבַח אָמַר לָהֶם שֶׁהַזֵּבַח דָּמוֹ
וּבָשָׂרוֹ וְאִמּוּרָיו אֶחָד וּלְבוֹנָה אֵינָה מִן הַמִּנְחָה:

^ב שָׁחַט שְׁנֵי כִבָּשִׁים לֶאֱכֹל אַחַת מִן הַחִלּוֹת לְמַחֵר.
הַקְטִיר שְׁנֵי בְּזִיכִין לֶאֱכֹל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים לְמַחֵר רַבִּי
יוֹסִי אֹמֵר אוֹתָהּ הַחִלָּה וְאוֹתוֹ הַסְּדֵר שֶׁחָשַׁב עָלָיו פָּגוּל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְהַשְּׁנֵי פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים
אֹמְרִים זֶה וְזֶה פָּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת נִטְמְאָת אַחַת מִן
הַחִלּוֹת אוֹ אֶחָד מִן הַסְּדָרִים רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר שְׁנֵיהֶם
יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה שֶׁאֵין קָרְבָן צָבוּר חֲלוּק וְחֻכָּמִים
אֹמְרִים הֵטְמָא בְּטִמְאָתוֹ וְהִטְהוֹר יֵאָכֵל:

^ג הַתּוֹדָה מִפְּגֻלַת אֶת הַלֶּחֶם וְהַלֶּחֶם אֵינּוּ מִפְּגֻל אֶת
הַתּוֹדָה בִּיצֵד הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה לְמַחֵר.
הוּא וְהַלֶּחֶם מִפְּגָלִין לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמַחֵר הַלֶּחֶם
מִפְּגָל וְהַתּוֹדָה אֵינָה מִפְּגֻלַת הַכִּבָּשִׁים מִפְּגָלִין אֶת

הֶלֶחֶם וְהֶלֶחֶם אֵינוֹ מִפֶּגֶל אֶת הַכֶּבֶשִׁים כִּיצַד הַשּׁוֹחֵט
אֶת הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל מֵהֶן לְמַחֵר. הֵם וְהֶלֶחֶם מִפֶּגֶלִין.
לֶאֱכֹל מִן הֶלֶחֶם לְמַחֵר. הֶלֶחֶם מִפֶּגֶל וְהַכֶּבֶשִׁים אֵינָם
מִפֶּגֶלִין:

י' הַזֵּבַח מִפֶּגֶל אֶת הַנִּסְכִּין מִשְׁקָדָשׁוֹ בְּכָלִי דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר וְהַנִּסְכִּין אֵינָן מִפֶּגֶלִין אֶת הַזֵּבַח כִּיצַד הַשּׁוֹחֵט אֶת
הַזֵּבַח לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמַחֵר. הוּא וְנִסְכּוֹ מִפֶּגֶלִין לְהַקְרִיב
מִן הַנִּסְכִּין לְמַחֵר. הַנִּסְכִּין מִפֶּגֶלִין וְהַזֵּבַח אֵינוֹ מִפֶּגֶל

ה' פֶּגֶל בַּקֶּמֶץ וְלֹא בִּלְבוֹנָה בִּלְבוֹנָה וְלֹא בַּקֶּמֶץ רַבִּי מֵאִיר
אוֹמֵר פֶּגֶל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵין בּוֹ כֶּרֶת
עַד שִׁיפֶּגֶל אֶת כָּל הַמֵּתִיר מוֹדִים חֻכָּמִים לְרַבִּי מֵאִיר
בְּמִנְחַת חוּטָא וּבְמִנְחַת קִנְאוֹת שָׁאֵם פֶּגֶל בַּקֶּמֶץ שֶׁהוּא
פֶּגֶל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת שֶׁהַקֶּמֶץ הוּא הַמֵּתִיר שֶׁחָט אֶחָד
מִן הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל שְׁתֵּי חִלּוֹת לְמַחֵר. הַקֵּטִיר אֶחָד מִן
הַבְּזִיכִין לֶאֱכֹל שְׁנֵי סְדָרִים לְמַחֵר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר פֶּגֶל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵין בּוֹ כֶּרֶת עַד שִׁיפֶּגֶל
אֶת כָּל הַמֵּתִיר שֶׁחָט אֶחָד מִן הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ
לְמַחֵר. הוּא פֶּגֶל וְחִבְרוּ כָּשֶׁר לֶאֱכֹל מִחִבְרוֹ לְמַחֵר.
שְׁנֵיהֶם כָּשֶׁרִים:

פרק ג

הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה. לֶאֱכֹל דָּבָר שְׂאִין דֶּרֶכוֹ לֶאֱכֹל.
 לַהֲקָטִיר דָּבָר שְׂאִין דֶּרֶכוֹ לַהֲקָטִיר. כָּשֶׁר. רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ לֶאֱכֹל. לַהֲקָטִיר
 דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ לַהֲקָטִיר. פָּחוֹת מִכֹּזֵית כָּשֶׁר. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי
 זֵית וְלַהֲקָטִיר כַּחֲצִי זֵית כָּשֶׁר. שְׂאִין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה
 מִצֵּטְרָפִין:

ב לא יֵצֵק. לא בָּלַל. לא פָּתַת. לא מָלַח. לא הִנִּיף. לא
 הִגִּישׁ. אוֹ שֶׁפָּתְתָן פָּתוֹת מְרֻבּוֹת וְלֹא מְשֻׁחָן. כְּשֵׁרוֹת.
 נִתְעָרַב קִמְצָה. בְּקִמְץ חֲבֵרְתָּהּ. בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים. בְּמִנְחַת
 כֹּהֵן מְשִׁיחַ. בְּמִנְחַת נֹסְכִין. כְּשֶׁרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 בְּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. וּבְמִנְחַת נֹסְכִין פְּסוּלָה. שֶׁזֶּזוּ בְּלִילְתָּהּ
 עֵבֶה. וְזוֹ בְּלִילְתָּהּ רַכָּה. וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזֹּ:

ג שְׁתֵּי מִנְחוֹת שֶׁלֹּא נִקְמְצוּ. וְנִתְעָרְבוּ זוֹ בְּזוֹ. אִם יָכוֹל
 לְקַמֹּץ מִזֹּ בַּפְּנֵי עֲצָמָה. וּמִזֹּ בַּפְּנֵי עֲצָמָה. כְּשֵׁרוֹת. וְאִם
 לֹא פְּסוּלוֹת. הַקִּמְץ שֶׁנִּתְעָרַב בְּמִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה.
 לֹא יִקְטִיר. וְאִם הַקְטִיר. זוֹ שֶׁנִּקְמְצָה עָלֶיהָ לְבַעָלִים.
 וְזוֹ שֶׁלֹּא נִקְמְצָה לֹא עָלֶיהָ לְבַעָלִים. נִתְעָרַב קִמְצָה
 בְּשִׁירְיָה. אוֹ בְּשִׁירְיָה שֶׁל חֲבֵרְתָּהּ. לֹא יִקְטִיר. וְאִם הַקְטִיר
 עָלֶיהָ לְבַעָלִים. נִטְמָא הַקִּמְץ וְהַקְרִיבוֹ. הַצֵּיץ מְרָצָה. יֵצֵא
 וְהַקְרִיבוֹ אֵין הַצֵּיץ מְרָצָה. שֶׁהַצֵּיץ מְרָצָה עַל הַטְּמֵא. וְאִינוּ
 מְרָצָה עַל הַיֵּצֵא:

י נִטְמָאוּ שִׁירֵיהֶּ. נִשְׂרְפוּ שִׁירֵיהֶּ. נֶאֱבְדוּ שִׁירֵיהֶּ. כְּמִדַּת רַבִּי
אֵלִיעֶזֶר כְּשֶׁרָה. וְכִמִּדַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פְּסוּלָה. שְׁלֹא בְּכָלִי
שָׂרַת פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁיר. הַקָּטִיר קִמְצָה פַּעַמִּים
כְּשֶׁרָה:

ה הַקֶּמֶץ מֵיעוּטוֹ מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַעֲשָׂרוֹן מֵעוּטוֹ מַעֲכָב
אֶת רַבּוֹ. הַיֵּין מֵעוּטוֹ מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַשֶּׁמֶן מֵעוּטוֹ
מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַסֵּלֶת וְהַשֶּׁמֶן מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. הַקֶּמֶץ
וְהַלְבוּנָה מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה:

י שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי
כִבְשֵׁי עֶזְרַת מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי חֲלוֹת מַעֲכָבוֹת
זוֹ אֶת זוֹ. שְׁנֵי סֻדְרִים מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי בָּזִיכִין
מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. הַסֻּדְרִים וְהַבָּזִיכִין מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי מִיָּנִים שְׁבִנְזִיר. שְׁלֹשָׁה שְׁבַפָּרָה. אַרְבָּעָה שְׁבַתּוּדָה.
אַרְבָּעָה שְׁבִלּוּלָב. אַרְבָּעָה שְׁבַמְצוֹרַע. מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה.
שִׁבְעַת הַזֵּיזוֹת שְׁבַפָּרָה מַעֲכָבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. שִׁבְעַת הַזֵּיזוֹת שֶׁל
בֵּין הַבָּדִים וְשֶׁעַל הַפְּרָכֶת וְשֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב. מַעֲכָבוֹת זוֹ
אֶת זוֹ:

י שִׁבְעָה קֹנֵי מְנוֹרָה מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שִׁבְעָה נִרוֹתֶיהָ
מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי פָרָשִׁיּוֹת שְׁבַמְזוּזָה. מַעֲכָבוֹת
זוֹ אֶת זוֹ. וְאַפִּילוֹ כָּתָב אֶחָד מַעֲכָבֵן. אַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת
שְׁבַתּוּלִין. מַעֲכָבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. וְאַפִּילוֹ כָּתָב אֶחָד מַעֲכָבֵן.

אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַכְבוֹת זֶה אֶת זֶה. שְׂאֲרֵבֶּעֶתָן מִצּוּה אַחַת.
רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵאל אוֹמֵר אַרְבַּעֶתָן אַרְבַּע מִצּוֹת:

פרק ד

הַתְּכַלֵּת אֵינָה מְעַכֶּבֶת אֶת הַלֵּבָן. וְהַלֵּבָן אֵינוֹ מְעַכֵּב
אֶת הַתְּכַלֵּת. תְּפִלָּה שֶׁל יָד אֵינָה מְעַכֶּבֶת שֶׁל
רֹאשׁ. וְשֶׁל רֹאשׁ אֵינָה מְעַכֶּבֶת שֶׁל יָד. הַסֵּלֶת וְהַשְּׁמֵן אֵינָן
מְעַכְבִּין אֶת הַיָּיִן. וְלֹא הַיָּיִן מְעַכְבֵּן. הַמִּתְנֹת שֶׁעַל הַמִּזְבֵּחַ
הַחִיצוֹן אֵינָן מְעַכְבוֹת זֶה אֶת זֶה:

^ב הַפָּרִים וְהָאֵלִים וְהַכִּבָּשִׁים. אֵינָן מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִם הָיוּ לָהֶם פָּרִים מְרִבִּים. וְלֹא הָיוּ נִסְכִּים.
יָבִיאוּ פֶּר אֶחָד וְנִסְכּוֹ. וְלֹא יִקְרְבוּ כֻּלָּן בְּלֹא נִסְכּוֹ:

^ג הַפֶּר וְהָאֵלִים וְהַכִּבָּשִׁים וְהַשְּׁעִיר. אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת
הַלֶּחֶם. וְלֹא הַלֶּחֶם מְעַכְבֵּן. הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֶת הַכִּבָּשִׁים.
וְהַכִּבָּשִׁים אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת הַלֶּחֶם. דְּבַרִּי רַבִּי עֲקִיבָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנֶס לֹא כִי אֵלֶּא הַכִּבָּשִׁים מְעַכְבִּין
(אֶת) הַלֶּחֶם. וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַכִּבָּשִׁים. שֶׁבֶן
מִצִּינוּ כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. קָרְבוּ
כִּבָּשִׁים בְּלֹא לֶחֶם. אִף (כָּאֵן) יִקְרְבוּ כִּבָּשִׁים בְּלֹא לֶחֶם.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הִלָּכָה כְּדַבְּרִי בֶן נָנֶס. אָבֵל אֵין הִטַּעַם
כְּדַבְּרִיו. שֶׁכָּל הָאָמֹר בְּחוּמֵשׁ הַפְּקוּדִים. קָרַב בַּמִּדְבָּר.
וְכָל הָאָמֹר בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים לֹא קָרַב בַּמִּדְבָּר. כְּשֶׁבָּאוּ
לָאָרֶץ קָרְבוּ אֵלָיו וְאֵלָיו. וּמִפְּנֵי מָה אָנִי אוֹמֵר יִקְרְבוּ כִּבָּשִׁים

בְּלֹא לֶחֶם. שֶׁהַכֹּהֲנִים מְתִירִין אֶת עֲצֻמֹּן בְּלֹא לֶחֶם. לֶחֶם
בְּלֹא כֶּבֶשׂ אֵין לִי מִי יִתְּרוֹנוֹ:

ד' הַתְּמִידִין אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת הַמוֹסָפִים. וְלֹא הַמוֹסָפִים
מְעַכְבִּין אֶת הַתְּמִידִים. וְלֹא הַמוֹסָפִין מְעַכְבִּין זֶה אֶת
זֶה. לֹא הַקְּרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר יִקְרִיבוּ בֵּין הָעֶרְבִים. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵימָתִי בְּזִמְנָן שֶׁהָיוּ אָנוּסִין אוֹ שׁוֹגְגִין. אָבָל
אִם הָיוּ מְזִידִים וְלֹא הַקְּרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר לֹא יִקְרִיבוּ בֵּין
הָעֶרְבִים. לֹא הַקְּטִירוּ קְטֹרֶת בַּבֹּקֶר יִקְטִירוּ בֵּין הָעֶרְבִים.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָלָה הָיְתָה קִרְבָּה בֵּין הָעֶרְבִים. שְׂאִין
מִחֻנֵּכִין אֶת מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב אֲלֵא בַקְטֹרֶת הַסָּמִים. (שֶׁל בֵּין
הָעֶרְבִים). וְלֹא מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה אֲלֵא בַתְּמִיד שֶׁל שַׁחַר. וְלֹא
אֶת הַשְּׁלֶחָן אֲלֵא בַלֶּחֶם הַפָּנִים בְּשַׁבָּת. וְלֹא אֶת הַמְּנוֹרָה
אֲלֵא בְּשַׁבָּעָה גְרוּתֶיהָ בֵּין הָעֶרְבִים:

ה' חֲבִיתִי כֵהֵן גָּדוֹל לֹא הָיוּ בָאוֹת חֲצִים. אֲלֵא מִבֵּיא עֶשְׂרוֹן
שָׁלֵם וְחוּצָהּוּ. וּמִקְרִיב מִחֻצָּה בַבֹּקֶר וּמִחֻצָּה בֵּין הָעֶרְבִים.
וְכֵהֵן שֶׁהַקְּרִיב מִחֻצָּה בְּשַׁחֲרִית וּמֵת. וּמִנּוּ כֵהֵן אַחֵר
תַּחֲתָיו. לֹא יָבִיא חֲצִי עֶשְׂרוֹן מִבֵּיתוֹ. וְלֹא חֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ
שֶׁל רֹאשׁוֹן. אֲלֵא מִבֵּיא עֶשְׂרוֹן שָׁלֵם וְחוּצָהּוּ. וּמִקְרִיב
מִחֻצָּה וּמִחֻצָּה אֶבֶד. נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצִים קִרְבִּין. וּשְׁנֵי חֲצִים
אוֹבְדִין. לֹא מִנּוּ כֵהֵן אַחֵר. מִשָּׁל מִי הָיְתָה קִרְבָּה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִשָּׁל צָבוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשָּׁל יוֹרְשִׁים.
וּשְׁלִימָה הָיְתָה קִרְבָּה:

יום יט

פרק ה

כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִצָּה· חוץ מִחֶמֶץ שֶׁבִּתּוּדָה וְשֵׁתִי
הַלֶּחֶם· שֶׁהֵן בָּאוֹת חֶמֶץ· רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׂאוֹר
בּוֹדֵה לָהֶן מִתּוֹכָן וּמִחֶמֶץ· רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף הִיא אֵינָה
מִן הַמִּבְחָר· אֲלֵא מֵבִיא אֶת הַשְּׂאוֹר· וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה·
וּמִמֶּלֶא אֶת הַמִּדָּה· אָמְרוּ לוֹ אֵף הִיא הֵיטָה חֲסֵרָה אוֹ
יִתְרָה:

ב כָּל הַמִּנְחוֹת גְּלוּשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין· וּמִשְׁמֶרֶן שְׁלֵא יִחְמִיצוּ·
וְאִם הִחְמִיצוּ שִׁירִיָּה· עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה· שֶׁנֶּאֱמַר כָּל
הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ· וְחִיבִים עַל
לִישְׁתָּהּ וְעַל עֲרִיכְתָּהּ וְעַל אִפְיָתָה:

ג יֵשׁ טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וְלִבּוֹנָה· שֶׁמֶן וְלֹא לִבּוֹנָה· לִבּוֹנָה וְלֹא
שֶׁמֶן· לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לִבּוֹנָה· וְאֵלּוּ טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וְלִבּוֹנָה·
מִנַּחַת הַסֵּלֶת וְהַמִּחְבֵּת וְהַמִּרְחֶשֶׁת וְהַחֲלוֹת וְהַרְקִיקִין·
מִנַּחַת כֹּהֲנִים וּמִנַּחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ· וּמִנַּחַת גּוֹיִם· וּמִנַּחַת
נָשִׁים· וּמִנַּחַת הָעֶמֶר· מִנַּחַת נֶסְכִּין טְעוֹנָה שֶׁמֶן וְאֵינָה
טְעוֹנָה לִבּוֹנָה· לֶחֶם הַפָּנִים טְעוֹן לִבּוֹנָה וְאֵין טְעוֹן שֶׁמֶן·
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם· וּמִנַּחַת חוּטָא· וּמִנַּחַת קִנְאוֹת· לֹא שֶׁמֶן וְלֹא
לִבּוֹנָה:

י וְחַיֵּב עַל הַשָּׁמֶן בִּפְנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הַלְבֹנָה בִּפְנֵי עֲצָמָה. נָתַן
עָלֶיהָ שָׁמֶן פֶּסְלָה. לְבֹנָה יִלְקֻטְנָה. נָתַן שָׁמֶן עַל שִׁירֶיהָ.
אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. נָתַן כָּלִי עַל גָּבִי כָּלִי לֹא פֶסְלָה:

ה יֵשׁ טְעוֹנוֹת הַגֶּשֶׁה וְאֵינָן טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה. תְּנוּפָה וְלֹא
הַגֶּשֶׁה. הַגֶּשֶׁה וְתְנוּפָה. לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגֶּשֶׁה. אֵלּוֹ
טְעוֹנוֹת הַגֶּשֶׁה וְאֵינָן טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה. (מִנְחָת) הַסֵּלֶת
וְהַמִּחְבֶּת וְהַמֵּרְחֶשֶׁת וְהַחֲלוֹת וְהַרְקִיקִין. מִנְחַת כֹּהֲנִים.
מִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. מִנְחַת גּוֹיִם מִנְחַת נָשִׁים וּמִנְחַת חוּטָא.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. אֵין
בָּהֶן הַגֶּשֶׁה. מִפְּנֵי שְׁאֵין (בָּהֶן) קְמִיצָה. וְכֹל שְׁאֵין (בָּהֶן)
קְמִיצָה. אֵין בָּהֶן הַגֶּשֶׁה:

י אֵלּוֹ טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה וְאֵין טְעוֹנוֹת הַגֶּשֶׁה. לֹוֹג שָׁמֶן שֶׁל
מְצוֹרַע וְאַשְׁמוֹ. וְהַבְּכוּרִים. כְּדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב.
וְאַמּוּרֵי שְׁלָמִי יָחִיד. וְחֻזָּה וְשׁוֹק שְׁלֵהֵן. אֶחָד אֲנָשִׁים
וְאֶחָד נָשִׁים בִּישְׂרָאֵל. אֲבָל לֹא בְּאַחֲרִים. וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם
וּשְׁנֵי כֶבֶשִׂי עֶצְרֶת. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹתֵן שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
עַל גָּבִי שְׁנֵי כֶבֶשִׂים. וּמְנִיחַ שְׁתֵּי יָדָיו מִלְמַטָּן. מוֹלִיךְ
וּמְבִיא. מַעֲלָה וּמוֹרִיד. שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר הוֹנֵף וְאֲשֶׁר הוֹרֵם.
תְּנוּפָה הֵיחָד בַּמִּזְרָח. וְהַגֶּשֶׁה בַּמַּעֲרָב. וְתְנוּפוֹת קוֹדְמוֹת
לְהַגְשָׁוֹת. מִנְחַת הָעֹמֶר. וּמִנְחַת קְנָאוֹת. טְעוֹנוֹת תְּנוּפָה
וְהַגֶּשֶׁה. לֶחֶם הַפָּנִים וּמִנְחַת נְסָכִים. לֹא תְנוּפָה וְלֹא
הַגֶּשֶׁה:

י רבי שמעון אומר שלשה מינים טעונים שלש מצות שנים בכל אחד ואחד. והשלישית אין בהן. ואלו הן זבחי שלמי יחיד. וזבחי שלמי צבור. ואשם מצורע. וזבחי שלמי יחיד. טעונים סמיכה חיים. ותנופה שחוטים. ואין בהן תנופה חיים. וזבחי שלמי צבור טעונים תנופה חיים ושחוטים. ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי. ואין בו תנופה שחוט:

ח האומר הרי עלי במחבת לא יביא במרחשת. במרחשת לא יביא במחבת. ומה בין מחבת למרחשת. אלא שהמרחשת יש לה פיסוי. והמחבת אין לה פיסוי. דברי רבי יוסי הגלילי. רבי חנניה בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה. ומעשיה רוחשים. ומחבת צפה. ומעשיה קשים:

ט האומר הרי עלי בתנור. לא יביא מאפה כפח. ומאפה רעפים. ומאפה יורות הערביים. רבי יהודה אומר אם רצה יביא מאפה כפח. הרי עלי מנחת מאפה. לא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין. רבי שמעון מתיר מפני שהוא קרבן אחד:

פרק ו

אֵלּוּ מִנְחוֹת נִקְמְצוֹת וְשִׁירֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. מִנְחַת סֶלֶת.
וְהַמִּחְבֵּת. וְהַמֵּרְחֶשֶׁת. וְהַחֲלוֹת. וְהָרִיקִין. מִנְחַת
גֹּזִים. מִנְחַת נָשִׁים. מִנְחַת הָעֹמֶר. מִנְחַת חֹטֵא וּמִנְחַת
קִנְאוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִנְחַת חֹטֵא שֶׁל כֹּהֲנִים
נִקְמְצָת. וְהַקֶּמֶץ קָרֵב לְעֶצְמוֹ. וְהַשְּׂרִים קָרְבִּין לְעֶצְמוֹ:

ב מִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. וּמִנְחַת נֹסְכִים לַמִּזְבֵּחַ.
וְאֵין בָּהֶם לַכֹּהֲנִים. בָּזָה יָפָה כַּח הַמִּזְבֵּחַ מִכַּח הַכֹּהֲנִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים לַכֹּהֲנִים. וְאֵין בָּהֶם לַמִּזְבֵּחַ. וּבָזָה
יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים מִכַּח הַמִּזְבֵּחַ:

ג כָּל הַמִּנְחוֹת הַנֶּעֱשׂוֹת בְּכָלִי. טְעוֹנוֹת שֶׁלֹּשׁ מִתְּנוֹת
שָׁמֶן. יִצִּיקָה וּבִלְיָלָה. וּמִתֵּן שָׁמֶן בְּכָלִי קוֹדֵם לְעִשְׂתָּן.
וְהַחֲלוֹת (בּוֹלָלִין) דְּבָרֵי רַבִּי וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים (סֶלֶת)
הַחֲלוֹת טְעוֹנוֹת בִּלְיָלָה. הָרִיקִין מְשִׁיחָה. כִּיצַד מוֹשְׁחִין
כֶּמֶין כִּי. וְשֹׂאֵר הַשָּׁמֶן נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים:

ד כָּל הַמִּנְחוֹת הַנֶּעֱשׂוֹת בְּכָלִי טְעוֹנוֹת פְּתִיתָה. מִנְחַת
יִשְׂרָאֵל כּוֹפֵל אַחַת לְשָׁנִים. וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וּמִבְדִּיל.
מִנְחַת כֹּהֲנִים כּוֹפֵל אַחַת לְשָׁנִים. וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וְאֵינוֹ
מִבְדִּיל. מִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ לֹא הִיא מִכְפָּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר מִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. אֵין בָּהֶן פְּתִיתָה.
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה. וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה. אֵין בָּהֶן
פְּתִיתָה. וְכָלִין (פְּתִיתָתָן) כְּזִיתִים:

ה כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה. וחמש מאות
 בעיטה. והשיפה והבעיטה. בחטים. רבי יוסי אומר (אף)
 בבצק. כל המנחות באות עשר עשר. חוץ מלחם הפנים.
 וחביתי כהן גדול. שהם באות שתים עשרה. דברי רבי
 יהודה. רבי מאיר אומר כלן באות שתים עשרה. חוץ
 מחלות תודה והנזירות שהן באות עשר עשר:

י העמר היה בא עשרון משלש סאין. שתי הלחם שני
 עשרונים משלש סאין. לחם הפנים עשרים וארבעה
 עשרונים. מעשרים וארבעה סאין:

י העמר היה מנפה בשלש עשרה נפה. ושתי הלחם
 בשתים עשרה. ולחם הפנים באחת עשרה. רבי שמעון
 אומר לא היה לה קצבה. אלא סלת מנפה כל צרכה היה
 מביא. שנאמר ולקחת סלת ואפית אותה. עד שתהא
 מנפה כל צרכה:

פרק ז

הַתּוֹדָה הֵיטָה בָּאָה חֶמֶשׁ סָאִין יְרוּשְׁלָמִיּוֹת. שֶׁהֵן שֵׁשׁ
 מִדְּבָרִיּוֹת. שְׁתֵּי אֵיפוֹת. הָאֵיפָה שֶׁלֹּשׁ סָאִין.
 עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרָה לַחֲמֵץ. (עֶשְׂרָה לְמֶצָה) עֶשְׂרָה
 לַחֲמֵץ עֶשְׂרוֹן לַחֲלָה. וְעֶשְׂרָה לְמֶצָה. וּבִמְצָה שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין.
 חֲלוֹת וְרִקִּיקִין. וְרְבוּכָה. נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְשְׁלִישׁ
 לְכָל מִין. שֶׁלֹּשׁ חֲלוֹת לְעֶשְׂרוֹן. בַּמָּדָה יְרוּשְׁלָמִית הָיוּ
 שְׁלֹשִׁים קֶב. חֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֲמֵץ וְחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְמֶצָה.
 חֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֲמֵץ. קֶב וְחֻצִי לַחֲלָה. וְחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְמֶצָה.
 וְהַמְצָה שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין. חֲלוֹת וְרִקִּיקִין. וְרְבוּכָה. נִמְצְאוּ
 חֲמִשָּׁת קֶבִין לְכָל מִין. שְׁתֵּי חֲלוֹת לְקֶב:

^א הַמְלוּאִים הָיוּ בָּאִים כְּמֶצָה שֶׁבַתּוֹדָה. חֲלוֹת. וְרִקִּיקִים.
 וְרְבוּכָה. הַנְּזִירוֹת הֵיטָה בָּאָה שְׁתֵּי יָדוֹת כְּמֶצָה שֶׁבַתּוֹדָה.
 חֲלוֹת וְרִקִּיקִים. וְאֵין בָּהּ רְבוּכָה. (נִמְצְאוּ) עֶשְׂרֵת קֶבִים
 יְרוּשְׁלָמִיּוֹת. שֶׁהֵן שֵׁשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְעֶדְוִין. וּמִכֶּלֶן הָיָה נוֹטֵל
 אֶחָד מֵעֶשְׂרָה תְּרוּמָה. שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקִּרִּיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל
 קֶרֶבֶן תְּרוּמָה לֵי. אֶחָד שֶׁלֹּא יִטּוֹל פָּרוֹס. מִכָּל קֶרֶבֶן שִׁיְהִיו
 כָּל הַקֶּרֶבָנוֹת שְׁוִין. וְשֶׁלֹּא יִטּוֹל מִקֶּרֶבֶן לַחֲבִירוֹ. לִכְהֵן
 הַזֹּזֶרֶק אֶת דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה. וְהַשָּׂאֵר נֹאכָל לְבָעָלִים:

^ב הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה בַּפָּנִים וְלַחֲמָה חוּץ לַחֹמָה. לֹא
 קֹדֵשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָה עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַתְּנוּרָה. וְאֶפִּילוֹ קָרְמוּ
 כֶּלֶן. חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן. לֹא קֹדֵשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה

וְחוּץ לַמִּקְוָהּ קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם שֶׁחֲטָה וְנִמְצְאָה טְרִיפָה לֹא
 קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם שֶׁחֲטָה וְנִמְצְאָה בְּעֵלֶת מוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אָמַר קֹדֶשׁ וְחֻכִּים אֲמָרִים לֹא קֹדֶשׁ שֶׁחֲטָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּה וְכֵן אֵיל הַמְלוּאִים וְכֵן שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרַת שֶׁשֶּׁחֲטָן
 שְׁלֹא לְשִׁמָּה לֹא קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם:

ד' נִסְכֵּין שֶׁקֹּדֶשׁוֹ בְּכָלִי וְנִמְצָא הַזֶּבֶח פָּסוּל אִם יֵשׁ זֶם
 זֶבֶח אַחֵר יִקְרְבוּ עִמּוֹ וְאִם לֹא יִפְסְלוּ בְלִינָה וְלֹד תּוֹדָה
 וְתַמְוֶרְתָּהּ וְהַמִּפְרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְנֶאֱבְדָּה וְהַפְרִישׁ אַחֲרֶיהָ
 תַּחְתִּיהָ אֵינָן טְעוּנִים לֶחֶם שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקְרִיב עַל זֶבֶח
 הַתּוֹדָה הַתּוֹדָה טְעוּנָה לֶחֶם וְלֹא וְלֹדָה וְלֹא חֲלִיפָתָהּ
 וְלֹא תַמְוֶרְתָּהּ טְעוּנִין לֶחֶם:

ה' הָאָמַר הֵרִי עָלֶי תּוֹדָה יָבִיא הִיא וְלֶחֶמָה מִן הַחוּלִין
 תּוֹדָה מִן הַחוּלִין וְלֶחֶמָה מִן הַמַּעֲשֵׂר יָבִיא לֶחֶמָה מִן
 הַחוּלִין תּוֹדָה מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלֶחֶמָה מִן הַחוּלִין יָבִיא
 הַתּוֹדָה הִיא וְלֶחֶמָה מִן הַמַּעֲשֵׂר יָבִיא וְלֹא יָבִיא מִחֲטִי
 מַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֵלָּא מִמַּעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי:

י' וּמִנֵּין לֹאָמַר הֵרִי עָלֶי תּוֹדָה לֹא יָבִיא אֵלָּא מִן הַחוּלִין
 שֶׁנֶּאֱמַר וְזִבְחַת פֶּסַח לַיהוָה צֶאֱן וּבָקָר וְהֵלֵא אֵין פֶּסַח
 בָּא אֵלָּא מִן הַכֹּבָשִׁים וּמִן הָעִזִּים אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר צֶאֱן
 וּבָקָר אֵלָּא לְהַקִּישׁ כָּל הַבָּא מִן הַצֶּאֱן וּמִן הַבָּקָר לַפֶּסַח
 מִן הַפֶּסַח שֶׁהוּא בָּא בְּחוּבָה אֵינוֹ בָּא אֵלָּא מִן הַחוּלִין
 אִף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָּא בְּחוּבָה לֹא יָבִיא אֵלָּא מִן הַחוּלִין:

(לְפִיכָךְ) הָאוֹמֵר הָרִי עָלִי תוֹדָה הָרִי עָלִי שְׁלָמִים. הוֹאִיל
וְהֵם בָּאִים חוֹבָה. לֹא יָבִיאוּ אֶלָּא מִן הַחוּלִין. וְהַנִּסָּכִים בְּכָל
מָקוֹם. לֹא יָבִיאוּ אֶלָּא מִן הַחוּלִין:

פרק ח

כָּל קֶרֶבֶנוֹת הַצֶּבֶר וְהִיחִיד. בָּאִים מִן הָאָרֶץ וּמִחוּצָה
לָאָרֶץ. מִן הַחֹדֶשׁ וּמִן הַיָּשֵׁן. חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי
הַלֶּחֶם. שְׂאִינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֹדֶשׁ וּמִן הָאָרֶץ. וְכֵלֶן אֵינָן
בָּאִין אֶלָּא מִן הַמִּבְחָר. וְאִיזְהוּ מִבְחָר. מִכֶּמֶס. וּמִזִּנְיָהּ.
אֶלְפָּא לְסֻלָּת. שְׁנִיָּה לָהֶם חֲפָרִים בִּבְקָעָה. כָּל הָאֲרָצוֹת
הֵיוּ כְשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן הֵיוּ מְבִיאִים:

^א אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזִּבְלִים. וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים. וְלֹא
מִבֵּית הָאֵילָן. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נִרְהָ שְׁנָה
רִאשׁוֹנָה. וּבִשְׁנִיָּה זֹרְעָה קֹדֶם לְפֶסַח שִׁבְעִים יוֹם. וְהִיא
עוֹשֶׂה סֻלָּת מְרַבָּה. כִּיצַד הוּא בּוֹדֵק. הַגִּזְבֵּר מִכְּנִיס אֶת יָדוֹ
לְתוֹכָהּ. עָלָה בָּהּ אֶבֶק פְּסוּלָה. עַד שִׁנִּיפָנָה. וְאִם הִתְלִיעָה
פְּסוּלָה:

^ג תְּקוּעָה אֶלְפָּא לְשִׁמּוֹן. אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר שְׁנִיָּה לָהּ
רָגַב בְּעֶבֶר הִירְדֵּן. כָּל הָאֲרָצוֹת הֵיוּ כְשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן
הֵיוּ מְבִיאִים. אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזִּבְלִים. וְלֹא מִבֵּית
הַשְּׁלָחִים. וְלֹא מִמָּה שֶׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶם. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר.
אֵין מְבִיאִין אֲנִפִּיקָנוֹן. וְאִם הֵבִיא פְּסוּל. אֵין מְבִיאִין

מן הגרגרים שנשירו במים ולא מן הכבושים ולא מן השלוקין ואם הביא פסול:

ד שלשה זיתים ובהן שלשה שלשה שמנים הזית הראשון מגרגרו בראש הזית וכותש ונותן לתוך הסל רבי יהודה אומר סביבות הסל זה ראשון טען בקורה רבי יהודה אומר באבנים זה שני חזר וטחן וטען זה שלישי הראשון למנורה והשאר למנחות הזית השני מגרגרו בראש הגג וכותש ונותן לתוך הסל רבי יהודה אומר סביבות הסל זה ראשון טען בקורה רבי יהודה אומר באבנים זה שני חזר וטחן וטען זה שלישי הראשון למנורה והשאר למנחות הזית השלישי עוטנו בתוך הבית עד שילקה ומעלהו ומנגבו בראש הגג וכותש ונותן לתוך הסל רבי יהודה אומר סביבות הסל זה ראשון טען בקורה רבי יהודה אומר באבנים זה שני חזר וטחן וטען זה שלישי הראשון למנורה והשאר למנחות:

ה הראשון שבראשון אין למעלה ממנו השני שבראשון והראשון שבשני שוין השלישי שבראשון והשני שבשני והראשון שבשלישי שוין השלישי שבשני והשני שבשלישי שוין השלישי שבשלישי אין למטה ממנו אף המנחות היו בדין שיטענו שמן זית וז' מה אם המנורה שאינה לאכילה טעונה שמן זית וז' המנחות

שֶׁהוּן לֹאכִילָהּ. אֵינוּ דִין שְׁיִטְעֵנוּ שֶׁמֶן זֵית זָךְ. תִּלְמוּד לֹמַר
זָךְ כְּתִית לַמֶּאֱוֹר. וְלֹא זָךְ כְּתִית לַמִּנְחוֹת:

י וּמִנֵּין הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַיֵּין. קְרוֹתִים וְהַטּוּלִים אֶלְפָּא לַיֵּין.
שְׁנִיָּה לָהֶן בֵּית רְמָה וּבֵית לָבֵן בְּהֵר. וּכְפָר סַגְנָא בְּבִקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְּשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן הָיוּ מְבִיאִים. אֵין
מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים. וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים. וְלֹא מִמָּה
שֶׁנִּזְרַע בִּינֵיהֶם. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. אֵין מְבִיאִין אֱלִיוֹסְטֹן.
וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. אֵין מְבִיאִין יֶשֶׁן דְּבָרֵי רַבִּי וְחֻכָּמִים
מְכַשְׁיִרִין. אֵין מְבִיאִין לֹא מִתּוֹק וְלֹא מִעֶשֶׂן וְלֹא מִבָּשָׂל.
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל. אֵין מְבִיאִין מִן הַדְּלִיּוֹת. אֶלָּא מִן
הַרְגְּלִיּוֹת. וּמִן הַכֶּרְמִים הָעֲבוּדִים:

י לֹא הָיוּ כּוֹנְסִים אוֹתוֹ בַּחֲצָבִים גְּדוּלִים אֶלָּא בַּחֲבִיּוֹת
קִטְנוֹת. וְאֵינוּ מִמֶּלֶא אֶת הַחֲבִיּוֹת עַד פִּיהֶם. כְּדִי שֶׁיְּהֵא
רִיחוֹ נוֹדֵף. אֵינוּ מְבִיא לֹא מִפִּיָּה מִפְּנֵי הַקִּמְחִין. (וְלֹא)
מִשּׁוּלֵּיהָ מִפְּנֵי הַשְּׁמֵרִים. אֶלָּא מְבִיא מִשְׁלִישָׁה וּמֵאֲמָצְעָה.
כִּיצַד הוּא בּוֹדֵק. הַגִּזְבֵּר יוֹשֵׁב וְהַקֶּנֶה בִּידּוֹ. זָרַק אֶת הַגִּיר
וְהַקִּישׁ בַּקֶּנֶה. רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יֵין שֶׁעָלוּ
בּוֹ קִמְחִין פָּסוּל. שֶׁנֶּאֱמַר תְּמִימִים יִהְיוּ לָכֶם וּמִנְחָתָם.
תְּמִימִים יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם:

פרק ט

שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁל יָבֵשׁ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. עֲשָׂרוֹן וַחֲצִי עֲשָׂרוֹן.
 רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר עֲשָׂרוֹן. עֲשָׂרוֹן וַחֲצִי עֲשָׂרוֹן. עֲשָׂרוֹן
 מֵהָ הָיָה מְשַׁמֵּשׁ. שָׁבוּ הָיָה מוֹדֵד לְכָל הַמִּנְחוֹת. לֹא הָיָה
 מוֹדֵד. לֹא בִשָּׁל שְׁלֹשָׁה לֶפֶר. וְלֹא בִשָּׁל שְׁנַיִם לֶאֱיִל.
 אֲלֵא מוֹדֵדֵן עֲשָׂרוֹנוֹת. חֲצִי עֲשָׂרוֹן מֵהָ הָיָה מְשַׁמֵּשׁ. שָׁבוּ
 הָיָה מוֹדֵד חֲבִיתִי כֹהֵן גָּדוֹל. מַחֲצָה בַּבֶּקֶר וּמַחֲצָה בֵּין
 הָעֶרְבַּיִם:

^ב שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁל לֶחַ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. הֵינן וַחֲצִי הֵהִינן.
 וּשְׁלִישִׁית הֵהִינן. וְרִבְעִיעִית הֵהִינן. לֹוג. וַחֲצִי לֹוג. וְרִבְעִיעִית
 לֹוג. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר צְדוֹק אֹמֵר שְׁנִתּוֹת הָיוּ בֵּהֵינן. עַד כָּאֵן
 לֶפֶר. עַד כָּאֵן לֶאֱיִל. עַד כָּאֵן לִכְבֶּשֶׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר לֹא
 הָיָה שֵׁם הֵינן. וְכִי מֵהָ הָיָה הֵהִינן מְשַׁמֵּשׁ. אֲלֵא מִדָּה יִתִּירָה
 שֶׁל לֹוג וּמַחֲצָה הָיְתָה שֵׁם. שָׁבָה הָיָה מוֹדֵד לְמִנְחַת כֹּהֵן
 גָּדוֹל. לֹוג וּמַחֲצָה בַּבֶּקֶר. וְלֹוג וּמַחֲצָה בֵּין הָאֶרְבָּעִים:

^ג רִבְעִיעִית מֵהָ הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת. רִבְעִיעִית מִים לְמַצוֹרֶע.
 רִבְעִיעִית שֶׁמֶן לְנֹזִיר. חֲצִי לֹוג מֵהָ הָיָה מְשַׁמֵּשׁ. חֲצִי לֹוג
 מִים לְסוּסָה וַחֲצִי לֹוג שֶׁמֶן לְתוֹדָה. וּבִלְוֹג הָיָה מוֹדֵד לְכָל
 הַמִּנְחוֹת. אֶפִּילוֹ מִנְחָה שֶׁל שְׁשִׁים עֲשָׂרוֹן. נוֹתֵן לָהּ שְׁשִׁים
 לֹוג. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר אֶפִּילוֹ מִנְחָה שֶׁל שְׁשִׁים
 עֲשָׂרוֹן. אֵין לָהּ אֲלֵא לֹוגָה. שְׁנַאֲמַר לְמִנְחָה וְלֹוג שֶׁמֶן.

שְׁשָׁה לַפָּרִי אֲרֻבָּעָה לְאֵילִי שְׁלֹשָׁה לַכֶּבֶשׂ שְׁלֹשָׁה וּמִחֻצָּה
לְמִנְזָרָה וּמִחֻצִּית לֹזֵג לְכָל גֵּר:

ד' מִעֲרֵבִין נִסְכֵי אֵלִים בְּנִסְכֵי פָרִים נִסְכֵי כִבְשִׁים בְּנִסְכֵי
כִבְשִׁים שֶׁל יָחִיד בֶּשֶׁל צִבּוּר שֶׁל הַיּוֹם בֶּשֶׁל אִמָּשׁ אָבֵל
אֵין מִעֲרֵבִין נִסְכֵי כִבְשִׁים בְּנִסְכֵי פָרִים וְאֵילִים וְאִם בְּלָלָן
אֵלּוּ בִפְנֵי עֶצְמָן וְאֵלּוּ בִפְנֵי עֶצְמָן וְנִתְעַרְבוּ כְּשֶׁרִין אִם
עַד שֶׁלֹּא בָלָל פָּסֵל הַכֶּבֶשׂ הֵבֵא עִם הָעֹמֶר אֵף עַל פִּי
שֶׁמִּנְחָתוֹ כְּפוּלָה לֹא הָיוּ נִסְכָּיו כְּפוּלִין:

ה' כָּל הַמִּדּוֹת שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ נִגְדָּשׁוֹת חוּץ מִשֶּׁל כֹּהֵן
גָּדוֹל שֶׁהָיָה גָּדָשָׁה לְתוֹכָהּ מִדּוֹת הַלֵּחַ בִּירוּצִיָּהֶן קֹדֶשׁ
וּמִדּוֹת הַיָּבֵשׁ בִּירוּצִיָּהֶן חוּלִי רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִדּוֹת הַלֵּחַ
קֹדֶשׁ לְפִיכָךְ בִּירוּצִיָּהֶן קֹדֶשׁ וּמִדּוֹת הַיָּבֵשׁ חוּלִי לְפִיכָךְ
בִּירוּצִיָּהֶן חוּלִי רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא מִשּׁוּם זֶה אֵלֹא שֶׁהַלֵּחַ
נִעְכָּר וְהַיָּבֵשׁ אֵינוֹ נִעְכָּר:

ו' כָּל קִרְבָּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד טְעוּנִין נִסְכִּים חוּץ מִן הַבְּכוֹר
וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח וְהַחֲטָאת וְהָאֵשֶׁם אֵלֹא שֶׁחֲטָאתוֹ שֶׁל
מִצֹּרַע וְאֵשֶׁמוֹ טְעוּנִין נִסְכִּים:

ז' כָּל קִרְבָּנוֹת הַצִּבּוּר אֵין בָּהֶם סְמִיכָה חוּץ מִן הַפָּר הֵבֵא
עַל כָּל הַמִּצְוֹת וְשֶׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵף
שְׁעִירֵי עֲבוּדַת אֱלִילִים כָּל קִרְבָּנוֹת הַיָּחִיד טְעוּנִין סְמִיכָה
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח וְהַיֹּרֶשׁ סוּמָךְ וּמִבֵּיא
נִסְכִּים וּמִמִּיר:

ה' הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ונכרי
והעבד והשליח והאשה וסמיכה שירי מצוה על הראש
בשתי ידים ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה
שחיטה:

ט חמר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה שאחד
מניף לכל החברים ואין אחד סומך לכל החברים וחמר
בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות
הצבור בחיים ובשוחטין בדבר שיש בו רוח חיים
ובדבר שאין בו רוח חיים מה שאין כן בסמיכה:

פרק י

רבי ישמעאל אומר העמר היה בא בשבת משלש סאין
ובחול מחמש וחכמים אומרים אחד בשבת ואחד
בחול משלש היה בא רבי חנניא סגן הכהנים אומר
בשבת היה נקצר ביחיד ובמגל אחד ובקפה אחת
ובחול בשלשה ובשלש קפות ובשלש מגלות וחכמים
אומרים אחד בשבת ואחד בחול בשלשה ובשלש
קפות ובשלש מגלות:

כ מצות העמר לבוא מן הקרוב לא בפר הקרוב
לירושלים מביאין אותו מכל מקום מעשה שבא מגזות
צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר:

א פִּיצֵד הָיוּ עוֹשִׁים שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין יוֹצְאִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְעוֹשִׁין אוֹתוֹ כְּרֻכּוֹת בַּמִּחְבֵּר לְקַרְקַע כְּדִי שִׁיְהֶא נֹחַ לְקַצּוֹר וְכָל הָעִירוֹת הַסְּמוּכוֹת לָשֵׁם מִתְּכַנְסוֹת לָשֵׁם כְּדִי שִׁיְהֶא נִקְצָר בַּעֲסַק גְּדוֹל כִּיּוֹן שֶׁחֲשָׁכָה אוֹמֵר לָהֶם בָּא הַשֶּׁמֶשׁ אוֹמְרִים הֵן בָּא הַשֶּׁמֶשׁ אוֹמְרִים הֵן מִגָּל זֶה אוֹמְרִים הֵן מִגָּל זֶה אוֹמְרִים הֵן קָפָה זֶה אוֹמְרִים הֵן קָפָה זֶה אוֹמְרִים הֵן בְּשֶׁבֶת אוֹמֵר לָהֶם שֶׁבֶת זֶה אוֹמְרִים הֵן שֶׁבֶת זֶה אוֹמְרִים הֵן אֶקְצוֹר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ קַצּוֹר אֶקְצוֹר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ קַצּוֹר שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים עַל כָּל דִּבָּר וּדְבָר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ הֵן הֵן הֵן כָּל כֵּךְ לָמָּה מִפְּנֵי הַבִּיתוֹסִים שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים אֵין קַצִּירַת הָעֵמֶר בַּמּוֹצָאִי יוֹם טוֹב:

י קַצְרוּהוּ וְנִתְּנוּהוּ בְּקָפוֹת הַבִּיאוּהוּ לַעֲזָרָה הָיוּ מֵהַבְּהֵיבִין אוֹתוֹ בָּאוֹר כְּדִי לָקִים בּוֹ מִצּוֹת קָלִי דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים בְּקִנְיָם וּבְקָלִיחוֹת חוֹבְטִים אוֹתוֹ כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְמַעַד נִתְּנוּהוּ לְאַבּוּב וְאַבּוּב הָיָה מְנַקֵּב כְּדִי שִׁיְהֶא הָאוֹר שׁוֹלֵט בְּכָלֹ שֶׁטְחוּהוּ בַּעֲזָרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ נִתְּנוּהוּ בְּרִיחִים שֶׁל גְּרוֹסוֹת וְהוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ עֶשְׂרוֹן שֶׁהוּא מְנַפֶּה בְּשֹׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה נֶפֶה וְהַשָּׂאֵר נִפְדָּה וְנֹאכָל לְכָל אָדָם וְחֵיב בַּחֲלָה וּפְטוֹר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת רַבִּי עֲקִיבָא מְחִיב בַּחֲלָה וּבַמַּעֲשָׂרוֹת בָּא לוֹ לַעֲשָׂרוֹן וְנָתַן שְׁמֵנוּ וּלְבוֹנָתוֹ יֵצֶק וּבִלְלִי הַנִּיף וְהַגִּישׁ קִמֵץ וְהִקְטִיר וְהַשָּׂאֵר נֹאכָל לַכֹּהֲנִים:

ה' מִשְׁקָרֵב הָעֹמֵר. יוֹצֵאִין וּמוֹצֵאִין שׁוּק יְרוּשָׁלַיִם. שֶׁהוּא מֵלֵא קֶמַח וְקָלִי. שְׁלֵא בְרֵצוֹן חֲכָמִים. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר בְּרֵצוֹן חֲכָמִים הָיוּ עוֹשִׂים. מִשְׁקָרֵב הָעֹמֵר הֵתֵר הִתְחַדֵּשׁ מִיד. וְהִרְחוּקִים מִתָּרִים מַחְצוֹת הַיּוֹם וּלְהֵלֶן. מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי שֶׁיֵּהָא יוֹם הַגֵּף כֻּלּוֹ אָסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהֵלֵא מִן הַתּוֹרָה הוּא אָסוּר. שְׁנֵאמַר עַד עֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה. מִפְּנֵי מָה הִרְחוּקִים מִתָּרִים מַחְצוֹת הַיּוֹם וּלְהֵלֶן. מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹדְעִין. שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְעַצְלִים בּוֹ:

י' הָעֹמֵר הָיָה מִתִּיר בַּמִּדְיָנָה וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם בַּמִּקְדָּשׁ. אֵין מִבִּיאִין מִנְחוֹת וּבִכּוּרִים. וּמִנְחַת בְּהֶמָּה. קֹדֶם לָעֹמֵר. וְאִם הֵבִיא פָּסוּל. קֹדֶם לְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם לֹא יֵבִיא. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר:

י' הַחֲטִיִּם וְהַשְּׁעוּרִים וְהַכֶּסֶּמִּים וְשִׁבְלַת שׁוּעָלַ וְהַשִּׁיפּוֹן חֵיבִין בַּחֲלָה. וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְאִסּוּרִין בְּחֻדָּשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח. וּמִלְקָצוֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֵר. וְאִם הִשְׁרִישׁוּ קֹדֶם לָעֹמֵר הָעֹמֵר מִתִּירָן. וְאִם לֹאוֹ אִסּוּרִים עַד שֶׁיָּבֵא הָעֹמֵר הֵבֵא:

ח' קוֹצְרִים בְּבֵית הַשְּׁלָחִים שְׁבַעמָקִים. אָבֵל לֹא גוֹדֵשִׁין. אֲנָשִׁי יִרְחוּ קוֹצְרִין בְּרֵצוֹן חֲכָמִים. וְגוֹדֵשִׁין שְׁלֵא בְרֵצוֹן חֲכָמִים. וְלֹא מִיחוּ בִידֵם חֲכָמִים. קוֹצֵר לְשַׁחַת וּמֵאֲכִיל לְבֶהֱמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁהִתְחִיל עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁלִישׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר אֵף יִקְצוֹר (וְיֵאֲכִיל) אֵף מִשֶּׁהֵבִיָּאָה שְׁלִישׁ:

^ט קוֹצְרִין מִפְּנֵי הַנְּטִיעוֹת. מִפְּנֵי בֵּית הָאֵבֶל. מִפְּנֵי (בְּטוֹל) בֵּית הַמִּדְרָשׁ. לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן כְּרִיכוֹת. אֲבָל מְנִיחִם צִבְתִּים. מִצּוֹת הָעֶמֶר לְבֹא מִן הַקָּמָה. לֹא מִצָּא יָבִיא מִן הָעֶמֶרִים. מִצּוֹתוֹ לְבֹא מִן הַלֶּח. לֹא מִצָּא יָבִיא מִן הַיָּבֵשׁ. מִצּוֹתוֹ לְקַצֹּר בַּלֵּילָה. נִקְצָר בַּיּוֹם כְּשֶׁר. וְדוּחָה אֶת הַשִּׁבְת:

פרק יא

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם גְּלוּשׁוֹת אַחַת אַחַת. וְנֹאפּוֹת אַחַת אַחַת. לֶחֶם הַפָּנִים גְּלוּשׁ אֶחָד אֶחָד. וְנֹאפָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם. וּבִטְפוּס הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָן. וְכָשֶׁהוּא רֹדֵן נוֹתֵן בִּטְפוּס. כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַלְקְלוּ:

^א אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאֶחָד לֶחֶם הַפָּנִים לִישְׁתֵּן וְעִרִיכְתָּן בַּחוּץ. וְאַפִּיתָן בַּפָּנִים. וְאַיֵּן דּוּחוֹת אֶת הַשִּׁבְת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל מַעֲשִׂיהֶם בַּפָּנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לְעוֹלָם הָיוּ רְגִיל לֹאמַר. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים. כְּשֵׁרוֹת בַּעֲזָרָה. וּכְשֵׁרוֹת בְּבֵית פֶּאֶגִי:

^ב חֲבִיתִי כֵהֵן גָּדוֹל. לִישְׁתֵּן וְאַפִּיתָן בַּפָּנִים. וְדוּחוֹת אֶת הַשִּׁבְת. טַחוּנָן וְהִרְקָדָן אֵינָן דּוּחוֹת אֶת הַשִּׁבְת. כָּלֵל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כָּל מְלָאכָה שְׁאֵפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מִעֲרֵב שִׁבְת. אֵינָהּ דּוּחָה אֶת הַשִּׁבְת. וְשֵׁאִי אֵפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מִעֲרֵב שִׁבְת. דּוּחָה אֶת הַשִּׁבְת:

י כָּל הַמִּנְחוֹת יֵשׁ בָּהֶן מַעֲשֵׂה כָּלִי בַּפָּנִים וְאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂה כָּלִי בַחוּץ בִּיצֵד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם אֶרְפָּן שִׁבְעָה וּרְחֹבֵן אַרְבָּעָה וְקִרְנוֹתֶיהֶן אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחִבּוֹ חֲמִשָּׁה וְקִרְנוֹתָיו שִׁבְעַת אֶצְבָּעוֹת רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁלֹא תִטָּעַה זֶד"ד י"ז בֶּן זֹמָא אוֹמֵר וְנִתְּתָה עַל הַשְּׁלֶחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנֵי תַמִּיד שִׁיְהִיָּה לוֹ פָּנִים:

ה הַשְּׁלֶחָן אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחִבּוֹ חֲמִשָּׁה לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחִבּוֹ חֲמִשָּׁה נוֹתֵן אֶרְכוֹ כְּגֵגֶד רָחִיב שֶׁל שְׁלֶחָן וְכוּפֵל טַפָּחִים וּמַחְצָה מִכָּאֵן וְטַפָּחִים וּמַחְצָה מִכָּאֵן נִמְצָא אֶרְכוֹ מִמֶּלֶא כָּל רָחִיב שֶׁל שְׁלֶחָן דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַשְּׁלֶחָן אֶרְכוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרִי וּרְחִיבּוֹ שֵׁשֶׁה לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחִיבּוֹ חֲמִשָּׁה נוֹתֵן אֶרְכוֹ כְּגֵגֶד רָחִיב שֶׁל שְׁלֶחָן וְכוּפֵל טַפָּחִים מִכָּאֵן וְטַפָּחִים מִכָּאֵן וְטַפָּחִים רֵיוּחַ בְּאֻמָּצֵעַ כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הָרוּחַ מְנֻשֶּׁבֶת בִּינֵיהֶן אָבֵא שְׂאוּל אוֹמֵר שֵׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים אָמְרוּ לוֹ וְהֵלֵא כָּבֵד נֶאֱמַר וְנִתְּתָה עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבוֹנָה זָכָה אָמַר לָהֶן וְהֵלֵא כָּבֵד נֶאֱמַר וְעֲלִיו מִטָּה מְנֻשָּׁה:

י אַרְבָּעָה סְנִיפִים שֶׁל זָהָב הָיוּ שֵׁם מִפְּצָלִין מֵרָאשֵׁיהֶן שֶׁהָיוּ סוּמְכִים בָּהֶן שְׁנַיִם לְסֹדֶר זֶה וְשְׁנַיִם לְסֹדֶר זֶה וְעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה קָנִים כְּחֻצֵי קָנָה חֲלוּל אַרְבָּעָה עֶשְׂרִי לְסֹדֶר זֶה וְאַרְבָּעָה עֶשְׂרִי לְסֹדֶר זֶה לֹא סִדּוּר הַקָּנִים וְלֹא נְטִילָתָן דּוּחָה אֶת הַשֻּׁבֶּת אֲלֵא נִכְנָס מֵעֶרֶב שִׁבְתָּ

וְשׁוּמְטֵן. וְנוֹתֵנִן לְאַרְכּוֹ שֶׁל שְׁלַחַן. כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ
בַּמִּקְדָּשׁ. אֶרְכָּן לְאַרְכּוֹ שֶׁל בֵּית:

ז' שְׁנֵי שׁוֹלְחָנוֹת הָיוּ בְּאוֹלָם מִבִּפְנִים. עַל פֶּתַח הַבַּיִת.
אֶחָד שֶׁל שֵׁשׁ. וְאֶחָד שֶׁל זָהָב. עַל שֶׁל שֵׁשׁ נוֹתְנִים לֶחֶם
הַפָּנִים בְּכַנִּיסָתוֹ. וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ. שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ
וְלֹא מוֹרִידִין. וְאֶחָד שֶׁל זָהָב מִפְּנִים. שֶׁעָלְיוֹ לֶחֶם הַפָּנִים
תָּמִיד. אַרְבָּעָה כֹּהֲנִים נִכְנָסִין. שְׁנַיִם בִּידָן שְׁנֵי סְדָרִים.
וּשְׁנַיִם בִּידָם שְׁנֵי בְּזִיכִין. וְאַרְבָּעָה מְקַדִּימִין לִפְנֵיהֶם. שְׁנַיִם
לְטוֹל שְׁנֵי סְדָרִים. וּשְׁנַיִם לְטוֹל שְׁנֵי בְּזִיכִים. הַמְּכַנִּיסִים
עוֹמְדִים בַּצָּפוֹן וּפְנִיָּהֶם לְדָרוֹם. הַמוֹצִיאִים עוֹמְדִים בְּדָרוֹם
וּפְנִיָּהֶם לַצָּפוֹן. אֵלּוּ מוֹשְׁכִין וְאֵלּוּ מְנִיחִין וְטַפְחוֹ שֶׁל זֶה
כִּנְגֵּד טַפְחוֹ שֶׁל זֶה. שֶׁנֶּאֱמַר לִפְנֵי תָּמִיד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
אֲפִילוּ אֵלּוּ נוֹטְלִין וְאֵלּוּ מְנִיחִין. אֵף זֶה הִיָּתָה תָּמִיד. יֵצְאוּ
וְנָתְנוּ עַל הַשְּׁלַחַן שֶׁל זָהָב שֶׁהָיָה בְּאוֹלָם. הַקְטִירוּ הַבְּזִיכִין
וְהַחֲלוֹת מִתְחַלְקוֹת לַכֹּהֲנִים. חֹל יוֹם הַכַּפּוֹרִים לְהִיּוֹת
בְּשַׁבָּת. הַחֲלוֹת מִתְחַלְקוֹת לָעֶרֶב. חֹל לְהִיּוֹת עֶרֶב שַׁבָּת.
שְׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכַּפּוֹרִים נֶאֱכָל לָעֶרֶב. הַבְּבִלִין אוֹכְלִין אוֹתוֹ
כִּשְׁהוּא חֵי. מִפְּנֵי שֶׁדַּעְתָּן יָפָה:

ח' סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם בְּשַׁבָּת. וְאֶת הַבְּזִיכִים לְאַחֵר שַׁבָּת.
וְהַקְטִיר אֶת הַבְּזִיכִים בְּשַׁבָּת פְּסוּלָה. וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם
מִשּׁוּם פְּגוּל. נוֹתֵר וְטֵמֵא. סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבְּזִיכִין
בְּשַׁבָּת. וְהַקְטִיר אֶת הַבְּזִיכִין לְאַחֵר שַׁבָּת פְּסוּלָה. וְאִין
חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטֵמֵא. סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם

וְאֵת הַבְּזִיכִין לְאַחַר שַׁבָּת וְהַקָּטִיר אֶת הַבְּזִיכִין בְּשַׁבָּת
(פְּסוּלָה) בִּיצֵד יַעֲשֶׂה יִנְיַחְנָה לְשַׁבָּת הַבָּאָה שְׁאִפִּילוּ הִיא
עַל הַשְּׁלָחַן יָמִים רַבִּים אֵין בְּכַד כָּלוּם:

^ט שְׁתֵּי הַלָּחִם נֶאֱכָלוֹת אֵין פָּחוֹת מִשְׁנַיִם וְלֹא יֵתֵר עַל
שְׁלֹשָׁה בִּיצֵד נֶאֱפֹת מַעֲרַב יוֹם טוֹב וְנֶאֱכָלוֹת בְּיוֹם טוֹב
לְשָׁנִים חֵל יוֹם טוֹב לְהִיּוֹת אַחֲרֵי הַשַּׁבָּת נֶאֱכָלוֹת לְשֹׁלֶשָׁה
לָחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל אֵין פָּחוֹת מִתְּשַׁע וְלֹא יֵתֵר עַל אֶחָד
עֶשֶׂר בִּיצֵד נֶאֱפָה בַּעֲרַב שַׁבָּת וְנֶאֱכָל בְּשַׁבָּת לְתַשְׁעָה
חֵל יוֹם טוֹב לְהִיּוֹת עָרַב שַׁבָּת נֶאֱכָל לְעֶשְׂרֵה שְׁנֵי יָמִים
טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱכָל לְאַחַד עֶשֶׂר וְאֵינוֹ דוּחָה
לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן הֶסְגֵּן דוּחָה אֶת יוֹם טוֹב
וְאֵינוֹ דוּחָה אֶת יוֹם צוּם:

פרק יב

הַמִּנְחוֹת וְהַנֶּסֶכִּים שֶׁנִּטְמְאוּ עַד שֶׁלֹּא קִדְּשׁוּ בַּכֶּלִי יֵשׁ
לָהֶם פְּדִיּוֹן מִשְׁקִדְּשׁוֹ בַּכֶּלִי אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן
הָעוֹפּוֹת וְהָעֵצִים וְהַלְבוֹנָה וְכֵלֵי שֶׁרֶת אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֲלֵא בְּבִהְמָה:

^ב הָאוֹמֵר הָרִי עָלֵי בְּמַחְבַּת וְהִבִּיא בְּמִרְחֶשֶׁת בְּמִרְחֶשֶׁת
וְהִבִּיא בְּמַחְבַּת מֶה שֶׁהִבִּיא הִבִּיא וְיָדֵי חוּבְתוֹ לֹא יָצְא
זוֹ לְהִבִּיא בְּמַחְבַּת וְהִבִּיא בְּמִרְחֶשֶׁת בְּמִרְחֶשֶׁת וְהִבִּיא
בְּמַחְבַּת הָרִי זֶה פְּסוּלָה הָרִי עָלֵי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְהִבִּיא

בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי
 אֶחָד. מֵה שֶׁהֵבִיא הֵבִיא. וַיְדִי חֹבְתוֹ לֹא יֵצֵא. אֱלוֹ לְהֵבִיא
 בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי
 אֶחָד. הָרִי אֱלוֹ פְּסוּלִין. הָרִי עָלֵי שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים. לְהֵבִיא
 בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. אָמְרוּ לוֹ בְּכָלִי אֶחָד נִדְרָתָ.
 הַקָּרִיבֵן בְּכָלִי אֶחָד כְּשָׁרִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים פְּסוּלִין. הָרִי עָלֵי
 שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים. לְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד.
 אָמְרוּ לוֹ בִּשְׁנֵי כֵלִים נִדְרָתָ. הַקָּרִיבֵן בִּשְׁנֵי כֵלִים כְּשָׁרִים.
 נִתְּנָן בְּכָלִי אֶחָד. כְּשֵׁתִי מִנְחוֹת שְׁנַתְּעָרְבוּ:

ג הָרִי עָלֵי מִנְחָה מִן הַשְּׁעוֹרִין. יָבִיא מִן הַחֲטִיטִים. קֶמַח
 יָבִיא סֶלֶת. בְּלֹא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה. יָבִיא עֵמָה שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה.
 חֲצִי עֲשָׂרוֹן. יָבִיא עֲשָׂרוֹן שְׁלֹם. עֲשָׂרוֹן וּמִחְצָה יָבִיא שְׁנַיִם.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר. שְׁלֹא הִתְנַדֵּב בְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִים:

ד מִתְנַדֵּב אָדָם מִנְחָה שְׁשִׁים עֲשָׂרוֹן. וּמֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד.
 אִם אָמַר הָרִי עָלֵי שְׁשִׁים וְאֶחָד. מֵבִיא שְׁשִׁים בְּכָלִי אֶחָד.
 וְאֶחָד בְּכָלִי אֶחָד. שֶׁכֶּן צָבוּר מֵבִיא בְּיוֹם טוֹב הָרֹאשׁוֹן שֶׁל
 חֹג שֶׁחֵל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת. שְׁשִׁים וְאֶחָד. דִּין לִיחִיד שֶׁיְהִי
 פָּחוֹת מִן הַצָּבוּר אֶחָד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִלָּא אֱלוֹ לְפָרִים.
 וְאֱלוֹ לִכְבָּשִׁים. וְאֵינָם נִבְלָלִים זֶה עִם זֶה. אֲלֹא עַד שְׁשִׁים
 יְכוּלִים לְהַבְלִיל. אָמְרוּ לוֹ שְׁשִׁים נִבְלָלִים. שְׁשִׁים וְאֶחָד אֵין
 נִבְלָלִים. אָמַר לָהֶם. כָּל מִדּוֹת חֻכְמִים בֵּין בְּאַרְבָּעִים סָאָה
 הוּא טוֹבֵל. בְּאַרְבָּעִים סָאָה חֶסֶר קָרָטוֹב. אֵינוֹ יָכוֹל לְטָבוֹל

בהן. אין מתנדבים לוג שנים וחמשה. אבל מתנדבים.
שלשה ארבעה וששה. ומששה ולמעלה:

^ה מתנדבים יין ואין מתנדבים שמן. דברי רבי עקיבא.
רבי טרפון אומר מתנדבים שמן. אמר רבי טרפון (מה)
מצינו ביין. שבא חובה ובא נדבה. אף השמן בא חובה
יבא נדבה. אמר (לו) רבי עקיבא לא. אם אמרת ביין שכן
הוא קרב חובתו בפני עצמו. תאמר בשמן שאינו קרב
חובתו בפני עצמו. אין שנים מתנדבים עשרון אחד. אבל
מתנדבים עולה ושלמים. ובעוף אפילו פרידה אחת:

פרק יג

הרי עלי עשרון. יביא אחד. עשרונים יביא שנים.
פרשתי ואיני יודע מה פרשתי. יביא ששים עשרון.
הרי עלי מנחה. יביא איזו שירצה. רבי יהודה אומר יביא
מנחת הסלת. שהיא מיוחדת שבמנחות:

^ב מנחה מין המנחה יביא אחד. מנחות מין המנחות
יביא שתים. פרשתי ואיני יודע מה פרשתי. יביא חמשתן.
פרשתי מנחה של עשרונים. ואיני יודע מה פרשתי. יביא
מנחה של ששים עשרון. רבי אומר יביא מנחות של
עשרונים. מאחד ועד ששים:

^ג הרי עלי עצים. לא יפחות משני גזירין. לבונה לא יפחות
מקמץ. חמשה קומצים הן. האומר הרי עלי לבונה. לא

יפחות מקמץ. המתנדב מנחה. יביא עמה קמץ לבונה.
המעלה את הקמץ בחוץ חייב. ושני בזיכין. טעונים שני
קומצים:

ד הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב. כסף לא יפחות
מדינר כסף. נחשת לא יפחות ממעה כסף. פרשתי
ואיני יודע מה פרשתי. הוא מביא. עד שיאמר לא לכד
נתכונתי:

ה הרי עלי זין לא יפחות משלשה לוגין. שמן לא יפחות
מלוג. רבי אומר שלשה לוגין. פרשתי ואיני יודע מה
פרשתי. יביא כיום המרבה:

ו הרי עלי עולה יביא כבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר
(או) תור או בן יונה. פרשתי מן הבקר. ואיני יודע מה
פרשתי. יביא פר ועגל. מן הבהמה ואיני יודע מה פרשתי.
יביא פר ועגל איל (ושעיר) גדי וטלה. פרשתי ואיני יודע
מה פרשתי. מוסיף עליהם תור ובן יונה:

ז הרי עלי תודה ושלמים. יביא כבש. פרשתי מן הבקר.
ואיני יודע מה פרשתי. יביא פר ופרה עגל ועגלה. מן
הבהמה ואיני יודע מה פרשתי. יביא פר ופרה. עגל
ועגלה. איל ורחל. גדי וגדיה. שעיר ושעירה. טלה וטליה:

ח הרי עלי שזר. יביא הוא ונסכיו במנה. עגל. יביא הוא
ונסכיו בחמש. איל. יביא הוא ונסכיו בשתיים. כבש. יביא

הוא וּנְסָכָיו בְּסֻלַּע. שׁוֹר בְּמִנְה. יָבִיא בְּמִנְה חוּץ מִנְסָכָיו.
 עֵגֶל בַּחֲמֵשׁ. יָבִיא בַּחֲמֵשׁ חוּץ מִנְסָכָיו. אֵיל בְּשֵׁתִים.
 יָבִיא בְּשֵׁתִים חוּץ מִנְסָכָיו. כֶּבֶשׂ בְּסֻלַּע. יָבִיא בְּסֻלַּע חוּץ
 מִנְסָכָיו. שׁוֹר בְּמִנְה. וְהִבִּיא שְׁנַיִם בְּמִנְה לֹא יֵצֵא. אֶפֶילוּ
 זֶה בְּמִנְה חֶסֶר דִּינָר. וְזֶה בְּמִנְה חֶסֶר דִּינָר. שְׁחוּר וְהִבִּיא
 לָבֶן. לָבֶן וְהִבִּיא שְׁחוּר. גָּדוֹל וְהִבִּיא קָטָן. לֹא יֵצֵא. קָטָן
 וְהִבִּיא גָּדוֹל יֵצֵא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לֹא יֵצֵא:

ט שׁוֹר זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו שְׁנַיִם. שְׁנֵי
 שְׁוֹרִים אֵלּוּ עוֹלָה וְנִסְתָּאבוּ. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמֵיהֶם אֶחָד.
 רַבִּי אוֹסֵר. אֵיל זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו
 כֶּבֶשׂ. כֶּבֶשׂ זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו אֵיל.
 רַבִּי אוֹסֵר. הָאוֹמֵר אֶחָד מִכֶּבֶשׂי הַקֹּדֶשׁ. וְאֶחָד מִשְׁוֹרֵי
 הַקֹּדֶשׁ. הֵיוּ לוֹ שְׁנַיִם. הַגָּדוֹל שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ. שְׁלֹשָׁה. הַבִּינּוֹנִי
 שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ. פֶּרֶשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה פֶּרֶשְׁתִּי. אוֹ שְׁאֹמֵר
 אָמַר לִי אַבָּא וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה. הַגָּדוֹל שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ:

י הֵרִי עָלֶי עוֹלָה. יְקָרִיבָנָה בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם הִקְרִיבָה בְּבֵית
 חוּנְיוֹ לֹא יֵצֵא. שְׁאִקְרִיבָנָה בְּבֵית חוּנְיוֹ יְקָרִיבָנָה בַּמִּקְדָּשׁ.
 וְאִם הִקְרִיבָה בְּבֵית חוּנְיוֹ יֵצֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵין זֶה
 עוֹלָה. הֵרִינִי נָזִיר יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם גִּלַּח בְּבֵית חוּנְיוֹ לֹא
 יֵצֵא. שְׁאִגִּלַּח בְּבֵית חוּנְיוֹ. יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם גִּלַּח בְּבֵית
 חוּנְיוֹ יֵצֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵין זֶה נָזִיר. הַכֹּהֲנִים שֶׁשָּׁמְשׁוּ
 בְּבֵית חוּנְיוֹ. לֹא יִשְׁמְשׁוּ בַּמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְאֵין צָרִיד
 לֵאמֹר לְדָבָר אַחֵר. שֶׁנֶּאֱמַר אַךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבָּמֹת אֶל

מִזְבֵּחַ יְיָ בִּירוּשָׁלַיִם כִּי אִם אָכְלוּ מִצֹּת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם הָרִי
הֵן כָּבַעְלִי מוֹמִין חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין אֲבָל לֹא מִקְרִיבִין:

”נֹאמֵר בְּעוֹלַת הַבֶּהֱמָה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח (וּבְעוֹלַת הָעוֹף
אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח) וּבִמְנַחָה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לְלַמֵּד שְׁאֶחָד
הַמִּרְבֶּה וְאֶחָד הַמִּמְעִיט וּבִלְבָד שִׁיכּוּין אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ
לְשָׂמִים: סליק

מסכת חולין

פרק א

הכל שוחטין ושחיטתן כשרה. חוץ מחרש שוטה וקטן
שמא יקלקלו בשחיטתן. וכלן ששחטו. ואחרים
רואין אותן. שחיטתן כשרה. שחיטת נכרי גבילה.
ומטמאה במשא. השוחט בלילה. וכן הסומא ששחט.
שחיטתו כשרה. השוחט בשבת וביום הכפורים. אף על
פי שמתחייב בנפשו. שחיטתו כשרה:

^א השוחט במגל יד. בצור ובקנה שחיטתו כשרה. הכל
שוחטין. ולעולם שוחטין. ובכל שוחטין. חוץ ממגל קציר
והמגירה והשנים והצפרן. מפני שהן חונקין. השוחט
במגל קציר בדרך הליכתה. בית שמאי פוסלין. ובית הלל
מכשירין. ואם החליקו שניה. הרי היא כסבין:

^ב השוחט מתוך הטבעת ושיר בה מלא החוט על פני
כלה. שחיטתו כשרה. רבי יוסי בר יהודה אומר מלא
החוט על פני רבה:

^ד השוחט מן הצדדין. שחיטתו כשרה. המולק מן הצדדין.
מליקתו פסולה. השוחט מן הערף. שחיטתו פסולה.
המולק מן הערף מליקתו כשרה. השוחט מן הצואר.
שחיטתו כשרה. המולק מן הצואר. מליקתו פסולה. שכל
הערף כשר למליקה. וכל הצואר כשר לשחיטה. נמצא

כָּשֶׁר בִּשְׁחִיטָהּ. פָּסוּל בַּמְלִיקָה. כָּשֶׁר בַּמְלִיקָה. פָּסוּל
בִּשְׁחִיטָה:

ה' כָּשֶׁר בַּתּוֹרִין. פָּסוּל בַּבְּנֵי יוֹנָה. כָּשֶׁר בַּבְּנֵי יוֹנָה. פָּסוּל
בַּתּוֹרִין. תַּחֲלֵת הָעִיָּהוּב בָּזָה וּבָזָה פָּסוּל:

י' כָּשֶׁר בַּפֶּרֶה פָּסוּל בַּעֲגָלָה. כָּשֶׁר בַּעֲגָלָה פָּסוּל בַּפֶּרֶה.
כָּשֶׁר בַּכֶּהֱנִים פָּסוּל בַּלְוִיִּם. כָּשֶׁר בַּלְוִיִּם פָּסוּל בַּכֶּהֱנִים.
טָהוֹר בְּכָלִי חָרֵשׁ טָמֵא בְּכָל הַכֵּלִים. טָהוֹר בְּכָל הַכֵּלִים
טָמֵא בְּכָלִי חָרֵשׁ. טָהוֹר בְּכָלִי עֵץ טָמֵא בְּכָלִי מַתְכוֹת.
טָהוֹר בְּכָלִי מַתְכוֹת טָמֵא בְּכָלִי עֵץ. הַחֵיִב בִּשְׁקָדִים
הַמָּרִים פָּטוּר בַּמַּתְנוּקִים. הַחֵיִב בַּמַּתְנוּקִים פָּטוּר בַּמָּרִים:

י' הַתָּמֵד עַד שְׁלֹא הִחְמִיץ. אֵינוֹ נֶקַח בַּכֶּסֶף מֵעֶשֶׂר. וּפּוֹסֵל
אֶת הַמִּקְוֶה. מִשֶּׁהִחְמִיץ נֶקַח בַּכֶּסֶף מֵעֶשֶׂר. וְאֵינוֹ פּוֹסֵל
אֶת הַמִּקְוֶה. הָאֲחִים הַשֹּׁתֵפִים כְּשֶׁחִיבִים בַּקֶּלְבּוֹן. פָּטוּרִין
מִמֵּעֶשֶׂר בְּהֶמָּה. כְּשֶׁחִיבִין בַּמֵּעֶשֶׂר בְּהֶמָּה. פָּטוּרִין מִן
הַקֶּלְבּוֹן. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ מָכָר אֵין קָנָס. וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ
קָנָס אֵין מָכָר. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ מִיֶּאֱזוֹן אֵין חֲלִיצָה. וְכָל
מְקוֹם שֵׁשׁ חֲלִיצָה אֵין מִיֶּאֱזוֹן. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ תִּקְיעָה אֵין
הַבְּדֵלָה. וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ הַבְּדֵלָה. אֵין תִּקְיעָה. יוֹם טוֹב
שָׁחַל לַהֲיוֹת בָּעֶרֶב שֶׁבֶת. תּוֹקְעִין וְלֹא מַבְדִּילִין. בְּמוֹצָאֵי
שֶׁבֶת מַבְדִּילִין וְלֹא תּוֹקְעִין. כִּיצַד מַבְדִּילִין. הַמַּבְדִּיל בֵּין
קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ. רַבִּי דּוֹסָא אָמַר בֵּין קֹדֶשׁ חֲמוּר לְקֹדֶשׁ
הַקָּל:

פרק ב

הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בְּעוֹף וְשָׁנִים בַּבֵּהמָה שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ.
וְרַבּוֹ שֶׁל אֶחָד כְּמוֹהוּ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד
שִׁישְׁחוּט אֶת הַנִּידִין חָצִי אֶחָד בְּעוֹף וְאֶחָד וְחָצִי
בַּבֵּהמָה שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה רֹב אֶחָד בְּעוֹף וְרֹב שָׁנִים
בַּבֵּהמָה שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ:

^ב הַשּׁוֹחֵט שְׁנֵי רֵאשִׁין כְּאֶחָד שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ שָׁנִים
אוֹחִזִין בְּסַפִּין וְשׁוֹחֲטִין אֶפִּילוֹ אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה.
שְׁחִיטָתָן כְּשֶׁרָהּ:

^א הִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבֵת אַחַת פְּסוּלָה הִיָּה שׁוֹחֵט וְהִתִּיז
אֶת הָרֹאשׁ בְּבֵת אַחַת אִם יֵשׁ בְּסַפִּין מְלֵא צֹאֵר כְּשֶׁרָהּ.
הִיָּה שׁוֹחֵט וְהִתִּיז שְׁנֵי רֵאשִׁין בְּבֵת אַחַת אִם יֵשׁ בְּסַפִּין
מְלֵא צֹאֵר אֶחָד כְּשֶׁרָהּ בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּזֶמֶן
שֶׁהוֹלִיד וְלֹא הִבִּיא אוֹ הִבִּיא וְלֹא הוֹלִיד אֲבָל אִם
הוֹלִיד וְהִבִּיא אֶפִּילוֹ כֹּל שֶׁהוּא אֶפִּילוֹ בְּאִיזְמַל כְּשֶׁרָהּ.
נִפְלָה סַפִּין וְשִׁחְטָהּ אִף עַל פִּי שֶׁשִּׁחְטָהּ כְּדֶרֶךְ פְּסוּלָה.
שֶׁנֶּאֱמַר וְזָבַחַת וְאָכַלְתָּ מֶה שֶׁאֲתָה זֹבַח אֲתָה אוֹכֵל.
נִפְלָה סַפִּין וְהִגְבִּיהָ נִפְלָה כֻּלּוֹ וְהִגְבִּיהָ הַשְּׁחִיז אֶת
הַסַּפִּין וְעָף וּבָא חִבְרוּ וְשִׁחַט אִם שָׁהָה כְּדֵי שְׁחִיטָה
פְּסוּלָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם שָׁהָה כְּדֵי בְּקוֹר:

^ד שָׁחַט אֶת הַנֶּשֶׁט וּפָסַק אֶת הַגְּרִגְרָתוֹ אוֹ שָׁחַט אֶת
הַגְּרִגְרָתוֹ וּפָסַק אֶת הַנֶּשֶׁט אוֹ שִׁשְׁחַט אֶחָד מֵהֶן וְהִמָּתִין

לָהּ עַד שְׁמִתָּהּ. אוֹ שֶׁהֵחֵלִיד אֶת הַסִּכִּין תַּחַת הַשְּׁנִי
וּפִסְקוֹ. רַבִּי יִשְׁבֵּב אוֹמֵר גְּבִלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְרֵפָה.
כָּלֵל אָמַר רַבִּי יִשְׁבֵּב מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. כָּל שֶׁנִּפְסְלָה
בְּשַׁחֲטָתָהּ גְּבִלָּהּ. כָּל שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ כָּרְאוּ וְדָבַר אַחֵר גָּרַם
לָהּ לִפְסֹל טְרֵפָה. וְהוּדָה לֹא רַבִּי עֲקִיבָא:

ה' הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חִיָּה וְעוֹף. וְלֹא יֵצֵא מִהֵן דָּם בְּשָׂרִים.
וְנֹאכָלִים בְּיָדַיִם מְסוּאָבוֹת. לְפִי שְׁלֹא הִכְשֵׁרוּ בְּדָם. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הִכְשֵׁרוּ בְּשַׁחֲטָהּ:

י' הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמִּסְכֵּנֶת. רַבֵּן (שִׁמְעוֹן בֶּן) גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
עַד שֶׁתִּפְרָכַס בְּיָד וּבִרְגֵל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר דִּיָּה אִם
זִנְקָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן (אֵף) הַשּׁוֹחֵט בַּלִּילָה וּלְמַחֲר
הַשָּׁבִיִּם. וּמֵצֵא כְּתָלִים מִלֵּאִים דָּם בְּשָׂרָה שְׁזִנְקָה. וּכְמִדַּת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים עַד שֶׁתִּפְרָכַס בְּיָד וּבִרְגֵל.
אוֹ עַד שֶׁתִּכְשַׁכְּשׁ בְּזִנְבָהּ. אֶחָד בְּהֵמָה דָּקָה. וְאֶחָד בְּהֵמָה
גְּסָה. בְּהֵמָה דָּקָה שֶׁפִּשְׁטָה יָדָהּ וְלֹא הִחֲזִירָה פְּסוּלָה.
שְׂאִינָה אֵלֹא הוּצְאָת נֶפֶשׁ בְּלֶבֶד. בִּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים
שֶׁהִיתָה בְּחֻזְקַת מִסְכָּנָתָה. אֲבָל אִם הִיתָה בְּחֻזְקַת בְּרִיאָה.
אֲפִילוּ אֵין בָּהּ אֶחָד מִכָּל הַסִּימָנִים הִלְלוּ בְּשָׂרָה:

י' הַשּׁוֹחֵט לְנֶכְרִי שְׁחִיטָתוֹ בְּשָׂרָה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲפִילוּ שְׁחָטָה שְׂיֹאכֵל הַנֶּכְרִי מִחֲצֵר
כְּבֵד שְׁלָה פְּסוּלָה. שֶׁסֶתֶם מִחֲשֶׁבֶת נֶכְרִי לַעֲבוֹדָת
אֱלִילִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי קֵל וְחָמֵר הַדְּבָרִים. וְמָה בְּמָקוֹם

שְׁהִמְחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָת בַּמִּקְדָּשִׁים. אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר
הָעוֹבֵד. מָקוֹם שֶׁאֵין מִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָת בַּחֲלוּלִין. אֵינוּ דִין
שֶׁלֹא יִהְיֶה הַכֹּל הוֹלֵךְ (אֶלָּא) אַחֵר הַשׁוֹחֵט:

ח' הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים. לְשֵׁם גְּבֻעוֹת. לְשֵׁם יָמִים. לְשֵׁם
נְהֻרוֹת. לְשֵׁם מִדְּבָרוֹת. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. שְׁנַיִם אוֹחֲזִין
בַּסֶּכֶין וְשׁוֹחֲטִין. אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֱלוֹ. וְאֶחָד לְשֵׁם
דְּבָר כָּשֶׁר. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה:

ט' אֵין שׁוֹחֲטִין לֹא לְתוֹךְ יָמִים. וְלֹא לְתוֹךְ נְהֻרוֹת. וְלֹא לְתוֹךְ
כָּלִים. אֲבָל שׁוֹחֵט הוּא לְתוֹךְ עוֹגָא שֶׁל מִים. וּבִסְפִינָה עַל
גְּבִי כָלִים. אֵין שׁוֹחֲטִין לְגוּמָא כָּל עֶקֶר. אֲבָל עוֹשֶׂה גּוּמָא
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ בַּשְּׂבִיל שֶׁיִּכְנֹס הַדָּם לְתוֹכָהּ. וּבִשּׁוּק לֹא יַעֲשֶׂה
בֶּן. שֶׁלֹא יַחֲקֶה אֶת הָאֲפִיקוֹרוֹסִים:

י' הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה. לְשֵׁם שְׁלָמִים. לְשֵׁם אֶשֶׁם תְּלוּי.
לְשֵׁם פֶּסַח. לְשֵׁם תּוֹדָה. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן
מִכְשִׁיר. שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסֶּכֶין וְשׁוֹחֲטִין. אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד
מִכָּל אֱלוֹ. וְאֶחָד לְשֵׁם דְּבָר כָּשֶׁר. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה הַשׁוֹחֵט
לְשֵׁם חֲטָאֵת. לְשֵׁם אֶשֶׁם וְדָאִי. לְשֵׁם בְּכוֹר. לְשֵׁם מַעֲשֶׂר.
לְשֵׁם תְּמוּרָה. שְׁחִיטָתוֹ כָּשֶׁרָה. זֶה הַכֹּל כָּל דְּבָר שֶׁנִּגְדֵּר
וְנִגְדָּב. הַשׁוֹחֵט לְשֵׁמוֹ פְּסוּל. וְשֶׁאֵינוֹ נִגְדֵּר וְנִגְדָּב. הַשׁוֹחֵט
לְשֵׁמוֹ כָּשֶׁר:

פרק ג

אֵלּוּ טְרֵפוֹת בְּבִהְמָה. נְקֻבַּת הַוֶּשֶׁט. וּפְסוּקַת הַגְּרָגֶרֶת.
 נֶקֶב קְרוֹם שֶׁל מוֹחַ. נֶקֶב הַלֵּב לְבֵית חָלָלוֹ. נִשְׁבְּרָה
 הַשְּׁדֵרָה. וְנִפְסַק הַחוּט שְׁלֵה. נִטְלָה הַכֶּבֶד וְלֹא נִשְׁתִּיר
 הַיִּמָּנוּ כְּלוּם. הִרְיָאָה שֶׁנִּקְבָּה. אוֹ שֶׁחֲסָרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמֵר עַד שֶׁתִּנְקַב לְבֵית הַסִּמְפוּנוֹת. נֶקֶבָה הַקֶּבֶה. נֶקֶבָה
 הַמָּרָה. נֶקֶבוּ הַדִּקְיָן. הַכֶּרֶס הַפְּנִימִית שֶׁנִּקְבָּה. אוֹ שֶׁנִּקְרַע
 רוֹב הַחִיצוֹנָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַגְּדוּלָּה טַפַּח וְהַקְטָנָה
 בְּרַבָּה. הַמָּסַס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְבוּ לַחוּץ. נִפְלָה מִן הַגָּ
 וְנִשְׁתַּבְּרוּ רוֹב צִלְעוֹתֶיהָ. וְדְרוּסַת הַזָּאֵב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 דְּרוּסַת הַזָּאֵב בִּדְקָה. וְדְרוּסַת הָאֵרִי בְּגָסָה. דְּרוּסַת הַנֶּץ
 בְּעוֹף הַדֶּק. וְדְרוּסַת הַגָּס בְּעוֹף הַגָּס. זֶה הַכֹּלֵל. כָּל שֶׁאֵין
 כְּמוֹתָ חִיָּה טְרֵפָה:

ב וְאֵלּוּ כְּשֵׁרוֹת בְּבִהְמָה. נֶקֶבָה הַגְּרָגֶרֶת אוֹ שֶׁנִּסְדָּקָה. עַד
 כְּמָה תַּחֲסֹר. רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַד כְּאִסֹּר
 הָאֵיטְלָקִי. נִפְחָתָה הַגְּלָגֶלֶת וְלֹא נֶקֶב קְרוֹם שֶׁל מוֹחַ. נֶקֶב
 הַלֵּב וְלֹא לְבֵית חָלָלוֹ. נִשְׁבְּרָה הַשְּׁדֵרָה וְלֹא נִפְסַק הַחוּט
 שְׁלֵה. נִטְלָה הַכֶּבֶד וְנִשְׁתִּיר הַיִּמָּנָה כִּזִּית. הַמָּסַס וּבֵית
 הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְבוּ זֶה לַתּוֹךְ זֶה. נִטַּל הַטְּחוּל. נִטְלוּ הַכְּלִיֹּת.
 נִטַּל לַחִי הַתַּחְתּוֹן. נִטְלָה הָאֵם שְׁלֵה. וַחֲרוּתָהּ בִּידֵי שְׁמִים.
 הַגְּלוּדָה רַבִּי מֵאִיר מִכְשִׁיר. וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין:

ג וְאֵלּוּ טְרֵפוֹת בְּעוֹף נְקוּבֹת הַיֶּשֶׁט׃ וּפְסוּקַת הַגְּרָגְרָת׃
הַכֶּתֶה חֲלָדָה עַל רֹאשָׁהּ׃ מְקוֹם שֶׁעוֹשָׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה׃
נִקְבַּת הַקֶּרֶקֶבֶן׃ נִקְבּוּ הַדְּקִין׃ נִפְלָה לְאוֹר וְנִחְמְרוּ בְּנֵי מַעִיָּה׃
אִם יְרוּקִים פִּסּוּלָהּ׃ אִם אֲדוּמִים כְּשֶׁרָה׃ דָּרְסָה וְטְרֵפָה
בַּכֶּתֶל׃ אוֹ שֶׁרָצְצָתָה בְּהֶמָּה׃ וּמִפְרָכְסֵת׃ וְשִׁהָתָה מֵעַת
לְעַת׃ וְשִׁחְטָהּ׃ כְּשֶׁרָה׃

ד וְאֵלּוּ כְּשֵׁרוֹת בְּעוֹף׃ נִקְבָּה הַגְּרָגְרָת אוֹ שֶׁנִּסְדָּקָה׃ הַכֶּתֶה
חֲלָדָה עַל רֹאשָׁהּ׃ מְקוֹם שֶׁאֵינּוּ עוֹשָׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה׃ נִקְבַּת
הַזֶּפֶק׃ רַבִּי אוֹמֵר אֶפִּילוֹ נֹטֵל׃ יֵצֵאוּ בְּנֵי מַעִיָּה וְלֹא נִקְבּוּ׃
נִשְׁתַּבְּרוּ גִפְיָהּ׃ נִשְׁתַּבְּרוּ רִגְלֶיהָ׃ נִמְרְטוּ כְּנָפֶיהָ׃ רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם נֹטֵלָה הַנוֹצָה פִּסּוּלָהּ׃

ה אֲחֻזּוֹת הַדָּם׃ וְהַמַּעֲשֵׂנִת׃ וְהַמַּצְנֶנֶת׃ וְשֶׁאֵכְלָה הַרְדּוֹפְנִי׃
וְשֶׁאֵכְלָה צוֹאת תִּרְנַגּוּלִים אוֹ שֶׁשָּׂתָה מִיַּם הָרָעִים׃ כְּשֶׁרָה׃
אֵכְלָה סֵם הַמּוֹת׃ אוֹ שֶׁהִכִּישָׁה נֶחֱשׁ׃ מוֹתֶרֶת מִשּׁוּם
טְרֵפָה׃ וְאִסּוּרָה מִשּׁוּם סִכָּנַת נַפְשׁוֹת׃

ו סִימְנֵי בְּהֶמָּה וְחִיָּה נֶאֱמָרוּ מִן הַתּוֹרָה׃ וְסִימְנֵי עוֹף לֹא
נֶאֱמָרוּ׃ אֲבָל אֶמְרוּ חֻכָּמִים׃ כָּל עוֹף הַדּוֹרֵס טֶמְא׃ כָּל שֵׁשׁ
לֹא אֶצְבַּע יִתִּירָה וְזֶפֶק׃ וְקֶרֶקֶבֶן נִקְלָף טְהוֹר׃ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בַּר צְדוֹק אוֹמֵר כָּל עוֹף הַחֹלֶק אֵת רִגְלָיו טֶמֶא׃

ז וּבְחֻגָּבִים כָּל שֵׁשׁ לֹא אַרְבַּע רִגְלִים׃ וְאַרְבַּע כְּנָפִים
וְקֶרְסוּלִים׃ וּכְנָפָיו חוֹפּוֹת אֵת רַבּוֹ׃ רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר וְשִׁמּוֹ
חָגַב׃ וּבִדְגִים שֵׁשׁ לֹא סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת׃ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר

שְׁנֵי קִשְׁקָשִׁין וְסִנְפִּיר אֶחָד. אֵלּוּ הֵן קִשְׁקָשִׁין הַקְּבוּעִין בּוֹ.
וְסִנְפִּירֵין הַפּוֹרֵחַ בָּהֶן:

פרק ד

בַּהֶמָּה הַמִּקְשָׁה לִילָד. וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ וְהִחֲזִירָה
מוֹתֵר (בְּאֵכִילָה). הוֹצִיא רֹאשׁוֹ אֶף עַל פִּי
שֶׁהִחֲזִירוּ. הָרִי זֶה כִּלְוֹד. חֲתָךְ מִן הָעֶבֶר שְׁבִמְעִיהָ מוֹתֵר
בְּאֵכִילָה. מִן הַטָּחוֹל וּמִן הַכְּלִיזֹת. אֲסוּר בְּאֵכִילָה. זֶה הַכָּלָל
כָּל דָּבָר שֶׁהִיא גּוֹפָה אֲסוּר. וְשֹׁאֵינָה גּוֹפָה מוֹתֵר:

^ב הַמִּבְכֶּרֶת הַמִּקְשָׁה לִילָד. מִחֲתָךְ אֶבֶר אֶבֶר וּמִשְׁלִיךְ
לְכָלֶבִּים. יֵצֵא רֶבּוּ הָרִי זֶה יִקְבֵּר. וְנִפְטָרָה מִן הַבְּכוּרָה:

^ג בַּהֶמָּה שְׁמֵת עוֹבְרָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה. וְהוֹשִׁיט הָרוּעָה אֶת
יָדוֹ. נָגַע בּוֹ בֵּין בַּהֶמָּה טְמֵאָה. בֵּין בַּהֶמָּה טְהוֹרָה טְהוֹר.
רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר בְּטְמֵאָה טְמֵא. בְּטְהוֹרָה טְהוֹר. וְכֵן
הָאִשָּׁה שְׁמֵת וּלְדָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה. וְהוֹשִׁיטָה חִיָּה אֶת יָדָהּ
וְנָגְעָה בּוֹ. הַחִיָּה טְמֵאָה טְמֵאָה שְׁבַעָה. וְהָאִשָּׁה טְהוֹרָה
עַד שִׁיּוּצָא הַוֹּלֵד:

^ד בַּהֶמָּה הַמִּקְשָׁה לִילָד. וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ וַחֲתָכָה.
וְאַחֵר כַּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ. הַבֶּשֶׂר טְהוֹר. שָׁחַט אֶת אִמּוֹ
וְאַחֵר כַּךְ חֲתָכָה. הַבֶּשֶׂר מִגַּע גְּבִלָה. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים מִגַּע טְרֵפָה שְׁחוּטָה. מֵה מְצִינוּ בְּטְרֵפָה
שֶׁשְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶתָּה. אֶף שְׁחִיטַת בַּהֶמָּה. תְּטַהֵר אֶת

האבר. אמר להם רבי מאיר לא. אם טהרה שחיטת
 טריפה אותה. דבר שהוא גופה. תטהר את האבר דבר
 שאינו גופה. מנין לטרפה ששחיטתה מטהרתה. בהמה
 טמאה אסורה באכילה. וטרפה אסורה באכילה. מה
 בהמה טמאה אין שחיטתה מטהרתה. אף טרפה לא
 תטהרנה שחיטתה. אמרו לו לא. אם אמרת בבהמה
 טמאה. שלא היתה לה שעת הכשר. תאמר בטרפה
 שהיתה לה שעת הכשר. טול לך מה שהבאת. הרי
 שנולדה טרפה מן הבטן מנין. לא. אם אמרת בבהמה
 טמאה. שכן אין במינה שחיטה. תאמר בטרפה שיש
 במינה שחיטה. בן שמונה חי אין שחיטתו מטהרתו. לפי
 שאין במינו שחיטה:

ה' השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמונה חי או מת.
 או בן תשעה חי. קורעו ומוציא את דמו. מצא בה בן
 תשעה חי. טעון שחיטה. וחיב משום אותו ואת בנו דברי
 רבי מאיר. וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרתו. רבי
 שמעון שזורי אומר אפילו בן חמש שנים וחורש בשדה.
 שחיטת אמו מטהרתו. קרעה ומצא בה בן תשעה חי.
 טעון שחיטה. לפי שלא נשחטה אמו:

י' בהמה שנחתכו רגליה. מן הארבעה ולמטה. כשרה. מן
 הארבעה ולמעלה. פסולה. וכן שנטל צומת הגידין. נשבר
 העצם. אם רוב הבשר קיים שחיטתו מטהרתו. ואם אין
 רוב הבשר קיים. אין שחיטתו מטהרתו:

י' השוחט את הבהמה. ומצא בה שליה. נפש היפה
תאכלנה. ואינה מטמאה לא טמאת אוכלין. ולא טמאת
גבילות. חשב עליה מטמאה טמאת אוכלין אבל לא
טמאת גבילות. שליה שיצתה מקצתה אסורה באכילה.
סימן ולד באשה. וסימן ולד בבהמה. המבכרת שהפילה
שליה שליכנה לכלבים. ובמקדשין תקבר. ואין קוברין
אותה בפרשת דרכים. ואין תולין אותה באילן מפני דרכי
האמורי:

פרק ה

אותו ואת בנו נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית
ושלא בפני הבית. בחולין ובמקדשין. ביצד.
השוחט אותו ואת בנו חולין בחוץ. שניהם כשרים.
והשני סופג את הארבעים. קדשים בחוץ. הראשון חייב
כרת. ושניהם פסולים. ושניהם סופגין את הארבעים.
חולין בפנים שניהם פסולים. והשני סופג את הארבעים.
קדשים בפנים הראשון כשר ופטור. והשני סופג את
הארבעים ופסול:

ב חולין וקדשים בחוץ. הראשון כשר ופטור. והשני סופג
את הארבעים ופסול. קדשים וחולין בחוץ. הראשון חייב
כרת ופסול. והשני כשר. ושניהם סופגין את הארבעים.
חולין וקדשים בפנים. שניהם פסולים. והשני סופג את
הארבעים. קדשים וחולין בפנים. הראשון כשר ופטור

וְהִשְׁנִי סוּפֵג אֶת הָאֲרָבָעִים וּפְסוּלֵי חוּלִין בַּחוּץ וּבִפְנִים.
הָרֹאשׁוֹן כָּשֶׁר וּפְטוּרִי וְהִשְׁנִי סוּפֵג אֶת הָאֲרָבָעִים וּפְסוּלֵי
קֳדָשִׁים בַּחוּץ וּבִפְנִים הָרֹאשׁוֹן חַיֵּב כֶּרֶת (וּשְׁנֵיהֶם
פְּסוּלִין.) וּשְׁנֵיהֶם סוּפְגִין אֶת הָאֲרָבָעִים חוּלִין בִּפְנִים
וּבַחוּץ הָרֹאשׁוֹן פְּסוּל וּפְטוּרִי וְהִשְׁנִי סוּפֵג אֶת הָאֲרָבָעִים
וְכָשֶׁר קֳדָשִׁים בִּפְנִים וּבַחוּץ הָרֹאשׁוֹן כָּשֶׁר וּפְטוּרִי וְהִשְׁנִי
סוּפֵג אֶת הָאֲרָבָעִים וּפְסוּלֵי:

א הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה הַשּׁוֹחֵט לַעֲבֹדֶת אֱלִילִים.
הַשּׁוֹחֵט פֶּרֶת חֲטָאתִי וְשׁוֹר הַנִּסְקָל וְעֵגְלָה עֲרוּפָה רִבִּי
שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר וְחֲכָמִים מַחֲיִבִּין הַשּׁוֹחֵט וְנִתְּנַבְּלָה בִּידּוֹ.
וְהַנּוֹחֵר וְהַמַּעֲקָר פְּטוּר מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ שְׁנַיִם
שֶׁלְקָחוּ פָּרָה וּבִנָּה אִי זֶה שֶׁלְקָח רֹאשׁוֹן יִשְׁחַט רֹאשׁוֹן.
וְאִם קֳדָם הִשְׁנִי זָכָה שִׁחַט פָּרָה וְאַחֵר כֶּךָ שְׁנֵי בָנִיהָ.
סוּפֵג שְׁמוֹנִים שִׁחַט שְׁנֵי בָנִיהָ וְאַחֵר כֶּךָ שְׁחָטָה סוּפֵג
אַרְבָּעִים שְׁחָטָה וְאֵת בֵּתָה וְאֵת בֵּת בֵּתָה סוּפֵג שְׁמוֹנִים.
שְׁחָטָה וְאֵת בֵּת בֵּתָה וְאַחֵר כֶּךָ שִׁחַט אֵת בֵּתָה סוּפֵג אֵת
הָאֲרָבָעִים סוּמְכּוֹס אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר סוּפֵג שְׁמוֹנִים.
בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים בִּשְׁנֵי הַמּוֹכֵר בְּהֵמָה לַחֲבִירוֹ צָרִיד
לְהוֹדִיעוֹ אִמָּה מִכֶּרְתִּי לְשַׁחוּט בֵּתָה מִכֶּרְתִּי לְשַׁחוּט.
וְאֵלּוּ הֵן עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל חָג וְעֶרֶב יוֹם טוֹב
הָרֹאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח וְעֶרֶב עֲצֶרֶת וְעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וּכְדַבְּרֵי רִבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אֵף עֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּגָלִיל.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי בְּזִמָּן שֶׁאֵין לוֹ רִיוּחַ אֲבָל יֵשׁ

לֹא רִיחַ אֵינוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּמוֹכַר
אֶת הָאֵם לַחֲתָן. וְאֵת הַבֵּת לַכֹּהֵן. שְׁצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. בִּידוּעַ
שְׁשֻׁנֵיהֶם שׁוֹחֲטִין בַּיּוֹם אֶחָד:

ד' בְּאַרְבַּעַת פְּרָקִים אֵלּוּ מִשְׁחִיטִין אֶת הַטֶּבַח בְּעַל כָּרְחוּ.
אֶפִּילוּ שׁוֹר שְׁוֶה אֶלֶף דִּינָרִין. וְאֵין לוֹ לְלוֹקַח. אֶלָּא דִּינָר.
כּוֹפִין אוֹתוֹ לְשַׁחוּט. לְפִיכָךְ אִם מֵת מֵת לְלוֹקַח. אֲבָל
בְּשָׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוֹ כֵּן. לְפִיכָךְ אִם מֵת. מֵת לְמוֹכַר:

ה' יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּאוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ. הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר
הַלַּיְלָה. אֵת זֶה דָּרַשׁ (רַבִּי שְׁמַעוֹן) בֶּן זֹמְאָ נֹאמֵר בְּמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית יוֹם אֶחָד. וְנֹאמֵר בְּאוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ יוֹם אֶחָד.
מֵה יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר
הַלַּיְלָה. אֵף יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּאוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ. הַיּוֹם הוֹלֵךְ
אַחֵר הַלַּיְלָה:

פרק ו

כ'סו'י הָדָם נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבַחוּצָה לָאָרֶץ. בְּפָנֵי הַבַּיִת וּשְׁלֹא
בְּפָנֵי הַבַּיִת. בַּחוּלִין אֲבָל לֹא בַּמִּקְדָּשִׁים. וְנוֹהֵג
בַּחֲתִּיה וּבַעוֹף. בְּמִזְמָן וּבְשָׂאֵינוֹ מִזְמָן. וְנוֹהֵג בַּכּוֹי. מִפָּנֵי
שֶׁהוּא סֶפֶק. וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בַּיּוֹם טוֹב. וְאִם שְׁחָטוּ.
אֵין מִכְסִּין אֶת דָּמוֹ:

כ' הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה. וְהַשּׁוֹחֵט לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים.
הַשּׁוֹחֵט חוּלִין בְּפָנִים. וְקֹדָשִׁים בַּחוּץ. תֵּיחַ וְעוֹף הַנֶּסְקָלִים.

רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרין השוחט ונתנבלה בידו.
הנוחר והמעקר פטור מלכסות:

ג חרש שזטה וקטן ששחטו ואחרים רואין אותם חייבין
לכסות. בינו לבין עצמן פטורים מלכסות. וכן לענין אותו
ואת בנו ששחטו ואחרים רואין אותו אסור לשחוט
אחריהם. בינו לבין עצמן רבי מאיר מתיר לשחוט
אחריהן. וחכמים אוסרים. ומודים שאם שחטו שאינן
סופגים את הארבעים:

ד שחט מאה חיות במקום אחד פסוי אחד לכלן. מאה
עופות במקום אחד פסוי אחד לכלן. חיה ועוף במקום
אחד פסוי אחד לכלן. רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה.
ואחר כך ישחוט את העוף שחט ולא כסה וראהו אחר.
חייב לכסות כסהו ונתגלה פטור מלכסות. כסהו הרוח.
חייב לכסות:

ה דם שנתערב במים אם יש בו מראה דם חייב לכסות.
נתערב ביין רואין אותו כאלו הוא מים. נתערב בדם
הבהמה או בדם החיה רואין אותו כאלו הוא מים. רבי
יהודה אומר אין דם מבטל דם. (דם) הנתז ושעל הספין
חייב לכסות. אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם
אלא הוא. אבל יש שם דם שלא הוא פטור מלכסות:

ו במה מכסין ובמה אין מכסין. מכסין בזבל הדק. ובחול
הדק. ובסיד ובחרסית ובלבנה ובמגופה שפכתשה. אבל

אין מכסין. לא בזבל הגס. ולא בחול הגס. ולא בלבנה.
ולא במגופה שלא כתשה. ולא יכפה עליו הפלי. כלל
אמר רבן שמעון בן גמליאל דבר שמגדל צמחין מכסין
בו. ושאינו מגדל צמחים אין מכסין בו:

פרק ז

גיד הנשה נוהג בארץ ובחוץ לארץ. בפני הבית ושלא
בפני הבית. בחולין ובמקדשים. ונוהג בבהמה
ובחיה. בירך של ימין ובירך של שמאל. ואינו נוהג בעוף.
מפני שאין לו כף. ונוהג בשליל. רבי יהודה אומר אינו
נוהג בשליל. וחלבו מותר. אין הטבחין נאמנין על גיד
הנשה. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים נאמנין עליו ועל
החלב:

^א שולח אדם לנכרי ירך שגיד הנשה בתוכה. מפני
שמקומו נכר. הנוטל גיד הנשה צריך שיטול את כלו.
רבי יהודה אומר כדי לקיים בו מצות נטילה:

^ב האוכל מגיד הנשה כזית. סופג ארבעים. אכלו ואין בו
כזית חיב. אבל מזה כזית ומזה כזית. סופג שמונים. רבי
יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים:

^ג ירך שנתבשל בה גיד הנשה. אם יש בה בנותן טעם
הרי אסורה. כיצד משערין אותה כבשר בלפת:

ה גיד הנשה שנתבשל עם הגידים. בזמן שמכירו בנותן טעים. ואם אינו מכירו. כלן אסורין. והרטב בנותן טעים. וכן חתיכה של גבלה. וכן חתיכה של דג טמא. שנתבשלו עם החתיכות. בזמן שמכירין בנותן טעים. ואם לאו כלן אסורות. והרטב בנותן טעים:

י נוהג בטהורה ואינו נוהג בטמאה. רבי יהודה אומר אף בטמאה. אמר רבי יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה. ועדין בהמה טמאה מותרת להן. אמרו לו בסיני נאמר. אלא שנכתב במקומו:

פרק ח

כל הבשר אסור לבשל בחלב. חוץ מבשר דגים וחגבים. ואסור להעלותו עם גבינה על השלחן. חוץ מבשר דגים וחגבים. הנודר מן הבשר. מותר בבשר דגים וחגבים. העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל. דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל. אמר רבי יוסי זו מקולי בית שמאי ומחמרי בית הלל. באיזה שלחן אמרו בשלחן שאוכל עליו. אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל. נותן זה בצד זה ואינו חושש:

ב צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת. ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד. זה בשר וזה גבינה. ואין חוששין:

ג טַפַּת חֵלֶב שֶׁנִּפְלָה עַל הַחֲתִיכָה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה (אֲסוּרָה). נֶעַר אֶת הַקֹּדֶרֶה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ קֹדֶרֶה (אֲסוּרָה). הַפֶּחֶל קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת חֵלְבוֹ. לֹא קָרְעוּ אֵינּוּ עוֹבֵר עָלָיו. הֵלֶב קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ. לֹא קָרְעוּ אֵינּוּ עוֹבֵר עָלָיו. הַמַּעֲלָה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלֶחָן. אֵינּוּ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה:

ד בָּשָׂר בְּהֶמָּה טְהוֹרָה. בַּחֵלֶב בְּהֶמָּה טְהוֹרָה. אֲסוּר לְבַשֵּׁל וְאֲסוּר בְּהִנָּאָה. בָּשָׂר בְּהֶמָּה טְהוֹרָה בַּחֵלֶב בְּהֶמָּה טְמֵאָה. בָּשָׂר בְּהֶמָּה טְמֵאָה בַּחֵלֶב בְּהֶמָּה טְהוֹרָה. מִתֵּר לְבַשֵּׁל. וּמִתֵּר בְּהִנָּאָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר חֲתִיה וְעוֹף אֵינָן מִן הַתּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֵלֶב אִמּוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. פָּרִט לַחֲתִיה וְלָעוֹף וְלַבְּהֶמָּה טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר. נֶאֱמַר לֹא תֹאכְלוּ כָל נִבְלָה. וְנֶאֱמַר לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֵלֶב אִמּוֹ. אֶת שְׂאֵסוּר מִשּׁוּם נִבְלָה אֲסוּר לְבַשֵּׁל בַּחֵלֶב. עוֹף שְׂאֵסוּר מִשּׁוּם נִבְלָה. יָכוֹל יֵהָא אֲסוּר לְבַשֵּׁל בַּחֵלֶב. תִּלְמוּד לֹאֹמֵר בַּחֵלֶב אִמּוֹ. יֵצֵא עוֹף שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶב אִם:

ה קִבַּת נֹכְרִי וְשֵׁל נִבְלָה. הֲרִי זֶה אֲסוּרָה. הַמַּעֲמִיד בַּעֲזָרָה שֶׁל קִבָּה כְּשֶׁרָה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם. הֲרִי זֶה אֲסוּרָה. כְּשֶׁרָה שֶׁיִּנָּקָה מִן הַטְּרֵפָה. קִבָּתָהּ אֲסוּרָה. וְטְרֵפָה שֶׁיִּנָּקָה מִן הַכְּשֶׁרָה. קִבָּתָהּ מִתֵּרֶת. מִפְּנֵי שֶׁכְּנוּס בְּמִיעִיהָ:

ו חֲמֵר בַּחֵלֶב מִבְּדָם וְחֲמֵר בְּדָם מִבַּחֵלֶב. חֲמֵר בַּחֵלֶב שֶׁהַחֵלֶב מוֹעֵלִין בּוֹ. וְחִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטֵמֵא.

מה שאין כן בדם וחמר בדם שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאין ובין טהורים והחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד:

פרק ט

העור והרטב והקיפה והאלל והעצמות והגידין והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טמאת אוכלים אבל לא טמאת נבלות וכיוצא בו השוחט בהמה טמאה לנכרי והיא מפרקסת מטמאה טמאת אוכלין אבל לא טמאת נבלות עד שתמות או עד שיתז את ראשה רבה לטמא טמאת אוכלין ממה שרבה לטמא טמאת נבלות רבי יהודה אומר האלל המכנס אם יש בו כזית במקום אחד חייב עליו:

^א אלו שעורותיהן כבשרן עור האדם עור חזיר של ישוב רבי יוסי אומר אף עור חזיר הבר עור הטוטר של גמל הרפה ועור הראש של עגל הרד ועור הפרסות ועור בית הבשת ועור השליל ועור שתחת האליה ועור האנקה והפח והלטאה והחמט רבי יהודה אומר הלטאה כחלדה וכלן שעבדן או שהלד בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור האדם רבי יוחנן בן נורי אומר שמונה שרצים יש להן עורות:

^ג המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה ולחמת עד שיפשיט את

הַחֲזָהּ. הַמְרָגִיל כָּלוּ חֲבוּר לְטִמְאָה. לְטִמָּא וּלְטִמָּא. עוֹר
שֶׁעַל הַצֹּאֵר. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר אֵינוֹ חֲבוּר. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים חֲבוּר עַד שִׁיפְשִׁיט אֶת כָּלוּ:

י עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כִּזִּית בָּשָׂר. הַנוֹגֵעַ בְּצִיב הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ.
וּבִשְׁעָרָה שֶׁכָּנְגְדוּ טִמָּא. הָיוּ עָלָיו כֶּשֶׁנִּי חֲצָאֵי זִיתִים.
מִטִּמְאִין בְּמִשְׁא וְלֹא בְּמַגַּע. דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל. רַבִּי
עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא בְּמַגַּע וְלֹא בְּמִשְׁא. וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא
בְּשֶׁנִּי חֲצָאֵי זִיתִים. שֶׁתַּחֲבֹן בְּקִיסָם. וְהִסִּיטֹן שֶׁהוּא טִמָּא.
וּמִפְּנֵי מָה רַבִּי עֲקִיבָא מְטִהֵר בְּעוֹר. מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מִבְּטָלָן:

ה קָלִית הַמֵּת וְקָלִית הַמְּקַדְּשִׁים. הַנוֹגֵעַ בָּהֶן בֵּין סְתוּמִים
בֵּין נְקוּבִים טִמָּא. קָלִית נִבְלָה וְקָלִית הַשֶּׁרֶץ. הַנוֹגֵעַ בָּהֶן
סְתוּמִים טְהוֹרִים. נְקוּבִים כָּל שֶׁהוּא. מִטִּמְאִים בְּמַגַּע. מִזֵּן
שָׂאף בְּמִשְׁא. תִּלְמוּד לֹאֹמֵר הַנוֹגֵעַ וְהַנּוֹשֵׂא. אֶת שֶׁבֹא
לְכָלִל מַגַּע. בָּא לְכָלִל מִשְׁא. לֹא בָּא לְכָלִל מַגַּע. לֹא בָּא
לְכָלִל מִשְׁא:

י בִּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְּרַקֶּמֶת טְהוֹרָה. נִקְבָּה כָּל שֶׁהוּא טִמְאָה.
עֲכָבֵר שֶׁחֲצִיו בָּשָׂר וְחֲצִיו אֲדָמָה. הַנוֹגֵעַ בְּבָשָׂר טִמָּא.
בְּאֲדָמָה טְהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף הַנוֹגֵעַ בְּאֲדָמָה
שֶׁכָּנְגְדָה הַבָּשָׂר טִמָּא:

י הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְּדַלְדֵּלִין בְּבִהְמָה. מִטִּמְאִין טִמְאָת
אוֹכְלִין בְּמִקוֹמָן. וְצִרִיכִין הַכֶּשֶׁר. נִשְׁחָטָה הַבִּהְמָה הַכֶּשֶׁר
בְּדָמֶיהָ. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא הַכֶּשֶׁר.

מֵתָה הַבְּהֵמָה־הַבֶּשֶׁר צָרִיד הַכֶּשֶׁר־הָאֵבֶר מְטֵמָא מְשֻׁם
אֵבֶר מִן הַחֵי־וְאֵינּוּ מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר נִבְלָה־דְּבְרֵי רַבִּי
מֵאִיר־וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר:

הָאֵבֶר וְהַבֶּשֶׁר הַמְּדֻלָּדִין בְּאָדָם טְהוֹרִין־מֵת הָאָדָם־
הַבֶּשֶׁר טְהוֹר־הָאֵבֶר מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר מִן הַחֵי־וְאֵינּוּ
מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר מִן הַמֵּת־דְּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר־וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
מְטַהֵר:

יום כ

פרק י

הַזְרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. נוֹהֲגִין בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ.
בַּפְּנֵי הַבֵּית. וְשָׁלֹא בַּפְּנֵי הַבֵּית. בַּחוּלִין אָבֵל לֹא
בַּמִּקְדָּשִׁין. שֶׁהִיא בְּדִין וְמָה אִם הַחוּלִין שְׁאִינָן חִיבִין בַּחֲזָה
וְשׁוֹק. חִיבִין בַּמִּתְנֹת. קִדְשִׁים שְׁחִיבִין בַּחֲזָה וְשׁוֹק. אֵינוֹ
דִּין שְׁחִיבִין בַּמִּתְנֹת. תִּלְמוּד לֹמֵר וְאַתָּן אוֹתָם לְאַהֲרֹן
הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לַחֵק עוֹלָם. אֵין לָךְ אֱלֹא מָה שְׁאִמֹּר בְּעֶנְיָן:

^ב כָּל הַקִּדְשִׁים שֶׁקֹּדֶם מוֹם קָבוֹעַ לְהַקְדֵּשׁ וּנְפָדוּ. חִיבִין
בַּבְּכוּרָה וּבַמִּתְנֹת. יוֹצֵאִין לַחוּלִין לְהַגְזוֹ וּלְהַעֲבִיד. וְלֹדֵן
וּחִלְבָּן מִתֵּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ פָּטוּר. וְאֵין
עוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יָפְדוּ. חוּץ מִן הַבְּכוּר וּמִן
הַמַּעֲשֵׂר. כָּל שֶׁקֹּדֶם הַקְדָּשׁ אֶת מוֹמָן. אוֹ מוֹם עוֹבֵר
לְהַקְדֵּשׁ. וְלְאַחַר מִכָּאן נוֹלֵד לָהֶם מוֹם קָבוֹעַ וּנְפָדוּ.
פָּטוּרִין מִן הַבְּכוּרָה וּמִן הַמִּתְנֹת. וְאֵינָן יוֹצֵאִין לַחוּלִין
לְהַגְזוֹ וּלְהַעֲבִיד. וְלֹדֵן וּחִלְבָּן אֲסוּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין
בַּחוּץ חִיב. וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִקְבְּרוּ:

^ג בְּכוּר שֶׁנִּתְעַרַּב בְּמֵאָה. בְּזִמְנָן שְׁמֵאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כָּלֵן.
פּוֹטְרִין אֶת כָּלֵן. אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כָּלֵן. פּוֹטְרִין לוֹ אֶחָד.
הַשּׁוֹחֵט לִכְהֵן וּלְנִכְרִי. פָּטוּר מִן הַמִּתְנֹת. וְהַמִּשְׁתַּתֵּף
עִמָּהֶם צָרִיד שִׁירְשׁוּם. וְאִם אָמַר חוּץ מִן הַמִּתְנֹת. פָּטוּר
מִן הַמִּתְנֹת. אָמַר מְכוּר לִי בְּנִי מַעִיָּה שֶׁל פָּרָה. וְהָיוּ בָּהֶן

מִתְּנֻתֹת נֹתֵן לִכְהֵן וְאֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִים לְקַח הֵימָנוּ
בְּמִשְׁקָל נֹתֵן לִכְהֵן וּמְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִים:

ד' גֵּר שֶׁנִּתְּגֵיר וְהִיתָה לוֹ פֶּרֶה נִשְׁחָטָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּגֵיר
פָּטוּר מִשְׁנֵתְגֵיר חֵיב וְאִם סָפַק פָּטוּר שֶׁהַמּוֹצִיא מִחֲבִירוֹ
עָלָיו הִרְאָיָה אֵיזָהוּ הַזְרוּעַ מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אֲרֻכָּה עַד כַּף
שֶׁל יָד וְהוּא שֶׁל נָזִיר וּכְנֻגְדּוֹ בְּרָגֶל שׁוֹק רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
שׁוֹק מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אֲרֻכָּה עַד סִכּוֹ שֶׁל רֶגֶל אֵיזָהוּ לַחִי
מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לַחִי עַד פִּיקָה שֶׁל גְּרֻגָּתָה:

פרק יא

רֵאשִׁית הַגִּזּוּ נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת
וְשֶׁלֹּא בְּפָנֵי הַבַּיִת בַּחֲלוּלִין אֲבָל לֹא בַּמִּקְדָּשִׁין
חֹמֶר בְּזָרוּעַ וּבִלְחָיִים וּבִקִּיבָה מֵרֵאשִׁית הַגִּזּוּ שֶׁהַזְרוּעַ
וְהַלְחָיִים וְהַקִּבָּה נוֹהֲגִים בַּבֶּקֶר וּבַצֹּאן בְּמִרְבֶּה וּבַמּוֹעֵט
וְרֵאשִׁית הַגִּזּוּ אֵינוֹ נוֹהֵג אֲלָא בְּרַחֲלוֹת וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֲלָא
בְּמִרְבֶּה:

ב' וְכַמָּה הוּא מִרְבֶּה בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁתֵּי רַחֲלוֹת
שֶׁנֶּאֱמַר יַחֲיָה אִישׁ עֲגֹלַת בֶּקֶר וּשְׁתֵּי צֹאן וּבֵית הֶלֶל
אוֹמְרִים חֲמֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר חֲמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּיוֹת רַבִּי דּוֹסָא בֶּן
הַרְפִּינָס אוֹמֵר חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת גּוֹזְזוֹת מִנֶּה (מִנֶּה) וּפְרָס
חִיבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגִּזּוּ וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת
גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן וְכַמָּה הוּא נֹתֵן לוֹ מִשְׁקָל חֲמֵשׁ סְלָעִים
בִּיהוּדָה שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בְּגָלִיל מְלָבֶן וְלֹא צוּאִי כְּדִי

לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בְּגַד קָטָן שֶׁנֶּאֱמַר תִּתֵּן לוֹ שִׁיָּהָא בּו כְּדִי
מִתְּנָה לֹא הִסְפִּיק לָתֵנוּ לוֹ עַד שֶׁצָּבְעוּ פָּטוֹר לְבָנוּ וְלֹא
צָבְעוּ חֵיב הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֹאנוּ שֶׁל נִכְרִי פָּטוֹר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז
הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֹאנוּ שֶׁל חֲבִירוֹ אִם שִׁיר הַמּוֹכֵר (הַמּוֹכֵר)
חֵיב לֹא שִׁיר הַלּוֹקֵחַ חֵיב הָיוּ לוֹ שְׁנֵי מִיָּנִים שְׁחוּפוֹת
וּלְבָנוֹת מִכֵּר לוֹ שְׁחוּפוֹת אֲבָל לֹא לְבָנוֹת זִכְרִים אֲבָל
לֹא נִקְבוֹת זֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ:

פרק יב

שְׁלוּחַ הַקֶּן נוֹהֵג בְּאֶרֶץ וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא
בְּפָנֵי הַבַּיִת בַּחוּלִין אֲבָל לֹא בַּמְקַדְשִׁין חֹמֶר
בְּכֶסֶּי הַדָּם מִשְׁלוּחַ הַקֶּן שֶׁכֶּסֶּי הַדָּם נוֹהֵג בַּחֲתִּיה וּבַעוֹף
בַּמִּזְמָן וּבַשְּׂאִינוּ מִזְמָן וְשְׁלוּחַ הַקֶּן אֵינוּ נוֹהֵג אֲלֵא בַּעוֹף
וְאֵינוּ נוֹהֵג אֲלֵא בַּשְּׂאִינוּ מִזְמָן אֵיזָה שְׂאִינוּ מִזְמָן כְּגוֹן
אוֹזִין וְתִרְנַגּוּלִים שֶׁקִּנְנוּ בַּפְּרִדִּים אֲבָל אִם קִנְנוּ בַּבַּיִת וְכֵן
יוֹנֵי הַרְדְּסִיאוֹת פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח עוֹף טָמֵא פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח:

^א עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי
עוֹף טָמֵא פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח קוֹרֵא זִכְר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחִיב
וְחִכָּמִים פּוֹטְרִין:

^א הֵיטָה מְעוֹפֶפֶת בַּזְמָן שֶׁכִּנְפֶּיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן חֵיב לְשַׁלַּח
אִין כִּנְפֶּיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח אִין שֵׁם אֲלֵא
אֶפְרוּחַ אֶחָד אוֹ בִּיצָה אֶחָת חֵיב לְשַׁלַּח שֶׁנֶּאֱמַר קֵן קֵן
מִכָּל מְקוֹם הָיוּ שֵׁם אֶפְרוּחִין מִפְּרִיחִין אוֹ בָּצִים מוֹזְרוֹת:

פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח. שְׁנֵאמַר וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים.
 אוֹ עַל הַבֵּיצִים. מָה אֶפְרוֹחִין בְּנֵי קִימָא. אִף בֵּיצִים בְּנֵי
 קִימָא. יֵצְאוּ מוֹזְרוֹת. וּמָה הַבֵּיצִים צְרִיכִין לְאֶמֶן. אִף
 הָאֶפְרוֹחִים צְרִיכִין לְאֶמֶן. יֵצְאוּ מִפְּרִיחִין. שְׁלַחָה וְחִזְרָה.
 שְׁלַחָה וְחִזְרָה. אֲפִילוּ אֲרַבְעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֵיב.
 שְׁנֵאמַר שְׁלַח תְּשַׁלַּח. אָמַר הֲרִינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם. וּמְשַׁלַּח
 אֶת הַבָּנִים. חֵיב לְשַׁלַּח. שְׁנֵאמַר שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.
 נוֹטֵל הַבָּנִים וְהַחֲזִירִין לֶקֶן. וְאַחֵר כִּד חִזְרָה הָאֵם עָלֵיהֶם.
 פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח:

ד' הַנוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לוֹקָה וְאִינוּ
 מְשַׁלַּח. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים מְשַׁלַּח וְאִינוּ לוֹקָה זֶה הַכֹּלֵל כָּל
 מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בָּהֶם קוֹם עֲשֶׂה. אֵין לוֹקִין עָלֶיהָ:

ה' לֹא יִטּוֹל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים. אֲפִילוּ לְטַהֵר אֶת הַמִּצְוֶרֶע.
 וּמָה אֵם מִצְוָה קִלָּה שֶׁהִיא כְּאִסּוּר. אָמְרָה תוֹרָה לְמַעַן
 יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמֶיךָ. קֵל וְחֹמֶר עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת
 שְׁבַת תוֹרָה: סליק

מסכת בכורות

פרק א

הַלּוֹקֵחַ עוֹבֵר חֲמוֹרוֹ שֶׁל נָכְרִי וְהַמּוֹכֵר לוֹ אֶף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רִשְׁאִי וְהַמְשִׁתֵּף לוֹ וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ פֶּטוּר מִן הַבְּכוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר בִּישְׂרָאֵל אֲבָל לֹא בְּאַחֲרִים כִּהְגִּים וְלוֹיִם פֶּטוּרִין מִקֵּל וְחֶמֶר אִם פֶּטְרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר דִּין הוּא שֶׁיִּפְטְרוּ אֶת עֲצָמָיו:

ב פָּרָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין חֲמוֹר וְחֲמוֹר שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין סוֹס פֶּטוּר מִן הַבְּכוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר פֶּטֵר חֲמוֹר פֶּטֵר חֲמוֹר שְׁנֵי פְעָמִים עַד שֶׁיִּהְיֶה הַיּוֹלֵד חֲמוֹר וְהַנּוֹלֵד חֲמוֹר וּמָה הֵם בְּאֲכִילָהּ בְּהֶמָּה טְהוֹרָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין בְּהֶמָּה טְמֵאָה מִתֵּר בְּאֲכִילָהּ וּטְמֵאָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין בְּהֶמָּה טְהוֹרָה אֲסוּר בְּאֲכִילָהּ שֶׁהֵיזָעָא מִן הַטְּמֵא טְמֵא וְהֵיזָעָא מִן הַטְּהוֹר טְהוֹר דָּג טְמֵא שֶׁבִּלְע דָּג טְהוֹר מִתֵּר בְּאֲכִילָהּ וְטְהוֹר שֶׁבִּלְע דָּג טְמֵא אֲסוּר בְּאֲכִילָהּ לְפִי שְׂאִינוֹ גְּדוּלָּיו:

ג חֲמוֹר שֶׁלֹּא בִּפְרָה וְיִלְדָּה שְׁנֵי זָכָרִים נוֹתֵן טָלָה אֶחָד לִכְהֵן זָכָר וְנִקְבָּה מִפְּרִישׁ טָלָה אֶחָד לְעֲצָמוֹ שְׁתֵּי חֲמוֹרִים שֶׁלֹּא בִּכְרוּ וְיִלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים נוֹתֵן שְׁנֵי טָלָיִם לִכְהֵן זָכָר וְנִקְבָּה אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וְנִקְבָּה נוֹתֵן טָלָה אֶחָד לִכְהֵן שְׁתֵּי נִקְבוֹת וְזָכָר אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וְשְׁתֵּי נִקְבוֹת אֵין כָּאֵן לִכְהֵן כְּלוּם:

י אחת בכרה ואחת שלא בכרה וילדו שני זכרים. נותן טלה אחד לכהן. זכר ונקבה. מפריש טלה אחד לעצמו. שנאמר ופטר חמור תפדה בשה. מן הכבשים ומן העזים. זכר ונקבה. גדול וקטן. תמים. ובעל מום. ופודה בו פעמים הרבה. נכנס לדיר להתעשר. ואם מת נהנים בו:

ה אין פודים לא בעגל. ולא בחיה. ולא בשחוטה. ולא בטריפה. ולא בכלאים. ולא בכזי. רבי אליעזר מתיר בכלאים מפני שהוא שם. ואוסר בכזי. מפני שהוא ספק. נתנו לכהן. אין הכהן רשאי לקימו. עד שיפריש שם תחתיו:

י המפריש פדיון פטר חמור ומת. רבי אליעזר אומר חיבין באחריותו כחמש סלעים של בן. וחכמים אומרים אין חיבין באחריותו בפדיון מעשר שני. העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת. שאין כאן לכהן כלום. מת פטר חמור. רבי אליעזר אומר יקבר. ומת. בהנאתו של טלה. וחכמים אומרים אינו צריך להקבר. והטלה לכהן:

י לא רצה לפדותו. עורפו בקופיץ מאחריו וקוברו. מצות פדיה קודמת למצות עריפה. שנאמר ואם לא תפדה וערפתו. מצות יעדה קודמת למצות פדיה. שנאמר אשר לו יעדה והפדה. מצות יבום קודמת למצות חליצה. בראשונה שהיו מתכוננים לשם מצוה. ועכשיו שאינן

מִתְכַּוֵּינִין לְשֵׁם מִצְוָה. אָמְרוּ מִצְוֹת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת
יְבוּסִים. מִצְוֹת גְּאֻלָּה בְּאֶדוֹן. הוּא קוֹדֵם לָכֶם אָדָם. שְׁנֵאֵמַר
וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכְּךָ:

פרק ב

הַלּוֹקֵחַ עוֹבֵר פָּרְתּוֹ שֶׁל נָכְרִי. וְהַמּוֹכֵר לוֹ אֶף עַל פִּי
שְׁאֵינוֹ רִשְׁאִי. הַמְשִׁתֵּף לוֹ. וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ.
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ. פְּטוּר מִן הַבְּכוּרָה. שְׁנֵאֵמַר בִּישְׂרָאֵל
אָבֵל לֹא בְּאַחֲרִים. כֹּהֲנִים וְלוֹיִם חִיבִין. לֹא נִפְטְרוּ מִבְּכוּר
בְּהֶמָּה טְהוֹרָה. (וְלֹא נִפְטְרוּ) אֲלֵא מִפְּדִיּוֹן הַבֵּן וּמִפְּטוֹר
חֲמוּר:

^ב כָּל הַקֹּדְשִׁים שֶׁקֹּדֶם מוֹם קְבוּעַ לְהַקְדֵּשׁוֹ וְנִפְדּוּ. חִיבִים
בְּבְכוּרָה וּבִמְתָּנוֹת. יוֹצֵאִין לַחֹלִין לִגְזוֹ וּלְהַעֲבֹד. וּלְדָן
וּלְחַלְבֵן מוֹתֵר לְאַחַר פְּדִיּוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ פְּטוּר. וְאִין
עוֹשִׂים תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִפְדּוּ. חוּץ מִן הַבְּכוּר וּמִן
הַמַּעֲשֵׂר:

^ג כָּל שֶׁקֹּדֶם הַקְדָּשׁ אֶת מוֹמָן. אוֹ מוֹם עוֹבֵר לְהַקְדֵּשׁוֹ.
וְלְאַחַר מִכָּאן נּוֹלֵד לָהֶם מוֹם קְבוּעַ וְנִפְדּוּ. פְּטוּרִין מִן
הַבְּכוּרָה וּמִן הַמְתָּנוֹת. וְאִין יוֹצֵאִין לַחֹלִין. לִגְזוֹ וּלְהַעֲבֹד.
וּלְדָן וּלְחַלְבֵן אֲסוּר לְאַחַר פְּדִיּוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ חִיב.
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִקְבְּרוּ:

י המקביל צאן ברזל מן הנכרי. ולדות פטורין. וולדי (ולדי) ולדות חיבין. העמיד ולדות תחת אמותיהם. ולדי ולדות פטורים. וולדי ולדי ולדות חיבין. רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו עד עשרה דורות פטורים. שאחריותן לנכרי:

ה רחל שילדה כמין עז. ועז שילדה כמין רחל. פטור מן הבכורה. ואם יש בו מקצת סימנים חיב:

י רחל שלא בכרה וילדה שני זכרים. ויצאו שני ראשיהן באחד. רבי יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן שנאמר הזכרים ליי. וחכמים אומרים אי אפשר. אלא אחד לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה. רבי עקיבא אומר משמנים ביניהן. והשני ירעה עד שיסתאב. וחיב במתנות. רבי יוסי פוטר. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה. זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום:

י שתי רחלות שלא בכרו. וילדו שני זכרים. נותן שניהן לכהן. זכר ונקבה. הזכר לכהן. שני זכרים ונקבה. אחד לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה. רבי עקיבא אומר משמנים ביניהן. והשני ירעה עד שיסתאב. וחיב במתנות. רבי יוסי פוטר. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי עקיבא אומר המוציא

מחבירו עליו הראיה. שתי נקבות וזכר. או שני זכרים
ושתי נקבות. אין כאן לכהן כלום:

ח אחת בכרה ואחת שלא בכרה. וילדו שני זכרים. אחד
לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את
היפה. רבי עקיבא אומר משמנין ביניהם. והשני ירעה
עד שיסתאב. וחייב במתנות. רבי יוסי פוטר. שהיה רבי
יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן. פטור מן המתנות. רבי
מאיר מחייב. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי
עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה. זכר ונקבה
אין כאן לכהן כלום:

ט יוצא דפן והבא אחריו. רבי טרפון אומר שניהם ירעו
עד שיסתאבו. ויאכלו במומם לבגלים. רבי עקיבא אומר
שניהם אינם בכור. הראשון משום שאינו פטר רחם.
והשני משום שקדמו אחר:

פרק ג

הַלּוֹקֵחַ בְּהֶמָּה מִן הַנֶּכְרִי וְאִין יָדוּעַ אִם בִּכְרָה וְאִם לֹא
 בִּכְרָה רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר עַז בֵּת שְׁנֵתָה וְדָאִי
 לִכְהֵן מִכָּאן וְאֵילָךְ סָפֵק רָחֵל בֵּת שְׁתֵּים וְדָאִי לִכְהֵן מִכָּאן
 וְאֵילָךְ סָפֵק פָּרָה וַחֲמוֹר בְּנוֹת שָׁלֹשׁ וְדָאִי לִכְהֵן מִכָּאן
 וְאֵילָךְ סָפֵק אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אֵלּוּ בּוֹלֵד בְּלֶבֶד בְּהֶמָּה
 נִפְטָרֶת הִיא כְּדִבְרֵיךָ אֵלֶּא אָמְרוּ סִימֵן הוֹלֵד בְּבֶהֱמָה
 דָּקָה טְנוּף וּבִגְסָה שְׁלִיָּה וּבִאֲשָׁה שְׁפִיר וְשְׁלִיָּה זֶה הַכֹּל
 כָּל שִׂידוּעַ שֶׁבִּכְרָה אֵין כָּאן לִכְהֵן כָּלוּם וְכָל שְׁלֹא בִּכְרָה
 הָרִי זֶה לִכְהֵן אִם סָפֵק יֵאָכֵל בְּמוֹמוֹ לְבַעֲלִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר בְּהֶמָּה גִּסָּה שֶׁשִּׁפְעָה חֲרַרְתָּ דָם הָרִי זֶה
 תִּקְבֵּר וְנִפְטָרָה מִן הַבְּכוּרָה:

^ב רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַלּוֹקֵחַ בְּהֶמָּה מִנִּיקָה
 מִן הַנֶּכְרִי אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא בְּנָה שֶׁל אַחֲרֵת הִיא נִכְנָס
 לְתוֹךְ עֲדָרוֹ וְרָאָה אֶת הַמְּבִכִּירוֹת מִנִּיקוֹת וְאֵת שְׁאִינָן
 מִמְּבִכִּירוֹת מִנִּיקוֹת אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא בְּנָה שֶׁל זֶה בָּא לוֹ
 אֶצֶל זֶה וְשְׁמָא בְּנָה שֶׁל זֶה בָּא לוֹ אֶצֶל זֶה:

^ג רַבִּי יוֹסִי בֶּן מִשְׁלֵם אוֹמֵר הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר עוֹשֶׂה
 מְקוֹם בְּקוֹפִיץ מִכָּאן וּמִכָּאן וְתוֹלֵשׁ הַשְּׁעָר וּבְלֶבֶד שְׁלֹא
 יִזְיָנוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ אֶת הַשְּׁעָר לִרְאוֹת מְקוֹם
 הַמוֹם:

ד שְׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוֹם שְׁנָשֵׁר. וְהִנִּיחוּ בַחֲלוּן. וְאַחֵר כֶּךָ
 שְׁחָטוּ. עֲקֵבִיא בֶן מֵהַלְלָאֵל מִתִּיר. וְחֲכָמִים אוֹסְרִין. דְּבָרֵי
 רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא בָזָה הַתִּיר עֲקֵבִיא. אֶלָּא
 בַּשְּׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוֹם שְׁנָשֵׁר. וְהִנִּיחוּ בַחֲלוּן. וְאַחֵר כֶּךָ
 מֵת. בָּזָה עֲקֵבִיא בֶן מֵהַלְלָאֵל מִתִּיר. וְחֲכָמִים אוֹסְרִין.
 הַצֹּמֵר הַמְדַלְדֵּל בַּבְּכוֹר. אֶת שֶׁהוּא נִרְאָה עִם הַגִּזָּה מִתֵּר.
 וְאֵת שֶׁאִינוֹ נִרְאָה עִם הַגִּזָּה אָסוּר:

פרק ד

עד כמה יִשְׂרָאֵל חִיבִים לְהַטְפִּיל בַּבְּכוֹר בְּבִהְמָה דְּקָה.
 עד שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבִגְסָה חֲמֵשִׁים יוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
 בַּדְּקָה שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים. אָמַר לוֹ הַכֹּהֵן בְּתוֹךְ זְמַן זֶה. תִּגְּהוּ
 לִי. הֲרִי זֶה לֹא יִתְּנוּ לוֹ. אִם הָיָה בַעַל מוֹם. אָמַר לוֹ תֵּן לִי
 שְׂאוּכְלָנוּ מוֹתֵר. וּבִשְׁעַת הַמִּקְדָּשׁ אִם הָיָה תָמִים. אָמַר
 לוֹ תֵּן לִי שְׂאֻקְרִיבָנוּ מוֹתֵר. הַבְּכוֹר נֹאכֵל שָׁנָה בְּשָׁנָה. בֵּין
 תָּמִים בֵּין בַּעַל מוֹם. שְׂנֵאָמַר לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיךָ תֹאכְלָנוּ שָׁנָה
 בְּשָׁנָה:

ב נולד לוֹ מוֹם בְּתוֹךְ שְׁנָתוֹ. מוֹתֵר לְקִימוֹ כָּל שָׁנִים עֶשֶׂר
 חֲדָשׁ. לְאַחֵר שְׁנָתוֹ. אִינוֹ רְשָׁאִי לְקִימוֹ. אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים
 יוֹם:

ג הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמִרְאָה אֶת מוֹמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר.
 רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הוּאִיל וְהוּא נִשְׁחָט. שְׁלֹא עַל פִּי מִמָּחָה.
 אָסוּר:

י מי שאינו ממחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר וישלם מביתו דן את הדין זכה את החיב וחיב את הזכאי טמא את הטהור וטהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו ואם היה ממחה לבית דין פטור מלשלם מעשה בפרה שנטלה האם שלה והאכילה רבי טרפון לכלבים ובא מעשה לפני חכמים (והתירוה) אמר תודוס הרופא אין פרה וחזירה יוצאה מאלכסנדריא עד שהם חותכין את האם שלה בשביל שלא תלד אמר רבי טרפון הלכה חמורד טרפון אמר לו רבי עקיבא רבי טרפון פטור אתה שאתה ממחה לבית דין וכל ממחה לבית דין פטור מלשלם:

ה הנוטל שכרו להיות רואה בכורות אין שוחטין (על פיו) אלא אם כן היה ממחה כאילא ביבנה שהתירו לו חכמים להיות נוטל ארבעה איסרות בבהמה דקה וששה בגסה בין תמים בין בעל מום:

ו הנוטל שכרו לדון דיניו בטלים להעיד עדותו בטלה להזות ולקדש מימיו מערה ואפרו אפר מקלה אם היה כהן וטמאוהו מתרומתו מאכילו ומשקו וסכו ואם היה זקן מרכיבו על החמור ונותן לו שכרו כפועל:

ז החשוד על הבכורות אין לוקחין ממנו בשר צבאים ולא עורות שאינן עבודין רבי אליעזר אומר לוקחים

מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָּהּ וְאֵין לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ צֶמֶר מִלֶּבֶן
וְצוּאִי אֲבָל לוֹקָחִים מִמֶּנּוּ טוּוֹי וּבִגְדִים:

ח הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית אֵין לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ פֶּשֶׁתָּן וְאַפִּילוּ
סְרוּק אֲבָל לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי וְאַרְיֵג:

ט הַחֲשׂוֹד לְהִיּוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשֵׁם חוֹלִין אֵין לוֹקָחִין
מִמֶּנּוּ אֲפִילוּ מִים אוֹ מֶלֶח דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר כָּל שֵׁשׁ בּוֹ זִיקַת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת אֵין לוֹקָחִין
מִמֶּנּוּ:

י הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית אֵינוֹ חֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת
הַחֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת אֵינוֹ חֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית הַחֲשׂוֹד
עַל זֶה וְעַל זֶה חֲשׂוֹד עַל הַטְּהָרוֹת וַיֵּשׁ שֶׁהוּא חֲשׂוֹד עַל
הַטְּהָרוֹת וְאֵינוֹ חֲשׂוֹד לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה (זֶה הַכָּלָל)
כָּל הַחֲשׂוֹד עַל הַדְּבָר לֹא דָנוּ וְלֹא מַעֲדִידוֹ:

פרק ה

כָּל פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין נִמְכָּרִים בְּאַיִטְלִיז וְנִשְׁחָטִין
בְּאַיִטְלִיז וְנִשְׁקָלִין בְּלִיטְרָא חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן
הַמַּעֲשֵׂר שֶׁחֲנִיתָן לַבְּעָלִים פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין חֲנִיתָן
לְהַקְדֵּשׁ וְשׂוֹקְלִין מִנָּה כְּנֶגֶד מִנָּה בַּבְּכוֹר:

כ בית שֶׁמָּאִי אוֹמְרִים לֹא יִמָּנֶה יִשְׂרָאֵל עִם הַכֹּהֵן עַל
הַבְּכוֹר וּבֵית הַלֵּל מַתִּירִים וְאַפִּילוּ נִכְרִי בְכוֹר שֶׁאַחֲזוּ
דָם אֲפִילוּ הוּא מֵת אֵין מְקִיזִין לוֹ דָם דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה:

וְחֻכָּמִים אֹמְרִים יִקְיֹז וּבִלְבָּד שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בּוֹ מוֹם. וְאִם
עָשָׂה בּוֹ מוֹם הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחוּט עָלָיו. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר
יִקְיֹז. אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בּוֹ מוֹם:

^א הַצּוֹרֵם בְּאֶזֶן הַבְּכוֹר. הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט עוֹלָמִית. דְּבַרִּי
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכָּמִים אֹמְרִים כְּשִׁילָד לוֹ מוֹם אַחֵר יִשְׁחַט
עָלָיו. מַעֲשֶׂה בְּזֶכֶר שֶׁל רַחֲלִים זָקֵן וְשִׁעְרוֹ מְדֻלְּדֵל. רָאָהוּ
קִסְדּוֹר אֶחָד. אָמַר מֶה טִיבוֹ שֶׁל זֶה. אָמְרוּ לוֹ בְּכוֹר הוּא.
וְאֵינּוּ נִשְׁחַט אֲלֵא אִם כֵּן הִיא בּוֹ מוֹם. נָטַל פְּגִיזוֹן וְצָרַם
בְּאָזְנוֹ. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֻכָּמִים וְהִתִּירוּהוּ. רָאָה שֶׁהִתִּירוּ.
וְהִלֵּךְ וְצָרַם בְּאָזְנוֹ בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים וְאָסְרוּ. פָּעַם אַחַת הָיוּ
תִּינוּקוֹת מְשַׁחֲקִים בְּשִׂדָּה. וְקִשְׁרוּ זִנְבוֹת טֵלָאִים זֶה בְּזֶה.
וְנִפְסְקָה זִנְבוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם. וְהֲרִי הוּא בְּכוֹר. וּבָא מַעֲשֶׂה
לִפְנֵי חֻכָּמִים וְהִתִּירוּהוּ. רָאוּ שֶׁהִתִּירוּ. וְהִלְכוּ וְקִשְׁרוּ זִנְבוֹת
בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים וְאָסְרוּ. זֶה הַכֹּל. כָּל שֶׁהוּא לְדַעְתּוֹ אָסוּר.
וְשִׁלָּא לְדַעְתּוֹ מוֹתֵר:

^ד הִיא בְּכוֹר (רוֹדְפוֹ) וּבִעְטוֹ. וְעָשָׂה בּוֹ מוֹם. הֲרִי זֶה
יִשְׁחַט עָלָיו. כָּל הַמוּמִים הָרְאוּיִם לָבֵא בְיָדֵי אָדָם. רוֹעִים
יִשְׂרָאֵל נְאֻמִּים. וְרוֹעִים כֹּהֲנִים אֵינָן נְאֻמִּים. רַבֵּן שִׁמְעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר נְאֻמָּן הוּא עַל שֶׁל חִבְרוֹ. וְאֵינּוּ נְאֻמָּן עַל
שֶׁל עֲצָמוֹ. רַבִּי מֵאִיר אָמַר הֶחָשׁוּד עַל הַדְּבָר. לֹא דָנוּ
וְלֹא מַעֲדוּ:

ה נֶאֱמַן הִכְהֵן לֹאמַר הִרְאִיתִי בְּכוֹר זֶה וּבִעַל מוֹם הוּא הַכֹּל
נֶאֱמָנִים עַל מוֹמֵי הַמַּעֲשֵׂי בְּכוֹר שֶׁנִּסְמַת עֵינָיו שֶׁנִּקְטְעָה
יָדוֹ שֶׁנִּשְׁבְּרָה רִגְלוֹ הִרִי זֶה יִשְׁחַט עַל פִּי שְׁלֹשָׁה בְּנֵי
הַכִּנְסֶת רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֶפִּילוֹ יֵשׁ שָׁם עֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה
לֹא יִשְׁחַט אֲלָא עַל פִּי מִמָּחָה:

י הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמָכְרוֹ וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִרְאָהוּ מָה
שֶׁאָכְלוּ אָכְלוּ וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וּמָה שֶׁלֹּא
אָכְלוּ הַבֶּשֶׂר יִקְבֹּר וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וְכֵן
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּרֶה וּמָכְרָהּ וְנוֹדַע שֶׁהִיא טְרֵפָה מָה
שֶׁאָכְלוּ אָכְלוּ וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וּמָה שֶׁלֹּא אָכְלוּ
הֵם יַחְזִירוּ לוֹ אֶת הַבֶּשֶׂר וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים
מְכֻרְהוּ לַנִּכְרִים אוֹ הִטִּילוּהוּ לַכִּלְבִּים יִשְׁלְמוּ לוֹ דָּמֵי
הַטְּרֵפָה:

פרק ו

עַל יֵאלוּ מוֹמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר נִפְגְּמָה אֲזָנוֹ מִן
הַסָּחוּס אֲבָל לֹא מִן הָעוֹר נִסְדָּקָה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא
חֲסָרָה נִקְבָּה מִלֹּא כְרָשִׁינָה אוֹ שִׁיבָשָׁה אִיזוֹ הִיא יִבָּשָׁה
כָּל שֶׁתִּנָּקֵב וְאִינָה מוֹצִיָּא טַפַּת דָּם רַבִּי יוֹסִי בֶּן מִשּׁוּלָם
אוֹמֵר יִבָּשָׁה שְׁתָּהָא נִפְרַכְתָּ:

ב רִיס שֶׁל עֵין שֶׁנִּקְבַּה שֶׁנִּפְגַּם שֶׁנִּסְדָּק הִרִי בְּעֵינָיו דָּק
תְּבִלּוּל חֲלֹזֶן נָחַשׁ וְעֵינֵב וְאִיזָהוּ תְּבִלּוּל לְבָן הַפּוֹסֵק

בְּסִירָה וְנִכְנָס בְּשַׁחֲזֹר. בְּשַׁחֲזֹר וְנִכְנָס בְּלֶבֶן. אֵינוּ מוּם
שֶׁאֵין מוֹמִין בְּלֶבֶן:

ג חֲזָרָה. וְהַמִּים הַקְּבוּעִים. אֵיזֶהוּ חֲזָרָה הַקְּבוּעִים. כָּל
שֶׁשָּׁהָה שְׂמוֹנִים יוֹם. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָסִיגְנוֹס אוֹמֵר בּוֹדֵקִין
אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים בְּתוֹךְ שְׂמוֹנִים יוֹם. וְאֵלּוּ הֵן מִים
הַקְּבוּעִים. אֶכֶל לֶחַ וְיֵבֶשׁ שֶׁל גִּשְׁמִים. לֶחַ וְיֵבֶשׁ שֶׁל שְׁלֵחִין.
אֶכֶל הַיֵּבֶשׁ. וְאַחֵר כֹּךְ אֶכֶל הַלֶּחַ. אֵינוּ מוּם. עַד שִׁיאֲכַל
הַיֵּבֶשׁ אַחֵר הַלֶּחַ:

ד חֲטָמוֹ שֶׁנִּקְבָּה. שֶׁנִּפְגָּם. שֶׁנִּסְדָּק. שֶׁפָּתוֹ שֶׁנִּקְבָּה.
שֶׁנִּפְגָּמָה. שֶׁנִּסְדָּקָה. חֲטָיו הַחִיצוֹנוֹת שֶׁנִּפְגָּמוּ אוֹ שֶׁנִּגְמָמוּ.
וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנִּנְעָקְרוּ. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָסִיגְנוֹס אוֹמֵר אֵין
בּוֹדֵקִין מִן הַמִּתְאִימוֹת וְלִפְנִים. אֵף לֹא אֶת הַמִּתְאִימוֹת:

ה נִפְגָּם הַזֶּבֶן. אוֹ עָרְיָה שֶׁל נִקְבָּה בַּמִּקְדָּשִׁים. נִפְגָּם הַזֶּבֶן
מִן הָעֵצִים. אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק. אוֹ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַזֶּבֶן מִפְּצִיל
עֵצִים. אוֹ שֵׁשׁ בְּשֹׁר בֵּין חֲלִיא לְחֲלִיא. מִלֹּא אֶצְבַּע:

ו אֵין לוֹ בִּיצִים. אוֹ אֵין לוֹ אֵלָא בִּיצָה אַחַת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כִיסִּין. יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי בִיצִים. אֵין לוֹ
אֵלָא כִּיס אֶחָד. אֵין לוֹ אֵלָא בִּיצָה אַחַת. רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר מוֹשִׁיבוֹ עַל עֲכוּזוֹ וּמִמֶּעֶד. אִם יֵשׁ שֵׁם בִּיצָה
סוּפָה לְצִאת מַעֲשֵׂה שְׂמִיעַד וְלֹא יֵצֵאה. וְנִשְׁחַט וְנִמְצְאָתָה
דְּבוּקָה בַּכֶּסֶלִים. וְהִתִּיר רַבִּי עֲקִיבָא. וְאָסֵר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן
נּוּרִי:

י בעל חמש רגלים. או שאין לו אלא שלש. ושרגליו קלוטות כשל חמור. והשחול. והכסול. איזה הוא שחול. שנשמטה ירכו. וכסול שאחת מירפותיו גבוהה:

ח נשבר עצם ידו. ועצם רגלו. אף על פי שאינו נבר. מומין אלו מנה אילא ביבנה. והודו לו חכמים. ועוד שלש הוסיף. אמרו לו לא שמענו את אלו. את שגלגל עינו עגול כשל אדם. ופיו דומה לשל חזיר. ושנטל רוב המדבר של לשונו. ובית דין של אחריהן אמרו. הרי אלו מומין:

ט מעשה שהלחי התחתון עודף על העליון. ושאל רבן שמעון בן גמליאל לחכמים ואמרו לו. הרי זה מום. און הגדי שהיתה כפולה. אמרו חכמים בזמן שהיא עצם אחד מום. (ואם אינה עצם אחד אינה מום.) רבי חנניא בן גמליאל אומר זנב הגדי שהיא דומה לשל חזיר. ושאין בה שלש חליות. הרי זה מום:

י רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר את שיבלת בעינו. ושנפגם עצם ידו ועצם רגלו. ושנפסק עצמו שבפיו. עינו אחת גדולה ואחת קטנה. אזנו אחת גדולה ואחת קטנה. במראה אבל לא במדה. רבי יהודה אומר אחת מביציו גדולה בשתיים בחברתה. ולא הודו לו חכמים:

יא זנב העגל שאינה מגעת לערקוב. אמרו חכמים כל מרבית העגלים בן כל זמן שהן מגדילין הם נמתחות. לאיזה ערקוב אמרו. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר

לְעֶרְקוֹב שְׁבַעֲמָצַע הִירָד· עַל אֵלוּ מוֹמִין· שׁוֹחֲטִין אֶת
הַבְּכוֹר· וּפְסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין נִפְדִּין עָלֵיהֶן:

י"ב אֵלוּ שְׂאִינָן שׁוֹחֲטִין עָלֵיהֶן לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְיָנָה·
חֲרוּר וְהַמִּים שְׂאִינָן קְבוּעִין· וְחֲטָיו הַפְּגִמִּיּוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ·
אָבֵל לֹא שֶׁנֶּעְקְרוּ· וּבַעַל גֶּרֶב· וּבַעַל יִבְלָת· וּבַעַל חֲזוּזִית·
וְזִקֵּן· וְחוּלָה· וּמִזוּהָם· וְשֶׁנֶּעֱבְדָה בּוֹ עֲבִירָה· וְשֶׁהִמִּית אֶת
הָאָדָם· (עַל פִּי עַד אֶחָד אוֹ עַל פִּי הַבְּעָלִים·) וְטוֹמְטוֹם
וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְיָנָה· רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר אֵין מוֹם גָּדוֹל מִזֶּה· וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵינוּ בְּכוֹר אֶלָּא
נִגְזָז וְנֶעֱבַד:

פרק ז

מוֹמִין אֵלוּ בֵּין קְבוּעִין· בֵּין עוֹבְרִין· פּוֹסְלִין בָּאָדָם· יוֹתֵר
עָלֵיהֶן בָּאָדָם· הַכִּילוֹן· וְהַלְפָתָן· וְהַמִּקְבָּן· וְשֶׁרָאִשׁוּ
שְׁקוּעֵי וְשֶׁקִּיפִס· וּבַעֲלֵי הַחֲטוּטָרֶת· רַבִּי יְהוּדָה מְכַשִּׁיר·
וְחֻכָּמִים פּוֹסְלִין:

י"ג הַקֶּרֶחַ פְּסוּל· אֵיזָהוּ קֶרֶחַ· כָּל שְׂאִין לוֹ שֶׁטַח שֶׁל שַׁעַר
מִקְפֶּת מֵאֵז לְאֵז· וְאִם יֵשׁ לוֹ הָרִי זֶה כָּשֶׁר· אֵין לוֹ גְּבִינִים·
(אֵין לוֹ) אֶלָּא גְּבִין אֶחָד· זֶה הוּא גְּבִין הָאֵמֹר בַּתּוֹרָה· רַבִּי
דוֹסָא אוֹמֵר כָּל שֶׁגְּבִינָיו שׁוֹכְבִין· רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס
אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי גְּבִים וְשִׁתִּי שׁוֹדְרָאוֹת:

ג החרום פסול. איזהו חרום. הפוחל שתי עיניו כאחד.
שתי עיניו למעלה. ושתי עיניו למטה. עינו אחת למעלה.
ועינו אחת למטה. רואה את החדר ואת העליה כאחד.
סבי שמש. זוגדס. והצירן. ושנשרו ריסי עיניו. פסול מפני
מראית העין:

ד עיניו גדולות כשל עגל. או קטנות כשל אווז. גופו
גדול מאבריו או קטן מאבריו. חטמו גדול מאבריו. או
קטן מאבריו. הצמם והצמע. איזהו צמע שאזניו קטנות.
והצמם שאזניו דומות לספוג:

ה שפתו העליונה עודפת על התחתונה. והתחתונה
עודפת על העליונה. הרי זה מום. ושנטלו שניו פסול.
מפני מראית העין. דדיו שזכבים כשל אשה. כרסו צבה.
טבורו יוצא. נכפה אפילו אחת לימים. רוח קצרית באה
עליו. המאשכן. ובעל גבר. אין לו ביצים. או אין לו
אלא ביצה אחת. זהו מרוח אשך האמור בתורה. רבי
ישמעאל אומר כל שנמרחו אשכיו. רבי עקיבא אומר כל
שרוח באשכיו. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר כל שמראיו
חשוכים:

ו המקיש בקרסליו ובארפבותיו. ובעל פיקה. והעיקל.
איזהו עיקל כל שמקיף פרסותיו. ואין ארפבותיו נושקות
זו לזו. פיקה יוצאה מגודלו. עקבו יוצא לאחוריו. פרסתו
רחבה כשל אווז. אצבעותיו מרפבות זו על זו. או קלוטות

עד הפרק כשר. למטה מן הפרק וחתכה כשר. היתה בו (יותרת) וחתכה. אם יש בה עצם פסול. ואם לאו כשר. יתר בידיו וברגליו. שש ושש עשרים וארבע. רבי יהודה מכשיר. וחכמים פוסלים. השולט בשתי ידיו. רבי פוסל. וחכמים מכשירין. הפושט והגחור. והלבקן והקפח. והננס והחרש והשוטה. והשיכור. ובעלי נגעים טהורין. פסולין באדם וכשרין בבהמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר שוטה בבהמה אינה מן המבחר. רבי אליעזר אומר אף בעלי דלדלין. פסולין באדם וכשרין בבהמה:

אלו כשרין באדם ופסולין בבהמה. אותו ואת בנו טרפה ויוצא דפן. ושנעבדה בהן עבירה. ושהמית את האדם. הנושא נשים בעבירה פסול עד שידייר הנייה. המטמא למתים. פסול עד שיקבל עליו שלא יהא מטמא למתים:

פרק ח

יש בכור לנחלה. ואינו בכור לפה. בכור לפה ואינו בכור לנחלה. בכור לנחלה ולפה. ויש שאינו בכור לא לנחלה ולא לפה. איזהו בכור לנחלה ואינו בכור לפה. הבא אחר הנפלים שיצא ראשו חי. וכן תשעה שיצא ראשו מת. המפלת כמין בהמה חיה ועוף. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים עד שיהא בו מצורת אדם. המפלת סנדל. או שליא. או שפיר מרקם. והיוצא מחתך. הבא אחריהן. בכור לנחלה ואינו בכור לפה. מי שלא

היו לו בנים. ונשא אשה שכבר ילדה. עודה שפחה
ונשתחררה. עודה נכריה ונתגירה. משבאה לישראל
ילדה. בכור לנחלה ואינו בכור לפה. רבי יוסי הגלילי
אומר בכור לנחלה ולפה. שנאמר פטר רחם בישראל.
עד שיפטר רחם מישראל. מי שהיו לו בנים ונשא אשה
שלא ילדה. נתגירה מעברת. נשתחררה מעברת. ילדה
היא וכהנת. היא ולויה. היא ואשה שכבר ילדה. וכן מי
שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים ונשאת וילדה.
ואין ידוע אם בן תשעה לראשון. או בן שבעה לאחרון.
בכור לפה ואינו בכור לנחלה. איזהו בכור לנחלה ולפה.
המפלת שפיר מלא דם. מלא מים. מלא גנים. המפלת
כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים. המפלת יום ארבעים.
הבא אחריהן בכור לנחלה ולפה:

^ב יוצא דפן והבא אחרי. שניהן אינן בכור לא לנחלה
ולא לפה. רבי שמעון אומר האחד לנחלה. והשני לחמש
סלעים:

^ג מי שלא בכרה אשתו וילדה שני זכרים. נותן חמש
סלעים לפה. מת אחד מהן בתוך שלשים יום. האב
פטור. מת האב והבנים קימים. רבי מאיר אומר אם נתנו
עד שלא חלקו נתנו. ואם לאו פטורין. רבי יהודה אומר
נתחייבו (נכסים.) זכר ונקבה. אין כאן לפה כלום:

ד שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלֹּא בָּכְרוּ וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. נוֹתֵן עֶשֶׂר סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אִם לָכֶּהֶן אֶחָד נָתַן. יַחְזִיר לוֹ חֲמֵשׁ סֻלְעִים. אִם לְשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתַן. אֵינּוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִיָּדָם. זָכָר וּנְקֵבָה אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּנְקֵבָה. נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. שְׁתֵּי נְקִבּוֹת וְזָכָר. אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּשְׁתֵּי נְקִבּוֹת. אֵין כָּאֵן לַכֹּהֵן כָּלוּם. אַחַת בִּבְרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּבְרָה. וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. הָאֵב פְּטוּר. מֵת הָאֵב. וְהַבָּנִים קִיָּמִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אִם נָתַנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ. נָתַנוּ. וְאִם לֹא פְּטוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נִתְחַיְבוּ נִכְסִים. זָכָר וּנְקֵבָה. אֵין (כָּאֵן) לַכֹּהֵן כָּלוּם:

ה שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁל שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא בָּכְרוּ וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. זֶה נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. וְזֶה נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אִם לָכֶּהֶן אֶחָד נָתַנוּ. יַחְזִיר לָהֶן חֲמֵשׁ סֻלְעִים. אִם לְשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתַנוּ. אֵינּוּ יָכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָם. זָכָר וּנְקֵבָה. הָאֵבּוֹת פְּטוּרִין. וְהֵבֶן חַיִּב לַפְּדוֹת אֶת עַצְמוֹ. שְׁתֵּי נְקִבּוֹת וְזָכָר. אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּשְׁתֵּי נְקִבּוֹת. אֵין (כָּאֵן) לַכֹּהֵן כָּלוּם:

ו אַחַת בִּבְרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּבְרָה. שֶׁל שְׁנֵי אֲנָשִׁים וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. זֶה שֶׁלֹּא בִּבְרָה אֲשֶׁתּוֹ נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה אֵין כָּאֵן לַכֹּהֵן כָּלוּם. מֵת הֵבֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לַכֹּהֵן יַחְזִיר (לוֹ חֲמֵשׁ סֻלְעִים). לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן יָתֵן. מֵת בַּיּוֹם שְׁלֹשִׁים

כיום שלפניו. רבי עקיבא אומר אם נתן לא יטול. ואם לא נתן לא יתן. מת האב בתוך שלשים יום. בחזקת שלא נפדה. עד שיביא ראיה שנפדה. לאחר שלשים יום. בחזקת שנפדה. עד שיביא ראיה שלא נפדה. הוא לפדות ובנו לפדות. הוא קודם את בנו. רבי יהודה אומר בנו קודמו. שמצותו על אביו. ומצות בנו עליו:

ז חמש סלעים של בן במנה צורי. שלשים של עבד. וחמשים של אונס ושל מפתה. ומאה של מוציא שם רע. כלם בשקל הקדש. במנה צורי. וכלם נפדין בכסף ובשוה כסף. חוץ מן השקלים:

ח אין פודין לא בעבדים. ולא בשטרות. ולא בקרקעות. ולא בהקדשות. כתב לכהן שהוא חייב לו חמש סלעים. חייב לתן לו. ובנו אינו פדוי. לפיכך אם רצה הכהן לתן לו מתנה רשאי. המפריש פדיון בנו ונאבד. חייב באחריותו. שנאמר יהיה לך ופדה תפדה:

ט הבכור נוטל פי שנים בנכסי האב. ואינו נוטל פי שנים בנכסי האם. ואינו נוטל פי שנים בשבח. ולא בראוי כבמחזק. ולא האשה בכתובתה. ולא הבנות במזונותיהם. ולא היבם. וכלן אין נוטלין בשבח. ולא בראוי כבמחזק:

י אלו שאינן חוזרין ביובל. (הבכורה.) והיורש את אשתו. והמיבם את אשת אחיו. והמתנה. דברי רבי

מאיר. וחכמים אומרים מתנה כמכר. רבי אליעזר אומר
כלן חוזרין ביובל. רבי יוחנן בן ברוקא אומר היורש את
אשתו יחזיר לבני משפחה. וינכה להם מן הדמים:

פרק ט

מעשר בהמה נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית
ושלא בפני הבית. בחולין אבל לא במקדשים.
ונוהג בבקר ובצאן ואינו מתעשרים מזה על זה. בכבשים
ובעזים. ומתעשרים מזה על זה. שהיה בדין מה. אם
החדש והישן שאינו כלאים זה בזה. אין מתעשרין מזה
על זה. הכבשים והעזים שהם כלאים זה בזה. אינו דין
שלא יתעשרו מזה על זה. תלמוד לומר וצאן. משמע כל
צאן אחד:

^א מעשר בהמה מצטרף כמלוא רגל בהמה רועה. וכמה
(היא) רגל בהמה רועה. ששה עשר מיל. היה בין אלו
ואלו שלשים ושנים מיל. אינו מצטרפין. היה לו באמצע.
מביא ומעשרן באמצע. רבי מאיר אומר הירדן מפסיק
למעשר בהמה:

^ג הלוקח או שנתן לו מתנה. פטור ממעשר בהמה.
האחים השותפין שחביבין בקלבון. פטורים ממעשר
בהמה. ושחביבין במעשר בהמה. פטורין מן הקלבון. קנו
מתפיסת הבית חביבין. ואם לאו פטורין. חלקו וחזרו
ונשתתפו חביבין בקלבון. ופטורים ממעשר בהמה:

י הכל נכנסים לדיר להתעשר חוץ מן הכלאים והטרפה
ויוצא דפן ומחסר זמן ויתום איזהו יתום כל שמתה
אמו או שנשחטה רבי יהושע אומר אפילו נשחטה אמו
והשלח קים אין זה יתום:

ה שלש גרנות למעשר בהמה בפרס הפסח בפרס
העצרת בפרס החג דברי רבי עקיבא בן עזאי אומר
בעשרים ותשעה באדר באחד בסיון בעשרים ותשעה
באב רבי אליעזר ורבי שמעון אמרים באחד בניסן
באחד בסיון ועשרים ותשעה באלול ולמה אמרו
בעשרים ותשעה באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני
שהוא יום טוב ואי אפשר לעשר ביום טוב לפיכך
הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול רבי מאיר אומר
באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה בן עזאי אומר
האלולין מתעשרין בפני עצמן:

י כל הנולדים מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול
הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש השנה וחמשה
לאחר ראש השנה אינן מצטרפין חמשה לפני הגרן
וחמשה לאחר הגרן הרי אלו מצטרפין אם בן למה
נאמר שלש גרנות למעשר בהמה שעד שלא הגיע הגרן
מותר למכור ולשחוט הגיע הגרן לא ישחוט ואם שחט
פטור:

י כיצד מעשרין. כונסין לדיר. ועושה להן פתח קטן. כדי שלא יהיו שנים יכולין לצאת כאחד. ומונה בשבט. אחד. שנים. שלשה. ארבעה. חמשה. ששה. שבעה. שמונה. תשעה. והיוצא עשירי סוקרו בסקרא. ואומר הרי זה מעשר. לא סקרו בסקרא. ולא מנאם בשבט. או שמנאם רבוצים או עומדים. הרי אלו מעשרים. היה לו מאה ונטל עשרה. עשרה ונטל אחד. אין זה מעשר. רבי יוסי ברבי יהודה אומר הרי זה מעשר. קפץ אחד מן המנוים לתוכן. הרי אלו פטורין. מן המעשרים לתוכן. כלן ירעו עד שיסתאבו. ויאכלו במומן לבטלים:

ח יצאו שנים כאחד. מונה אותן שנים שנים. מנאן אחד. תשיעי ועשירי מקלקלין. יצאו תשיעי ועשירי כאחד. תשיעי ועשירי מקלקלין. קרא לתשיעי עשירי. ולעשירי תשיעי. ולאחד עשר עשירי. שלשתן מקדשין. התשיעי נאכל במומו. והעשירי מעשר. ואחד עשר קרב שלמים. ועושה תמורה דברי רבי מאיר. אמר רבי יהודה וכי יש תמורה עושה תמורה. אמרו משום רבי מאיר אלו היה תמורה. לא היה קרב. קרא לתשיעי עשירי. ולעשירי עשירי. ולאחד עשר עשירי. אין אחד עשר מקדש. זה הפלל כל שלא נקק שם עשירי ממנו. אין אחד עשר מקדש: סליק

מסכת ערכין

פרק א

הכל מעריכין ונערכין. נודרים ונדרים. פהנים ולוים
וישראלים נשים ועבדים. טומטום ואנדרוגינוס.
נודרים ונדרים. ומעריכין. אבל לא נערכין. שאינו נערך
אלא זכר ודאי. ונקבה ודאית. חרש שוטה וקטן נדרין
ונערכין. אבל לא נודרין ולא מעריכין. מפני שאין בהם
דעת. פחות מכן חדש נדר אבל לא נערך:

^א הנכרי רבי מאיר אומר נערך אבל לא מעריך. רבי
יהודה אומר מעריך אבל לא נערך. זה וזה מודים
שנודרין ונדרין:

^ג הגוסס והיוצא ליהרג. לא נדר ולא נערך. רבי חנניא
בן עקיבא אומר נערך. מפני שדמיו קצובים. אבל אינו
נדר מפני שאין דמיו קצובין. רבי יוסי אומר נדר ומעריך
ומקדיש. ואם הזיק חייב בתשלומין:

^ד האשה שהיא יוצאה ליהרג. אין ממתינין לה עד
שתלד. יושבה על המשבר ממתינין לה עד שתלד. האשה
שנהרגה נהנין בשערה. בהמה שנהרגה אסורה בהניה:

פרק ב

אין נַעֲרִכִין פָּחוֹת מִסֵּלַע. וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֵלַע.
 כִּיצַד. נָתַן סֵלַע וְהֶעֱשִׂיר. אֵינוֹ נוֹתֵן כָּלוּם. פָּחוֹת
 מִסֵּלַע וְהֶעֱשִׂיר. נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֵלַע. הָיוּ בִידִיו חֲמֵשׁ
 סָלָעִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא אַחַת. וְחֻכָּמִים
 אוֹמְרִים נוֹתֵן אֶת כָּלָם. אֵין בַּעֲרִיכִין פָּחוֹת מִסֵּלַע. וְלֹא
 יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֵלַע. אֵין פֶּתַח בְּטוֹעָה פָּחוֹת מִשְּׁבָעָה
 וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁבָעָה עָשָׂר. אֵין בִּנְגָעִים פָּחוֹת מִשְּׁבוּעַ
 אֶחָד. וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת:

ב אין פּוֹחֲתִין מֵאַרְבָּעָה חֲדָשִׁים הַמַּעֲבָרִים בַּשָּׁנָה. וְלֹא
 נִרְאָה יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנָה. שְׁתֵּי הַלָּחִם נֶאֱכָלוֹת אֵין פָּחוֹת
 מִשְּׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה. לָחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל. אֵין פָּחוֹת
 מִתְּשָׁעָה. וְלֹא יוֹתֵר עַל אֶחָד עָשָׂר. קָטָן נִמּוּל אֵין פָּחוֹת
 מִשְׁמוֹנָה. וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁנַיִם עָשָׂר:

ג אין פּוֹחֲתִין מֵעָשָׂרִים וְאַחַת תְּקִיעוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. וְלֹא
 מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעָה וּשְׁמוֹנָה. אֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי נִבְלִין. וְלֹא
 מוֹסִיפִין עַל שֵׁשֶׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי חֲלִילִין. וְלֹא מוֹסִיפִין
 עַל שְׁנַיִם עָשָׂר. וּבִשְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁנָה. הַחֲלִיל מִכָּה
 לַפָּנִי הַמְּזַבֵּחַ. בְּשַׁחֲטִית פֶּסַח רֵאשׁוֹן. וּבְשַׁחֲטִית פֶּסַח
 שֵׁנִי. וּבִיּוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וּבִיּוֹם טוֹב שֶׁל עֲצֵרֶת.
 וּבְשְׁמוֹנֶת יְמֵי הַחֹג. וְלֹא הָיָה מִכָּה בְּאַבּוּב שֶׁל נְחֻשֶׁת.

אֵלָא בְּאִבּוּב שֶׁל קָנָה מִפְּנֵי שְׁקוּלוֹ עָרַב וְלֹא הָיָה מַחְלִיק
אֵלָא בְּאִבּוּב יְחִידִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְלִיק יָפָה:

ד' וְעַבְדֵי כְּהֻנִּים הָיוּ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
מִשְׁפָּחוֹת בֵּית הַפְּגָרִים וּבֵית צַפְרִיָּה וּמֵאֲמָאוֹם הָיוּ
מִשְׁיֵאִין לְכַהוֹנָה רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר לוֹיִם הָיוּ:
ה' אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁשָׁה טְלָאִים הַמְּבַקְרִין בְּלִשְׁכַּת הַטְּלָאִים
כְּדֵי לִשְׁבֹּת וּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּמוֹסִיפִין
עַד לְעוֹלָם אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד
לְעוֹלָם אֵין פּוֹחֲתִין מִתְּשַׁעָּה כְּנוֹרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם
וְהַצֵּלְצֵל לְבָד:

י' אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנִים עָשָׂר לוֹיִם עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם אֵין קָטָן גִּבָּס לְעֶזְרָה וְלַעֲבוּדָה אֵלָא
בְּשַׁעָּה שֶׁהַלוֹיִם עוֹמְדִים בְּשִׁיר וְלֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּנִבְלָה
וּכְנוּר אֵלָא בִּפְהֵי כְּדֵי לִתֵּן תָּבֵל בְּנַעֲיָמָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן
יַעֲקֹב אוֹמֵר אֵין עוֹלִין לְמַגֵּן וְאֵין עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן אֵלָא
בְּאֶרֶץ הָיוּ עוֹמְדִים וְרֹאשִׁיהֶן מִבֵּין רִגְלֵי הַלוֹיִם וְצוּעְרֵי
הַלוֹיִם הָיוּ נִקְרָאִים:

פרק ג

יֵשׁ בְּעֶרְכִּין לְהִקְלֹל וּלְהַחְמִיר. בְּשִׁדָּה אַחוּזָה לְהִקְלֹל
 וּלְהַחְמִיר. בְּשׁוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהִמִּית אֶת הָעֶבֶד לְהִקְלֹל
 וּלְהַחְמִיר. בְּאוֹנֶס וּבִמְפֹתָהּ וּבִמּוֹצִיא שֵׁם רָע לְהִקְלֹל
 וּלְהַחְמִיר. יֵשׁ בְּעֶרְכִּין לְהִקְלֹל וּלְהַחְמִיר. כִּיצַד. אֶחָד
 שֶׁהֵעִרִיד אֶת הַנָּאָה שֶׁבִּישְׂרָאֵל. וְאֶת הַכְּעוֹר שֶׁבִּישְׂרָאֵל.
 נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סָלַע. וְאִם אָמַר הָרִי דָמְיוֹ עָלַי. נוֹתֵן אֶת
 שְׁוִיּוֹ:

בְּשִׁדָּה אַחוּזָה לְהִקְלֹל וּלְהַחְמִיר כִּיצַד. אֶחָד הַמְקַדִּישׁ
 בְּחוֹלֶת הַמָּחוּז. וְאֶחָד הַמְקַדִּישׁ בְּפֶרֶדְסוֹת סִבְסָטִי. נוֹתֵן
 בְּזָרַע חֹמֶר שְׁעוּרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף. וּבְשִׁדָּה מְקַנָּה
 נוֹתֵן אֶת שְׁוִיּוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֶחָד שְׁדָה אַחוּזָה.
 וְאֶחָד שְׁדָה מְקַנָּה. מֵה בֵּין שְׁדָה אַחוּזָה לְשְׁדָה מְקַנָּה.
 אֵלֹא שֶׁבְּשִׁדָּה אַחוּזָה. נוֹתֵן חֲמֵשׁ. וּבְשִׁדָּה מְקַנָּה. אֵינוֹ
 נוֹתֵן חֲמֵשׁ:

בְּשׁוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהִמִּית אֶת הָעֶבֶד לְהִקְלֹל וּלְהַחְמִיר.
 כִּיצַד. אֶחָד שֶׁהִמִּית אֶת הַנָּאָה שֶׁבְּעֶבְדִּים וְאֶת הַכְּעוֹר
 שֶׁבְּעֶבְדִּים. נוֹתֵן שְׁלִשִּׁים סָלַע. הִמִּית בֶּן חוֹרִין נוֹתֵן שְׁוִיּוֹ.
 חֵבֶל בָּזָה וּבָזָה מְשַׁלֵּם נֹזֶק שְׁלֹשׁ:

בְּאוֹנֶס וּבִמְפֹתָהּ וּבִמּוֹצִיא שֵׁם רָע לְהִקְלֹל וּלְהַחְמִיר כִּיצַד.
 אֶחָד שֶׁאֵנֶס וּפֹתָהּ אֶת הַגְּדוּלָּה שֶׁבִּכְהוֹנָה. וְאֶת הַקְּטָנָה

שְׁבִישְׁרָאֵל. נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע. וְהַבִּשֶּׁת וְהַפָּגֶם. הַכֹּל לְפִי
הַמִּבִּישׁ וְהַמְתִּבִּישׁ:

ה' בַּמּוֹצֵא שֵׁם רָע לְהַקְלִל וּלְהַחֲמִיר. בִּיצֵד. אֶחָד שֶׁהוֹצִיא
שֵׁם רָע עַל הַגְדּוּלָה שֶׁבִּכְהוֹנָה. וְעַל הַקְטָנָה שֶׁבִּישְׁרָאֵל.
נוֹתֵן מֵאָה סֶלַע. נִמְצָא הָאוֹמֵר בְּפִיו. חֲמור מִן הָעוֹשֶׂה
מַעֲשֶׂה. שֶׁכֵּן מְצִינוּ שְׁלֹא נִחַתָּם גִּזְרֵי דִין עַל אֲבוֹתֵינוּ
בַּמִּדְבָּר. אֲלֹא עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ. שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּנְסוּ אוֹתוֹ זֶה עֲשֹׂר
פְּעָמִים. וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

פרק ד

הַשָּׁגַת יָד בַּנוֹדֵר. וְהַשָּׁנִים בַּנוֹדֵר. וְהָעֲרָכִים בַּנֶּעְרָךְ.
וְהָעֶרֶךְ בְּזִמְן הָעֶרֶךְ. הַשָּׁגַת יָד בַּנוֹדֵר בִּיצֵד. עָנִי
שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָעֲשִׂיר. נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי. וְעֲשִׂיר שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת
הָעָנִי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֲשִׂיר:

ב' אֲבָל בְּקִרְבָּנוֹת אֵינּוּ כֵן. הֵרִי שְׁאֹמֵר קִרְבָּנוֹ שֶׁל מְצוֹרֶעַ
זֶה עָלָי. אִם הִיא מְצוֹרֶעַ עָנִי מֵבִיא קִרְבֵּן עָנִי. עֲשִׂיר מֵבִיא
קִרְבֵּן עֲשִׂיר. רַבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי אֶף בְּעֲרָכִים כֵּן. וְכִי
מִפְּנֵי מָה עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָעֲשִׂיר. נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי. שְׂאִין
הָעֲשִׂיר חֵיב כָּלוּם. אֲבָל הָעֲשִׂיר שְׁאֹמֵר עָרְכִי עָלָי. וְשָׁמַע
הָעָנִי וְאָמַר. מָה שְׁאֹמֵר זֶה עָלָי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֲשִׂיר. הִיא
עָנִי וְהָעֲשִׂיר. אוֹ עֲשִׂיר וְהָעָנִי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֲשִׂיר. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אֲפִילוֹ עָנִי וְהָעֲשִׂיר. וְחֹזֵר וְהָעָנִי נוֹתֵן עֶרֶךְ עֲשִׂיר:

^א אָבֵל בְּקִרְבָּנוֹת אֵינוֹ כֵּן. אָפִילוֹ אָבִיו מֵת וְהִנִּיחַ לוֹ רְבוּא סְפִינוֹת בָּיִם. וּבָאוּ לוֹ בְּרִבּוּאוֹת. אֵין לִהְקַדֵּשׁ בָּהֶן כָּלוּם:

^ד שְׁנַיִם בְּנֶדֶר כִּיצַד. יֶלֶד שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הַזֶּקֶן. נוֹתֵן עֶרֶךְ זֶמֶן. וְזֶקֶן שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הַיֶּלֶד. נוֹתֵן עֶרֶךְ יֶלֶד. וְעֶרְכִּים בְּנִעְרָךְ כִּיצַד. אִישׁ שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הָאִשָּׁה. נוֹתֵן עֶרֶךְ אִשָּׁה. וְאִשָּׁה שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הָאִישׁ. נוֹתֶנֶת עֶרֶךְ אִישׁ. וְהֶעֱרַךְ בְּזֶמֶן הָעֶרֶךְ כִּיצַד. הֶעֱרִיכוּ פָחוֹת מִבֶּן חֲמֵשׁ. וְנִעְשָׂה יוֹתֵר עַל בֶּן חֲמֵשׁ. פָּחוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים. וְנִעְשָׂה יוֹתֵר עַל בֶּן עֶשְׂרִים. נוֹתֵן כְּזֶמֶן הָעֶרֶךְ. יוֹם שְׁלֹשִׁים כְּלִמְטָה מִמֶּנּוּ. שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה. שְׁנָאֵמַר אִם מִבֶּן שְׁשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה אִם זָכַר. הָרִי אָנוּ לְמַדִּים בְּכֻלָּם מִשְׁנַת שְׁשִׁים. מֵה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמְטָה מִמֶּנּוּ. אִף שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה. הֵן. אִם עָשָׂה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה לְהַחֲמִיר. נִעְשָׂה שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה לְהַקֵּל. תִּלְמוּד לֹאמַר שָׁנָה שָׁנָה לְגִזְרָה שָׁוָה. מֵה שָׁנָה הָאֲמוּרָה מִשְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה. אִף שָׁנָה הָאֲמוּרָה מִשְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמֶּנָּה. בֵּין לְהַקֵּל בֵּין לְהַחֲמִיר. רַבִּי אֱלֶעָזָר אוֹמֵר עַד שִׁיְהִיו יִתְרוֹת עַל הַשָּׁנִים חֹדֶשׁ וַיּוֹם אֶחָד:

פרק ה

האומר משקלי עלי נותן משקלו. אם כסף כסף. אם זהב זהב. מעשה באמה של ירמטיה שאמרה משקל בתי עלי. ועלתה לירושלים. ושקלוה ונתנה משקלה זהב. משקל ידי עלי. רבי יהודה אומר ממלא חבית מים. ומכניסה עד מרפקו. ושוקל מבשר חמור וגידין ועצמות. ונותן לתוכה עד שתתמלא. אמר רבי יוסי וכי היאך אפשר לכוין בשור כנגד בשור. ועצמות כנגד עצמות. אלא שמין את היד כמה היא ראויה לשקול:

^ב דמי ידי עלי שמין אותו כמה הוא שוה ביד. וכמה הוא שוה בלא יד. זה חמר בנדרים מבפרכין. וחמר בפרכין מבנדרים. כיצד האומר ערכי עלי ומת. יתנו היורשין דמי עלי ומת. לא יתנו היורשין. שאין דמים למתים. ערך ידי וערך רגלי עלי לא אמר כלום. ערך ראשי וערך כבדי עלי. נותן ערך כלו. זה הכלל. דבר שהנשמה תלויה בו. נותן ערך כלו:

^ג חצי ערכי עלי. נותן חצי ערכו. ערך חצי עלי. נותן ערך כלו. חצי דמי עלי נותן חצי דמיו. דמי חצי עלי. נותן דמי כלו. זה הכלל. דבר שהנשמה תלויה בו. נותן דמי כלו:

^ד האומר ערכו של פלוני עלי. מת הנזדר. והנזדר. יתנו היורשין דמיו של פלוני עלי. מת הנזדר. יתנו היורשין. מת הנזדר. לא יתנו היורשין. שאין דמים למתים:

ה שֹׁרֵזָה עֹלָהּ וּבֵיתָזָה קָרְבָּן מֵת הַשּׁוֹר וְנִפְל הַבַּיִת
אֵינוֹ חֵיב לְשֵׁלֶם דְּמֵי שֹׁר זֶה עָלֵי עֹלָה אוֹ (דְּמֵי) בֵּית
זֶה עָלֵי קָרְבָּן מֵת הַשּׁוֹר וְנִפְל הַבַּיִת חֵיב לְשֵׁלֶם:

י חֵיבֵי עֲרֻכִין מִמִּשְׁכָּנִין אוֹתָן חֵיבֵי חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת אֵין
מִמִּשְׁכָּנִין אוֹתָן חֵיבֵי עֹלֹת וּשְׁלָמִים מִמִּשְׁכָּנִין אוֹתָן אֵף
עַל פִּי שֶׁאֵין מִתְכַּפֵּר לוֹ עַד שִׁיתַּרְצָהּ שֶׁנֶּאֱמַר לְרִצּוֹנוֹ
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי וְכֵן אֶתָּה אוֹמֵר בְּגִטִּי
נָשִׁים כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי:

פרק ו

שׁוֹם הִיתּוּמִים שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשׁוֹם הֶהְקַדֵּשׁ שְׁשִׁים יוֹם
וּמִכְרִיזִין בַּבֶּקֶר וּבַעֲרֵב הַמִּקְדִּישׁ נִכְסָיו וְהִיתָה
עָלָיו כְּתוּבַת אִשָּׁה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כְּשִׁיגְרָשְׁנָה יָדִיר
הִנָּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיד כִּיּוֹצֵא בּוֹ אָמַר רַבֵּן
שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֵף הָעֶרֶב לְאִשָּׁה בְּכִתּוּבָתָהּ וְהָיָה
בַּעֲלָהּ מְגֻרָשָׁה יָדִיר הִנָּא שִׁמְאָ יַעֲשֶׂה קִנְיָא עַל נִכְסָיו
שֶׁל זֶה וַיַּחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ:

אחר השלמת כל מסכתא ומסכתא יאמר זה שלש פעמים

ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך.

הדרן עלך מסכת (פלוני) והדרך עלן דעתן עלך מסכת (פלוני) ודעתך
עלן לא נתנשי מינך מסכת (פלוני) ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין
ולא בעלמא דאתי:

ואחר כך יאמר

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אומנותנו
בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא חנניה בר פפא רמי בר פפא
נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרס בר פפא
רכיש בר פפא סרחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית
ישראל ונהיה אנחנו כלנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל יראי
שםך ולומדי תורתך:

מאיבי תחכמי מצותך כי לעולם היא לי:

יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש:

לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתיני:

ברוך אתה יהוה למדני חקיך: